

Jaarverslag 2022

Alzheimer Nederland

Bekijk het digitale jaarverslag 2022 op
www.alzheimer-nederland.nl/resultaten

Inhoud

Deel I - Bestuursverslag	3
Voorwoord	4
1 Missie en doelstellingen	6
1.1 Ons verhaal	8
2 Samenvatting resultaten	9
2.1 Wetenschappelijk onderzoek	12
2.2 Belangenbehartiging	19
2.3 Ondersteuning	23
2.4 Dementievriendelijke samenleving	30
2.5 Voorlichting en communicatie	33
2.6 Fondsenwerving	36
3 Organisatie en omgeving	40
3.1 Bestuur en medewerkers	40
3.2 Raad van Toezicht	47
3.3 Onze omgeving	50
4 Risicomanagement	54
5 Financiën	59
5.1 Efficiënte besteding van middelen	59
5.2 Het vermogensbeleid	59
6 Vooruitblik	62
6.1 Begroting voor 2023	68
Deel II - Jaarrekening 2022	69
Deel III - Overige gegevens	99

Deel I

Bestuursverslag

Voorwoord

In 2022 hebben we opnieuw hard gewerkt aan onze missie 'een beter leven met dementie én een toekomst zonder dementie'. Samen met en dankzij steun van mensen met dementie, mantelzorgers, vrijwilligers, medewerkers, donateurs, onderzoekers en collectanten hebben we mooie stappen vooruit kunnen zetten.

Na twee jaren die vooral in het teken stonden van de Covid-19-pandemie, konden we afgelopen jaar weer vooruitkijken. Het was voor iedereen heel fijn om weer persoonlijk contact te ervaren, zeker voor mensen met dementie en hun naasten. Zorginstellingen en dagbestedingen konden weer volledig open en activiteiten konden gelukkig weer volop plaatsvinden. En er was meer mogelijk op het gebied van acties en fondsenwerving.

We zijn trots op de mooie resultaten, die we samen in 2022 hebben gerealiseerd. Alzheimer Nederland heeft haar stem laten horen in de politiek en in de zorg. Onder andere dementievriendelijk wonen voor mensen met dementie, toegang tot een casemanager en passende dagbesteding staan nu steviger op de politieke agenda. Onze dementierapporteur zorgt hierbij voor extra versterking. Hulp en ondersteuning voor mensen met dementie en hun naasten boden we via onze DementieLijn en ons platform dementie.nl. Ook konden de Alzheimer Cafés en onze Onvergetelijke Kookclubs weer open voor persoonlijk contact in de buurt. Extra aandacht was er voor mensen met een migratieachtergrond, om hen beter te bereiken en te ondersteunen met informatiemateriaal. En de samenleving werd weer een stukje dementie-vriendelijker door onze trainingen bij verenigingen en bedrijven. Een mooie mijlpaal was de samenwerking met mbo-scholen om jongeren meer te leren over dementie.

We hebben in 2022 een recordbedrag aan onderzoek kunnen besteden, waarmee we nog meer kunnen bereiken. Dit geld is ingezet ten behoeve van biomedisch onderzoek om oplossingen voor een toekomst zonder dementie dichterbij te brengen. Ook hebben we geld besteed aan onderzoek dat direct bijdraagt aan de verbetering van de kwaliteit van leven nu.

Dit alles was alleen mogelijk dankzij de grote steun en enorme inzet van vrijwilligers, medewerkers, collectanten, donateurs, onderzoekers en andere betrokkenen. Namens Alzheimer Nederland willen we iedereen bedanken die zich afgelopen jaar met hart en ziel heeft ingezet.

Een op de vijf mensen krijgt dementie en het aantal mensen met dementie blijft stijgen. Daarmee is dementie één van de grootste uitdagingen van deze tijd, in medisch, maatschappelijk en economisch opzicht. Het is goed om te zien dat steeds meer mensen de urgentie voelen en zich hiervoor willen inzetten. Dat helpt en blijft ook in de toekomst hard nodig. Samen zorgen we voor vooruitgang.

Alzheimer Nederland,
Gerjoke Wilmink en Patricia Kerckhoff

Missie en doelstellingen

In Nederland zijn er momenteel 290.000 mensen met dementie. De verwachting is dat dit aantal in 2040 gestegen zal zijn naar meer dan een half miljoen. De ziekte raakt helaas steeds meer mensen. Mensen met dementie, partners, kinderen, families en vrienden, die ons nodig hebben.

Alzheimer Nederland vertegenwoordigt de brede groep mensen die met dementie te maken heeft. We komen op voor hun belangen, bieden hulp en informatie en financieren wetenschappelijk onderzoek. Tegelijkertijd willen we de maatschappij stimuleren om goed te leren omgaan met mensen met dementie. Alzheimer Nederland is een gezondheidsfonds én een patiëntenorganisatie met een sterke vrijwilligersorganisatie, verspreid over het hele land. Door deze rollen goed te combineren, kunnen we uiteenlopende activiteiten optimaal uitvoeren. Onze veelzijdigheid is onze kracht.

Met duizenden vrijwilligers, mensen met dementie, mantelzorgers, onderzoekers, zorgverleners, donateurs en collectanten werken we samen om onze missie te realiseren.

Onze missie

We moeten dementie voorkomen of genezen. En tot die tijd maken we ons sterk voor het verbeteren van de kwaliteit van leven van mensen met dementie en hun omgeving. We zetten ons in voor: *Een beter leven met dementie én een toekomst zonder dementie.*

Onze doelstellingen

Dementie is één van de grootste uitdagingen van deze tijd en het realiseren van onze missie is een grote, complexe uitdaging. Dat vraagt om heldere doelstellingen:

- **De toekomst dichterbij brengen, waarin dementie voorkomen of genezen kan worden**
Als grootste private financier van wetenschappelijk onderzoek brengen wij een toekomst zonder dementie dichterbij. Door te investeren in breed dementieonderzoek maken wij uiteindelijk het verschil. Daarnaast bieden we voorlichting over de mogelijkheden om het risico op dementie te verkleinen.
- **De levenskwaliteit van mensen met dementie en hun omgeving verbeteren**
Als patiëntenorganisatie rapporteren wij over het welzijn en de behoeften van mensen met dementie en hun mantelzorgers. We jagen betere zorg aan, adviseren de overheid en bieden zelf landelijk en lokaal directe ondersteuning en informatie. Ook initiëren en financieren we onderzoek dat zich richt op een betere kwaliteit van leven met dementie.

Voor onze doelstellingen is het nodig dat wij zoveel mogelijk mensen inspireren en mensen en middelen mobiliseren, een sterke en betrokken vrijwilligersorganisatie behouden en onze organisatie goed neerzetten als spil in de samenwerking rond dementie. Dit evalueren we onder andere aan de hand van de volgende criteria:

- Groei van onze inkomsten en behoud van onze positie in de top 3 van gezondheidsfondsen om onze ambitie te realiseren en onze impact te vergroten;
- Mensen met dementie en mantelzorgers voelen zich beter ondersteund (stijging van >5%, bron Dementiemonitor);
- Stijging van uitgaven aan wetenschappelijk onderzoek. We continueren de stijgende lijn van afgelopen jaren;
- Ratio doelbesteding ten opzichte van de uitgaven is en blijft minimaal 80%.

Speerpunten

Alzheimer Nederland hanteert hierbij een brede langetermijnaanpak. Zij richt zich op alle essentiële terreinen: de samenleving, ondersteuning, zorg, preventie én onderzoek en verbindt deze met elkaar. We hanteren vijf pijlers, ook wel speerpunten, die leidend zijn voor onze actieplannen en activiteiten.

Alzheimer Nederland:

- 1 maakt **onderzoek** mogelijk naar preventie, behandeling en genezing van dementie en een beter leven met dementie;
- 2 zorgt voor **ondersteuning** van mensen met dementie en hun naasten door hulp en advies;
- 3 komt landelijk en lokaal op voor de **belangen** van mensen met dementie en mantelzorgers, in de zorg en in de politiek;
- 4 werkt actief aan een **dementievriendelijke samenleving**, waarin mensen met dementie langer kunnen meedoen;
- 5 geeft **voorlichting en informatie** om de kennis over dementie en het begrip voor mensen met dementie te vergroten.

Alzheimer Nederland heeft in 2022 haar corporate story vastgelegd in tekst en beeld. Met de corporate story vertellen we het verhaal van de organisatie. Waarom bestaan we? Wie zijn we en wat willen we bereiken?

Ons verhaal

Alzheimer Nederland.

Mensen met dementie, mantelzorgers, familieleden, medewerkers, vrijwilligers, onderzoekers, collectanten en donateurs, samen werken wij aan een beter leven mét dementie en een toekomst zónder dementie. En dat moet ook.

Dementie is één van de grootste uitdagingen van deze tijd. Het aantal mensen met dementie groeit. Steeds meer mensen moeten samen met hun dierbaren op zoek naar nieuwe manieren van leven.

Yvonne, die vóór haar vijftigste dementie kreeg, terwijl men lang dacht dat ze een burn-out had, en Johan die op tachtigjarige leeftijd gedesoriënteerd rondwaalt in zijn vroeger zo vertrouwde buurt. Janice, die ondanks haar dementie actief is als gastvrouw en met liefde koffie verzorgt, en Aziz die zich soms onmachtig voelt in het verzorgingshuis, waar bijna niemand zijn taal spreekt.

Wij zijn er voor hen en voor iedereen om hen heen.

Zetten ons in met ons hart, onze handen en ons hoofd. Samen werken we aan de weg vooruit. Door het delen van kennis en het financieren van onderzoek. Door altijd klaar te staan, landelijk en in de buurt. We bieden hulp en ondersteuning en zetten betere zorg op de politieke agenda. Voor een samenleving waarin iedereen mee kan blijven doen. Want je kunt het niet alleen.

Juist daarom bestaan wij. Wij zijn een patiëntenorganisatie én een gezondheidsfonds, met een ongelooflijk sterke, landelijke vrijwilligersorganisatie. Onze veelzijdigheid is onze kracht. Samen brengen we de oplossingen dichterbij, zodat uiteindelijk niemand meer te maken krijgt met dementie.

Een beter leven met dementie én een toekomst zonder dementie.

Daar zorgen wij voor.

Alzheimer Nederland.

Bekijk ook onze video alzheimer-nederland.nl/wiezijnwij

Samenvatting resultaten

2022 - Vooruitgang

Eén op de vijf mensen krijgt dementie en het aantal mensen met dementie blijft stijgen. In 2040 zullen naar verwachting een half miljoen mensen lijden aan deze ziekte. Daarmee is dementie één van de grootste uitdagingen van deze tijd, in medisch, maatschappelijk en economisch opzicht. In 2022 heeft Alzheimer Nederland samen met en dankzij de steun van mensen met dementie, mantelzorgers, vrijwilligers, medewerkers, donateurs, onderzoekers en collectanten weer stappen vooruit kunnen zetten.

Onze doelstelling is een toekomst zonder dementie dichterbij brengen en zorgen voor een betere levenskwaliteit voor mensen met dementie. We hebben in 2022 dankzij succesvolle fondsenwerving **een recordbedrag van meer dan € 10 miljoen aan onderzoek** kunnen besteden. Onderzoek, dat zo hard nodig is voor mensen met dementie nu en in de toekomst. Met dit bedrag zetten we de stijgende lijn in besteding door en maakten we meer dan 50 onderzoeken mogelijk. Onze onderzoeksagenda blijft leidend. We financierden onder andere biomedische onderzoeken om oplossingen voor een toekomst zonder dementie dichterbij te brengen. Deze onderzoeken kijken naar de oorzaken van dementie, zoals ontstekingsprocessen, schadelijke eiwitneerslagen in het brein en genetische oorzaken van dementie, maar ook naar de weerbaarheid van het brein tegen ziekteprocessen en behandelingen om het geheugen te verbeteren en ontstekingsprocessen te verminderen. Ook hebben we geld besteed aan onderzoek dat direct zorgt voor een verbetering van de kwaliteit van leven, bijvoorbeeld door psychosociale en technologische interventies. Om meer impact te maken werken we structureel samen met verschillende onderzoeksconsortia, met de vijf Alzheimer Centra en het Expertise Centrum Dementie & Technologie. In 2022 zijn we ook een langdurige samenwerking aangegaan met de Nederlandse Hersenbank (NHB). Jonge onderzoekers kregen door ons de kans om hun dementieonderzoek een vervolg te geven met onder andere de Impulssubsidies en de Young Outstanding Researcher (YOR)-award. Te vaak ziet Alzheimer Nederland namelijk dat talentvolle onderzoekers het veld noodgedwongen moeten verlaten, doordat ze geen vaste aanstelling krijgen bij een universiteit.

Om de levenskwaliteit van mensen met dementie en hun naasten verbeteren, bieden we hulp en ondersteuning. In 2022 hebben we meer dan 5000 mensen telefonisch kunnen helpen via de **DementieLijn**, met een gemiddelde gespreksduur van maar liefst 19 minuten. 1,4 miljoen mensen hebben ons platform **dementie.nl** bezocht voor informatie en advies. In onze 263 **Alzheimer Cafés** en de 20 **Onvergetelijke Kookclubs**, verspreid over het hele land, waren er meer persoonlijke contacten met mensen met dementie en familieleden dan tijdens de afgelopen twee jaar met corona. Extra aandacht had in 2022 de periode net na de diagnose dementie. Op dat moment hebben mensen veel vragen. Om antwoorden te krijgen hebben 4519 mensen ons speciaal ontwikkelde **informatiepakket** besteld. Ook is de nieuwe pagina **dementie.nl/watnu**

door ongeveer 40.000 mensen bezocht. Speciaal **voor en mét mensen met een migratieachtergrond** hebben we vernieuwd informatiemateriaal ontwikkeld, zoals brochures en video's in het Turks en Arabisch en de landingspagina's **dementie.nl/maroc** en **dementie.nl/turc**. Via consulaten, huisartsen, moskeeën en social media is de informatie verspreid.

Als patiëntenorganisatie rapporteren wij over het welzijn en de behoeften van mensen met dementie en hun mantelzorgers. Dit doen we op verschillende manieren. In 2022 zijn er tien peilingen gedaan in ons **Alzheimer Nederland panel** met 1600 mantelzorgers, mensen met dementie en zorgprofessionals. Ook is de tweejaarlijkse **Dementiemonitor** uitgevoerd, waarin een recordaantal van 4531 mantelzorgers en 455 mensen met dementie is ondervraagd over hun wensen, behoeften en ervaringen. Daarnaast organiseerde Alzheimer Nederland bijeenkomsten met de Adviesraad van mensen met dementie.

Op basis van deze resultaten vragen we aandacht voor de behoeften van mensen met dementie en hun mantelzorgers. We zijn spreekbuis voor hun wensen en problemen in de zorg en politiek. Binnen de Nationale dementiestrategie werken we nauw samen met het ministerie van VWS en zorgverzekeraars, bijvoorbeeld bij de implementatie van de Zorgstandaard dementie en de dementievriendelijke samenleving. We sturen aan op verbeteringen van ondersteuning die aansluit bij prioriteiten en wensen, landelijk en regionaal. In 2022 hebben we pleidooien gehouden voor meer open deuren en meer vrijheid voor mensen met dementie en een business case **wonen** aan minister Conny Helder overhandigd. Hierin benadrukten we zowel de positieve effecten op de kwaliteit van leven als de maatschappelijke en financiële voordelen van dementievriendelijk wonen en de toename van zorgarme jaren. Ook hebben we hier gesprekken over gevoerd in de Tweede Kamer. Daarnaast ondersteunden we met regionale lobby gemeenten bij hun zorgtaak met tips en adviezen, bijvoorbeeld om ontmoetingsplekken en activiteiten voor mensen met dementie te realiseren. Gemeenten werden dementievriendelijker; we hebben 91 trainingen gegeven en 108 gemeenten hebben onze Dementiescan ingevuld. Op Wereld Alzheimer Dag heeft Alzheimer Nederland bovendien een onafhankelijke **dementierapporteur** aangesteld, Tamara van Ark. Zij moet in de periode van één jaar de verschillende programma's, plannen en strategieën met elkaar verbinden en versnellen.

Door **heldere voorlichting en communicatie** willen we de kennis over dementie en het begrip voor mensen met dementie vergroten én mensen meer bewust maken van de impact van de ziekte op de samenleving. Dat is nodig. Steeds meer mensen krijgen in hun directe omgeving op een of andere manier te maken met de ziekte. In 2022 hebben we op allerlei manieren over het onderwerp dementie gecommuniceerd; zo waren we zeer actief op social media, ontvingen 337.000 abonnees onze maandelijkse digitale nieuwsbrief en werd ons Alz magazine drie keer aan 130.000 donateurs verstuurd. Dementie is steeds meer een thema in de samenleving, op televisie, in theater, in dagbladen en op social media. BN'ers zochten de publiciteit voor dementie in hun familie en Alzheimer Nederland werd vaker gevraagd om een reactie te geven in televisieprogramma's over zowel de medische als de maatschappelijke kant van

dementie. Ook was er veel aandacht rondom de televisieserie **Restaurant Misverstand**, waar wij actief bij betrokken waren.

De samenleving werd **dementievriendelijker** door de meer dan 55.000 gevolgde online **trainingen** en de 589 groepstrainingen op locatie. Ook heeft Alzheimer Nederland in oktober een speciaal jongerenprogramma gelanceerd. Met ons **jongerenprogramma** leren jongeren op het mbo hoe ze dementie kunnen herkennen én hoe ze hiermee om kunnen gaan.

Om noodzakelijke onderzoeken te financieren en te zorgen voor hulp en ondersteuning van mensen met dementie is veel geld nodig. De maatschappelijke en economische uitdaging is groot. Gelukkig voelen steeds meer mensen de urgentie om mee te werken aan vooruitgang. Dit zorgde voor hogere inkomsten uit **fondsenwerving** en maakte het mogelijk om een flinke stijging te realiseren in de financiering van wetenschappelijk onderzoek.

Er is steeds meer aandacht voor dementie in de samenleving. Dankzij mensen met dementie, mantelzorgers, vrijwilligers en donateurs hebben we nog meer **campagnes, acties en activiteiten** opgezet. Door de tv-show 'Herinneringen voor het leven', de 'Stop dementie' campagne 'Wat alz...', het fietsevenement 'Herinneringenrit' en talloze individuele sponsoracties konden we echt een verschil maken. Ook de collecte, die dit jaar gewoon kon doorgaan en een recordbedrag opleverde, droeg bij aan de inkomstengroei. We behoren samen met KWF en de Hartstichting tot de top 3 van grootste gezondheidsfondsen, op het gebied van inkomsten. Met een doelbestedingsratio van 83,4% voldoen we ruim aan de norm van 70%.

Uitgebreide resultaten

In de volgende paragrafen worden de resultaten van 2022 uitgebreider toegelicht. Alzheimer Nederland is een patiëntenorganisatie én gezondheidsfonds, met een sterke vrijwilligersorganisatie. Dat blijkt uit ook onze resultaten. We zijn belangenbehartiger, adviseur, voorlichter, kenniscentrum en de grootste private financier van wetenschappelijk dementieonderzoek. In 2022 hebben we op alle terreinen, in nauwe samenwerking, aan onze doelstellingen gewerkt. We noemen onze resultaten aan de hand van vijf pijlers: wetenschappelijk onderzoek, belangenbehartiging, ondersteuning, dementievriendelijke samenleving en voorlichting en communicatie. Ook besteden we apart aandacht aan fondsenwerving.

2.1

Wetenschappelijk onderzoek

Eén op de vijf mensen krijgt dementie. Tegen deze hersenziekte is op dit moment nog geen geneesmiddel beschikbaar en de kwaliteit van leven staat onder druk. Daarom is er veel onderzoek nodig. Met meer onderzoek wil Alzheimer Nederland een toekomst zónder en een beter leven mét dementie dichterbij brengen. Dit doen we met onderzoek naar preventie, behandeling en genezing van dementie en een beter leven met dementie. Alzheimer Nederland is de grootste private partij in Nederland die wetenschappelijk onderzoek naar dementie financiert. Naast eigen financiering van onderzoek, werken we ook samen met onderzoekers, bedrijven en particulieren.

In 2022 zijn we er opnieuw in geslaagd een flinke stijging te realiseren in de uitgaven voor wetenschappelijk onderzoek. Met een recordbedrag van meer dan € 10 miljoen maakten we in totaal meer dan 50 onderzoeken mogelijk.

Onze vertrekpunten

De financiering van onderzoek baseren we op onze onderzoeksagenda. Deze onderzoeksagenda werd begin 2020 afgerond en is leidend voor de keuzes in onderzoek. De agenda is samengesteld met de inbreng van mensen met dementie en hun naasten. Daarnaast houden we rekening met de Nationale Dementie-strategie 2021-2030 van het ministerie van VWS. De financiering van onderzoek hebben we onderverdeeld in vier categorieën:

- Onderzoek naar medische behandeling;
- Preventie van dementie;
- Betere zorg en ondersteuning;
- Talentontwikkeling.

Bij de beoordeling van onderzoeksvoorstellen voor de financiering werken we samen met (internationale) wetenschappers. Ook worden mensen met dementie en mantelzorgers betrokken bij de keuzes.

Onderzoek naar medische behandeling

De hoogste prioriteit van onze achterban ligt bij het vinden van een behandeling van dementie. 2022 was wat dit betreft een jaar met hoopvolle resultaten. Voor het eerst lijken innovatieve geneesmiddelen impact te hebben op de ziekte van Alzheimer. Dit is het resultaat van in totaal meer dan 30 jaar onderzoek. Helaas blijken de middelen de

ziekte niet te kunnen stoppen, maar lijkt er sprake van een kleine remming van het ziekteproces. Voor betekenisvolle behandelingen blijft onderzoek naar de oorzaken van dementie én manieren om de processen te stoppen broodnodig.

- Via onze grootste subsidieronde, de 'Call Biomedical Research' financierden we in 2022 achttien nieuwe belangrijke onderzoeken. De onderzoeken kijken naar de oorzaken van dementie, zoals ontstekingsprocessen, schadelijke eiwitneerslagen in het brein en genetische oorzaken van dementie, maar ook naar de weerbaarheid van het brein tegen ziekteprocessen en behandelingen om het geheugen te verbeteren en ontstekingsprocessen te verminderen. Het doel is om de ziekteprocessen beter te begrijpen en die kennis in te zetten voor het ontwikkelen van behandeling en vroege diagnostiek. Deze ronde werd georganiseerd met collega-organisaties uit Frankrijk en Duitsland. Financiering van dit fundamentele onderzoek is essentieel voor toekomstige medicijnen.
- In 2022 hebben we met de Hersenstichting, Stichting MS Research en EpilepsieNL de samenwerkingsovereenkomst voor BRAINS ondertekend. Samen gaan we de komende tien jaar onderzoek mogelijk maken voor meer begrip van de hersenen. Het onderzoek richt zich op oorzaken en behandelingen van hersenaandoeningen, vraagstukken die de verschillende hersenaandoeningen overstijgen. Deze kennis is belangrijk voor dementieonderzoek en helpt bij onderzoek naar toekomstige behandelingen voor dementie.
- Binnen de eerder genoemde 'Nationale Dementiestrategie' startte het MODEM (Mechanisms Of Dementia) consortium. Alzheimer Nederland verleent dit consortium van meer dan 30 onderzoekers, verdeeld over meer dan tien instituten, een extra financiering om onder andere innovatief 'out of the box' onderzoek en talentontwikkeling van onderzoekers mogelijk te maken.
- Eerdere toekenningen (uit 2019 en 2020) aan ZonMW, zijn in 2022 toegekend aan het grote Europese JPND programma. Alzheimer Nederland steunt binnen de Call 2022, gericht op het onderzoeken van de mechanismen van niet-farmacologische interventies tegen dementie, het onderzoek van vijf Nederlandse groepen. Dit onderzoek is onder andere gericht op onderzoek naar het effect van geluid en ultrasound, leefstijl en darmflora op de voortgang van dementie.

Preventie van dementie

Onderzoek laat zien dat de kans op dementie kan worden verkleind en dat een deel van de gevallen van dementie in de toekomst kan worden voorkomen, als we gezonder gaan leven.

- Binnen de 'Nationale Dementiestrategie' startten in 2022 twee consortia gericht op preventie. Alzheimer Nederland steunt beide consortia met tijd en middelen. Bijvoorbeeld door haar website beschikbaar te stellen voor het publiceren van resultaten en te helpen bij het opleiden van onderzoekers. Deze samenwerking zal het makkelijker maken om de laatste inzichten uit het onderzoek naar preventie te vertalen naar informatie voor onze achterban en het algemeen publiek.

- Bestaande wetenschappelijke kennis over preventie werd in 2022 via een e-learning module, brochure, nieuwsbrief en artikelen op onze website verspreid en werd bekeken door honderdduizenden bezoekers. Eind 2022 werd de nieuwe brochure 'Houd de hersenen gezond' gepubliceerd met de laatste wetenschappelijk inzichten over het verkleinen van de kans op dementie.

Betere zorg en ondersteuning

Naast het voorkomen en genezen van dementie werken we aan een betere kwaliteit van leven voor mensen met dementie en hun naasten. Dit doen we door onderzoek op dit gebied te financieren, maar ook door zelf een actieve rol te spelen in de koppeling tussen wetenschap en praktijk.

- Psychosociale en technologische interventies vinden nu onvoldoende hun weg naar de praktijk, terwijl er veel waardevol onderzoek is gedaan. Alzheimer Nederland investeert daarom met haar hoogste subsidie ooit, € 3 miljoen in een nieuw opgericht consortium. Het consortium onderzoekt wat per persoon werkt en wanneer deze hulp en ondersteuning nodig is. Met deze subsidie worden universiteiten, hbo's en kennisinstituten bij elkaar gebracht. En met hulp van Health~Holland sluiten in 2023 ook praktijkorganisaties en bedrijven aan. Deze partijen gaan samen én met mensen met dementie en hun naasten oplossingen ontwikkelen, onder de naam SPREAD+ (Sustainable and PeRsonalisEd Advances in Dementia care).

'Mensen met dementie hebben na de diagnose vaak nog vele jaren te leven met deze ziekte. Er valt nog veel winst te behalen in levenskwaliteit door oplossingen te bedenken die op maat zijn en ook echt toegankelijk zijn in de praktijk. Om dit te realiseren staan mensen met dementie en hun behoeften in ons onderzoek centraal. Ook gaan we zorgprofessionals intensief betrekken en opleiden. Het is uniek dat we met dit consortium de krachten in Nederland kunnen bundelen om echt een verschil te maken in het leven van mensen met dementie en hun naasten.'

— Prof. dr. Marjolein de Vugt, projectleider SPREAD+ en directeur Alzheimer Centrum Limburg

- Een ander nieuw project was QoLEAD (Quality of Life by use of Enabling AI in Dementia). Dit project, met een looptijd van zes jaar, wordt ondersteund door de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk onderzoek (NWO) en Alzheimer Nederland. We gaan de brug slaan tussen kunstmatige intelligentie en warme zorg ten behoeve van mensen met dementie. Samen met mensen met dementie werken we aan oplossingen voor hun uitdagingen en wensen op belangrijke

levensgebieden als sociaal contact, veiligheid, betekenisgeving en persoonlijke autonomie. Kunstmatige intelligentie (Artificial Intelligence, of AI) kan hierbij van dienst zijn, doordat het kan leren en zich kan aanpassen aan verschillende personen in hele verschillende contexten, bijvoorbeeld aan instrumenten die mensen met geheugenklachten helpen dagelijkse dingen te onthouden. QoLead wordt gefinancierd en ondersteund door NWO/ZonMW en Alzheimer Nederland en wordt geleid vanuit TU/e door het Expertise Centrum voor Dementie en Technologie.

Talentontwikkeling

Om talentontwikkeling te bevorderen, stimuleert Alzheimer Nederland jonge talentvolle onderzoekers die uitzonderlijke wetenschappelijke prestaties combineren met grote maatschappelijke relevantie op het gebied van dementie in Nederland. Hierbij ligt de nadruk op onderzoekers die, volgens de principes van de onderzoeksagenda, aandacht hebben voor implementatie van resultaten. Ook een goed netwerk met partners uit onderzoek en praktijk is belangrijk.

- Om onderzoekers voor het veld te behouden, reiken we ieder jaar de 'Young Outstanding Researcher' (YOR) award uit. De winnaar van 2022 was dr. Willemijn Jansen, neuropsycholoog en sinds 2012 werkzaam bij Alzheimer Centrum Limburg. Zij won de talentprijs van € 100.000,- voor haar onderzoek naar weerbaarheid tegen dementie. Dankzij de talentprijs kan ze in hersenweefsel kijken of bepaalde eiwitten betrokken zijn bij de weerbaarheid tegen alzheimer. Jansen: *'Dat is belangrijk, want zo krijgen we mogelijk heel interessante aangrijpingspunten tegen alzheimer in handen. En niet alleen voor de lange termijn via medicatie, maar mogelijk ook door leefstijl. Het kan zo zijn dat we zelf iets kunnen doen om onze weerbaarheid tegen de ziekte van Alzheimer te vergroten.'* Met de prijs wil Alzheimer Nederland het onderzoek van de winnaars, maar ook dat van de kandidaten onder de aandacht brengen. Te vaak ziet Alzheimer

Nederland namelijk dat talentvolle onderzoekers het veld noodgedwongen moeten verlaten doordat ze geen vaste aanstelling krijgen bij een universiteit.

- In 2022 introduceerde Alzheimer Nederland de InterAct subsidie als vervanging van haar 'Fellowshipprogramma' voor internationale uitwisseling. Met de InterActbeurs krijgen onderzoekers meer mogelijkheden. Ze kunnen binnen Nederland een andere onderzoeksgroep bezoeken, maar ook praktijkstages zijn nu mogelijk. Zo kunnen onderzoekers hun onderzoek beter laten aansluiten op de praktijk. In 2022 ontvingen negen onderzoekers deze beurs.
- INTERDEM is een samenwerkingsverband van Europese onderzoekers die onderzoek doen naar kwaliteit van leven bij mensen met dementie en hun naasten. Alzheimer Nederland steunt de komende vijf jaar de INTERDEM Academy met een financiële bijdrage voor het opleiden van Nederlandse onderzoekers op dit gebied. Bijvoorbeeld door toegang tot bijscholing in het schrijven van projectvoorstellen, participatie van mensen met dementie en hun naasten in onderzoek en communicatie over onderzoek.

Infrastructuur

Naast het financieren van onderzoeksprojecten en talentvolle onderzoekers is een stabiele basis voor goed onderzoek noodzakelijk. Dit zorgt voor betere coördinatie van onderzoek, goede doelgroepenparticipatie, kennissynthesen en geeft meer ruimte voor innovatief onderzoek. Alzheimer Nederland biedt langjarige infrastructuursubsidies om stabiliteit voor onderzoeksinstellingen te garanderen.

- **Ondersteuning van onderzoekscentra**

Sinds 2001 werkt Alzheimer Nederland intensief samen met de vijf Alzheimer Centra in Maastricht, Amsterdam, Nijmegen, Rotterdam en Groningen voor dementie-onderzoek, behandeling en begeleiding. Met deze samenwerking stimuleren we hoogwaardig wetenschappelijk onderzoek naar dementie en de toepassing van onderzoeksresultaten in de praktijk. Met TU Eindhoven hebben we in 2021 het Expertise Centrum Dementie & Technologie opgezet om vanuit het concept van 'warme technologie' praktische technologische hulpmiddelen te ontwikkelen voor mensen met dementie. Alle onderzoekscentra krijgen jaarlijks een basissubsidie van Alzheimer Nederland.

- **Structurele steun aan de Nederlandse Hersenbank**

In 2022 zijn we ook een langdurige samenwerking aangegaan met de Nederlandse Hersenbank (NHB). NHB verzamelt sinds 1985 hersenweefsel van overleden personen die zich bij leven als hersendonor hebben geregistreerd. Dit belangrijke werk is essentieel voor het onderzoek naar dementie en kan niet zonder financiële steun. Daarom zal Alzheimer Nederland het werk van de Hersenbank de komende vijf jaar steunen met de intentie om daarna langjarig te blijven samenwerken.

- Via zogenaamde **cofinanciering** werden projecten mogelijk gemaakt die het grootste deel van de onderzoeksfinanciering rond hadden of waarbij 'cofinanciering' van een private partij onderdeel was van de subsidievoorwaarden. Op deze manier steunden we met relatief kleine bijdragen onder andere onderzoek naar Virtual Reality voor mantelzorgers, omgaan met geheugenverlies voor mensen met dementie en het opzetten van celmodellen en minihersenmodellen voor het bestuderen van frontotemporale dementie.

Overige projecten in 2022

- Financiële steun voor (internationaal) congresbezoek, stages en het drukken van proefschriften.
- Publicatie van berichten en reacties op onderzoek naar dementie. Op onze website publiceerden we berichten over doorbraken en opvallende resultaten in dementieonderzoek.
- Advies over doelgroepenparticipatie, inclusie van onderzoeksdeelnemers, implementatie en disseminatie aan vele tientallen onderzoekers. Zo hebben we, ook buiten onze eigen subsidies, de impact van onderzoek vergroot.
- Voor het eerst reikten we de proefschriftprijs uit voor beste publiekssamenvatting van een proefschrift. Daphne Naessens won deze prijs van € 2.500,- voor haar samenvatting getiteld 'Het schoon houden van de hersenen'.
- Alzheimer Nederland werkt steeds meer samen met onderzoekers aan de implementatie van resultaten. Zo zijn we in 2022 gestart met werken aan:
 - Een nieuwe preventiemodule in samenwerking met Alzheimer Centrum Limburg.
 - Nieuwe informatie over activiteiten voor mensen met dementie voor dementie.nl in samenwerking met het Radboudumc Alzheimer Centrum.
 - Het ontwikkelen van digitale Alzheimer Café uitzendingen in samenwerking met het Alzheimercentrum Amsterdam.

Stand van zaken dementieonderzoek 2022

In 2022 is er veel gebeurd in het (wereldwijde) dementieonderzoek. Alzheimer Nederland is vaak betrokken bij deze ontwikkelingen. Als financier van onderzoek, als partner binnen onderzoek om zo communicatie, werving van deelnemers of bijvoorbeeld implementatie te stimuleren, en als duider van wetenschappelijk nieuws in de media.

- **Medicijnen tegen alzheimer**

Alzheimermedicijnen zijn veel in het nieuws geweest in 2022. Eerst waren er resultaten van **Aducanumab** en later in het jaar van **Lecanemab**. Beide medicijnen kunnen alzheimer enigszins afremmen. Het effect is echter beperkt, met soms kans op ernstige bijwerkingen. Op dit moment zijn het vooral hoopvolle resultaten voor de wetenschap. Aducanumab komt niet in Nederland op de markt, voor Lecanemab is dat onzeker. Als het in Europa wordt goedgekeurd, komt het op zijn vroegst op kleine schaal in 2025 beschikbaar voor mensen in een vroeg stadium van de ziekte van Alzheimer.

- **Ontwikkeling bloedtesten voor betere diagnostiek**

Een vroege diagnose is van groot belang, zeker als er medicijnen of behandelingen komen. Bloedtesten kunnen dan een belangrijke rol in het diagnosetraject gaan spelen. Verschillende onderzoekers vinden steeds meer eiwitten in het bloed die de ziekte kunnen vaststellen. In het huidige diagnose-traject, zonder dat er medicijnen beschikbaar zijn, is de rol van bloedtesten beperkt. Mede daarom zijn bloedtesten op dit moment nog niet beschikbaar bij de huisarts, maar worden ze voor wetenschappelijk onderzoek al wel bij enkele geheugenklinieken in de praktijk getest.

- **Ontdekking van genen die betrokken zijn bij de ontwikkeling van alzheimer**

Onderzoekers ontdekken steeds meer genen die het risico op alzheimer kunnen beïnvloeden. In totaal zijn er nu 75 plekken op het DNA bekend die het risico op alzheimer verhogen óf verlagen. Alhoewel het om hele kleine veranderingen van het risico gaat, geven de genen wel informatie over de processen die betrokken zijn bij dementie. Toekomstige behandelingen en medicijnen kunnen ingrijpen op deze processen.

- **Steeds meer bekend over gezonde leefstijl en het voorkomen van dementie**

Steeds meer onderzoek laat zien dat een gezonde levensstijl de kans op dementie kan verkleinen. Voeding is een thema dat vaak aan bod kwam, waaronder de interessante resultaten van het MIND dieet. De kennis-synthese die Alzheimer Nederland liet uitvoeren, laat zien dat er meer gekeken moet worden naar het volhouden van een gezonde leefstijl in de praktijk.

- **Grootste financiers dementieonderzoek slaan handen ineen**

Alzheimer Nederland werkte in 2022 intensief samen met overheidsfinanciers ZonMw en Health~Holland. Zo zijn we in 2022 begonnen met het financieren van een onderzoeksconsortium naar praktijkoplossingen en dragen we bij aan het gebruik van technologie bij dementiezorg.

2.2

Belangenbehartiging

Alzheimer Nederland wil de kwaliteit van leven voor mensen met dementie en hun naasten verbeteren. Daarom komen we, samen met onze vrijwilligers belangenbehartiging, landelijk en lokaal op voor hun belangen, in de zorg en in de politiek.

Vanuit de landelijke lobby houden we scherp in de gaten of er voldoende passende zorg is, thuis en bij zorginstellingen. Hiervoor werken we nauw samen met het ministerie van VWS en zorgverzekeraars. Daarnaast ondersteunen we gemeenten bij hun zorgtaak met tips en adviezen. Ook stimuleren we hen om dementievriendelijker te worden. Tenslotte pleiten we voor onze standpunten en roepen we op tot actie, bijvoorbeeld op het gebied van passende woonvormen voor mensen met dementie, betere toegang tot de casemanager en dagbesteding.

Landelijke lobby

Alzheimer Nederland zet zich in voor de belangen van mensen van dementie en hun mantelzorgers. Dit doet zij onder meer door de politieke agenda in Den Haag te volgen en te beïnvloeden. In 2022 heeft zij zich hard gemaakt voor een groot aantal onderwerpen: passende woonvormen voor mensen met dementie, mantelzorgondersteuning, open deurenbeleid, dagbesteding en de Wet zorg en dwang (Wzd). Met als resultaat dat de inbreng van Alzheimer Nederland met grote regelmaat is gebruikt door Kamerleden in hun betoog of beleid. Binnen de Nationale dementiestrategie werken we nauw samen met het ministerie van VWS en zorgverzekeraars, bijvoorbeeld bij de implementatie van de Zorgstandaard dementie en de dementievriendelijke samenleving. We sturen aan op verbeteringen van ondersteuning, die aansluit bij prioriteiten en wensen, landelijk en regionaal.

Regionale belangenbehartiging

Naast landelijke belangenbehartiging hebben we ook belangenbehartigers in de regio's. 228 regionale vrijwilligers zetten zich in voor de lokale belangenbehartiging. Zij participeerden in de 63 dementienetwerken en zagen erop toe dat zorgaanbieders, gemeenten en verzekeraars zorg aanbieden die aansluit bij de wensen en behoeften van mensen met dementie en hun naasten. De gesprekken in de gemeenten voerden ze aan de hand van de Dementiescan. De Dementiescan is een online gesprekstool en geeft inzicht in het huidige dementiebeleid en helpt een gemeente dementievriendelijker te worden. Lokale belangenbehartigers hebben 91 trainingen gegeven en 108 gemeenten hebben de Dementiescan ingevuld. Binnen de provincie Drenthe hebben maar liefst alle gemeenten de Dementiescan ingevuld.

Resultaten belangenbehartiging

Belangenbehartiging heeft zowel landelijk als regionaal in 2022 mooie resultaten behaald. Voorbeelden van resultaten zijn:

- Dementievriendelijk wonen. Meer woningen voor mensen met dementie is een speerpunt voor Alzheimer Nederland. In 2022 hebben we een business case **wonen** aan minister Conny Helder overhandigd, waarin we zowel de positieve effecten op de kwaliteit van leven als de maatschappelijke en financiële voordelen van dementievriendelijk wonen en de toename van zorgarme jaren benadrukken. Ook hebben we hier gesprekken over gevoerd in de Tweede Kamer. Verder werd onze 'Wijzer wonen met dementie' voor een passend woningaanbod in de toekomst, ingezet.
- **Dementievriendelijke gemeenten:** alle burgemeesters hebben online een brief ontvangen over toegankelijk stemmen met dementie. 60% van hen heeft deze brief geopend. Daarnaast zijn 330 coalitieakkoorden gescand op een dementievriendelijk beleid.
- In 2022 zijn vier **focusbrieven** (in 2021 drie) opgesteld, die we hebben gebaseerd op de resultaten van peilingen en gesprekken met onze achterban. Drie waren gericht op verzekeraars, zorgkantoren en gemeentes en bedoeld om mee in gesprek te gaan. De vierde focusbrief was specifiek gericht op de gemeenteraadsverkiezingen en is verstuurd aan 6000 gemeenteraadleden, wethouders en politieke partijen.
- Als strategisch partner van het ministerie van VWS in de Nationale dementiestrategie was Alzheimer Nederland medeorganisator van het **Nationaal Dementiecongres** op 31 oktober in Rotterdam. Onze bestuurder Gerjoke Wilmink is lid van de Raad van Advies van de Nationale Dementiestrategie en manager Julie Meerveld is lid van het operationeel overleg van de Nationale dementiestrategie.
- We dringen aan op implementatie van de **zorgstandaard dementie** in de dementienetwerken en komen we op voor de prioriteiten in de ondersteuning door netwerken van mensen met dementie en hun naasten. De resultaten van de regionale dementiemonitor en gesprekken in Alzheimer Cafés zijn daarbij leidend.
- Ook dit jaar heeft Alzheimer Nederland de jaarlijkse Keuzewijzer opgesteld. De **Keuzewijzer 2023** helpt mensen met dementie en mantelzorgers om de best passende zorgverzekering te kiezen. In de Keuzewijzer staat een overzicht van de vergoedingen in aanvullende verzekeringen per type zorg, bijvoorbeeld diagnose, mantelzorg-ondersteuning en respijtzorg. Dit heeft mantelzorgers geholpen bij de keuze van een passende zorgverzekering.

- Alzheimer Nederland is in 2022 gestart met een business case hoe zij een impuls kan geven aan het aantal **ontmoetingsplekken** voor mensen met dementie in de buurt. Dit is een vervolg op de 'Verkenning Dementiehuizen'. Uit onderzoek van bureau MarketResponse bleek onder andere dat er grote behoefte is aan meer laagdrempelige ontmoetingsplekken voor mensen met dementie in de buurt, waar zij wonen en met een gevarieerder aanbod aan activiteiten. Aansluiting bij bestaande initiatieven bleek het meeste potentie te hebben, versus oprichting van eigen Dementiehuizen, zoals aanvankelijk het plan was. Om de business case in 2023 te implementeren en een pilot op te zetten, is in december 2022 een programma-manager aangenomen.
- Dagactiviteiten zijn voor mensen met dementie en hun mantelzorgers belangrijk om zinvol bezig te blijven. In samenwerking met Movisie en Zonmw hebben we de **Inspiratiewijzer dagactiviteiten** gemaakt, die te vinden is op ons platform **dementie.nl**.
- In 2022 is de Wet Zorg en Dwang (Wzd) geëvalueerd. Deze wet beschermt de rechten van mensen met dementie thuis en in het verpleeghuis. Samen met andere cliëntenorganisaties hebben we input geleverd voor een betere uitvoering van de wet door aanbieders en professionals.

Samenwerking met Odensehuizen

Alzheimer Nederland is in 2022 een samenwerking aangegaan met de Odensehuizen. Zij ondersteunt het Landelijk Platform Odensehuizen met een projectleider. In Odensehuizen en ontmoetingscentra worden zinvolle dagactiviteiten georganiseerd, die mét mensen met dementie bedacht worden. De samenwerking moet zorgen voor ondersteuning van de bestaande plekken in Odensehuizen en ontwikkeling van nieuwe plekken voor mensen met (beginnende) dementie.

Dementierapporteur van start

Op Wereld Alzheimer Dag heeft Alzheimer Nederland een onafhankelijke dementierapporteur aangesteld, Tamara van Ark. Zij zet zich in om de verschillende programma's, plannen en strategieën met elkaar te verbinden en de realisatie ervan te versnellen. Van Ark gaat hiervoor in gesprek met mensen met dementie en hun naasten, zorgverzekeraars, gemeenten en zorgprofessionals. Haar bevindingen helpen Alzheimer Nederland om de belangenbehartiging, waar nodig en mogelijk, aan te scherpen. De speerpunten vormen case-management, wonen met dementie en dagactiviteiten.

Alzheimer Nederland panel

Het Alzheimer Nederland panel bestaat inmiddels tien jaar. Het panel laat de stem van mensen met dementie en mantelzorgers horen. Zij worden gevraagd naar hun mening over actuele kwesties rondom dementie. Het panel geeft daarmee input voor belangenbehartiging in de zorg en politiek, landelijk en regionaal. Daarnaast zorgt het panel voor meer inzicht in wensen en behoeften op het gebied van ondersteuning. Het panel bestaat uit ruim 1600 leden: ruim 1300 mantelzorgers, 40 mensen met dementie en bijna 300 zorgprofessionals. In 2022 zijn er tien peilingen gedaan. De peilingen hadden bijvoorbeeld betrekking op huisartsenzorg, stress en technologie en informatie na de diagnose.

Dementiemonitor Mantelzorg 2022

Naast peilingen onder het panel heeft Alzheimer Nederland in samenwerking met het Nivel de twee jaarlijkse Dementiemonitor voor de achtste keer uitgevoerd, met als doel inzicht te krijgen in wensen, behoeften en ervaringen van mantelzorgers en mensen met dementie. In 2022 is een recordaantal van 4531 mantelzorgers ondervraagd. Uit de resultaten bleek dat nog steeds één op de zeven mantelzorgers zich zwaar- of overbelast voelt. Mantelzorgers geven het totale aanbod van ondersteuning en zorg een rapportcijfer van 7,2. Waardering van het aanbod is al jaren onderwerp van de Dementiemonitor en blijft sinds 2018, ondanks allerlei initiatieven, schommelen rond de 7,1 of 7,2. Mogelijke oorzaken zijn de personeelskrapte en het hoge ziekteverzuim onder zorgprofessionals. Casemanagement, informatie & voorlichting over dementie, groepsactiviteiten en hulp bij het huishouden staan net als in 2020 in de top-3 van meest gebruikte vormen van zorg en ondersteuning. Ook worden ze het meest noodzakelijk gevonden om thuis te kunnen blijven wonen. Deze en andere resultaten uit de Dementiemonitor vormen input en argumentatie voor de landelijke en regionale lobby. Zo blijkt casemanagement zeer belangrijk voor het langer thuis kunnen wonen, terwijl zorgverzekeraars dit niet als prioriteit beschouwen en terughoudend zijn.

De resultaten van Dementiemonitor 2022 zijn terug te vinden in het landelijke rapport, factsheets en in een recordaantal regiorapportages, namelijk 61. Voor het eerst was er ook een vragenlijst voor mensen met dementie zelf. Maar liefst 455 mensen met dementie vulden de vragenlijst in. Meer informatie is te vinden op www.alzheimer-nederland.nl/dementiemonitor.

Daarnaast werden vele inhoudelijke gesprekken gevoerd met mensen met dementie en hun naasten. Ook werden signalen in het hele land opgevangen door lokale belangenbehartigers en organiseerde Alzheimer Nederland bijeenkomsten met de Adviesraad van mensen met dementie om zo wensen, behoeften en obstakels te achterhalen. Dit vormde ook input voor de standpunten van Alzheimer Nederland.

2.3

Ondersteuning

Landelijk bieden we hulp en advies aan mensen met dementie en hun naasten. Dat doen we onder meer via ons online platform dementie.nl, waar zij tips en informatie vinden over het omgaan met dementie en in contact kunnen komen met experts en lotgenoten. Via onze DementieLijn kunnen mensen bellen voor een deskundig advies of een luisterend oor. In de buurt zorgen onze 48 regionale afdelingen voor hulp en advies.

Dementie.nl: hét online platform voor mantelzorgers en mensen met dementie

Het platform dementie.nl is een belangrijk onderdeel van de ondersteuning aan mantelzorgers en mensen met dementie. Mensen met dementie en hun naasten kunnen er onder andere terecht voor informatie, advies, vragen aan experts, tips, ervaringsverhalen, trainingen en contacten met lotgenoten via het forum.

Na de vernieuwing van het platform in 2021 zijn er in 2022 vooral aanvullingen gedaan, zowel in content als in toegankelijkheid, om nog beter in te spelen op de behoeften van mensen met dementie en mantelzorgers.

- De experts, die specifieke vragen beantwoorden, bijvoorbeeld over casemanagement, ergotherapie en financiële zaken, zijn nog makkelijker te vinden. Voor een vraag aan een expert kan men nu bijvoorbeeld per onderwerp zoeken, in plaats van op functie ('ergotherapeut') van de expert. Ook kan men zowel telefonisch, via de DementieLijn, als per e-mail een vraag stellen.
- Na de diagnose dementie blijken veel mensen met dementie en mantelzorgers met vragen te zitten. Specifiek hiervoor is in 2022 een campagne gelanceerd om mensen na de diagnose op weg te helpen met handige informatie, tips en antwoorden op veel gestelde vragen. De landingspagina dementie.nl/watnu is 40.000 keer bezocht en het bijbehorende informatiepakket is 4.519 keer besteld.
- Tenslotte is er een nieuwe serie gemaakt over mantelzorgers. Deze is 28.000 keer bekeken.

Resultaten dementie.nl

Om het platform **dementie.nl** zo goed mogelijk af te stemmen op de behoeften van mantelzorgers en mensen met dementie en verder te optimaliseren wordt het platform jaarlijks geëvalueerd:

- In 2022 vonden ongeveer 1,4 miljoen bezoekers informatie, advies en hulp. Dit aantal is ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2021. Wel hebben bezoekers, conform onze doelstelling, meer pagina's bekeken (per bezoek);
- De bezoekers stelden 2.380 vragen aan experts (2021: 2.140);
- Er zijn ruim 11.800 aanmeldingen voor de e-mailreeksen binnengekomen. Dementie.nl biedt verschillende e-mailreeksen, die antwoorden, tips en (h)erkenning bieden, bijvoorbeeld de e-mailreeks 'Na de diagnose'. Je ontvangt elke vier weken een e-mail met informatie, tips en verhalen. De e-mailreeks bestaat uit zes e-mails;
- In 2022 werden er 195 nieuwe gesprekken gestart op het forum, ten opzichte van 225 in 2021 (een daling van ongeveer 15%). Er zijn 1.710 reacties met elkaar uitgewisseld ten opzichte van 1.215 reacties in 2021 (een stijging van 40%). Dit laat zien dat gesprekken beter gevonden worden via zoekmachines en dat bezoekers vaker met elkaar in gesprek gaan om ervaringen uit te wisselen;
- In 2021 zijn we gestart met een eerste online gespreksgroep. In 2022 hebben we 25 online gespreksgroepen georganiseerd voor drie verschillende doelgroepen: mensen met een partner met dementie, mensen met een ouder met dementie en jongeren met een ouder met dementie op jonge leeftijd. In totaal waren er 487 aanmeldingen, waarvan 43% vaker dan één keer heeft deelgenomen. Gemiddeld werden de online gespreksgroepen gewaardeerd met een 8,4. De deelnemers van de gespreksgroep voor jongeren waardeerden de bijeenkomsten zelfs met een 9,1.

Daarnaast is onderzoek gedaan naar de tevredenheid van bezoekers. Zij gaven het platform, net als vorig jaar, een score 8,2. Mensen die het platform voor het eerste bezochten gaven een rapportcijfer van 7,5. Dit cijfer is iets lager dan vorig jaar (score 7,7).

Meer aandacht voor mensen met een migratieachtergrond

Speciaal voor en mét mensen met een Turkse en Marokkaanse achtergrond is er vernieuwd informatiemateriaal ontwikkeld. Onder mensen met een migratieachtergrond stijgt het aantal mensen met dementie relatief sneller (Parlevliet¹). Daarnaast bleek uit kwalitatief onderzoek onder de doelgroep dat er nog veel onbekendheid met de ziekte is: er wordt niet veel over gesproken. Ook is hulp en ondersteuning niet altijd makkelijk te vinden of het sluit niet aan bij de behoefte. Daarom heeft Alzheimer Nederland in 2022 een campagne gelanceerd. Via social media is aandacht besteed aan de nieuwe landingspagina's **dementie.nl/maroc** en **dementie.nl/turc** met vertaalde en cultuur-specifieke informatie en aan de video's die ingaan op signalen en vragen. Verder zijn er Turkse- en Arabischtalige brochures op verschillende plekken verspreid, zoals bij huisartsen, op het consulaat, in de moskee en bij de geheugenpoli's.

1 Bron: Parlevliet, J., Ö. Uysal-Bozkir, M. Goudsmit e.a., 2018, Cognitieve achteruitgang bij oudere migranten.

DementieLijn

Voor ondersteuning kunnen mensen met dementie en hun naasten ook terecht bij de gratis DementieLijn 0800-5088. De DementieLijn biedt deskundig advies, antwoord op vragen en een luisterend oor bij het omgaan met dementie. Het gesprek is gratis en de lijn is zeven dagen per week van 9.00 tot 23.00 uur bereikbaar.

De 40 vrijwilligers van de DementieLijn hebben in 2022 5.000 gesprekken gevoerd met mantelzorgers en mensen met dementie. Dit aantal is gestegen ten opzichte van vorig jaar (4.800). De gemiddelde gespreksduur was maar liefst 19 minuten. In 2022 gingen de gesprekken vooral over het omgaan met dementie, over veranderingen in bijvoorbeeld gedrag en de impact hiervan op de mantelzorger. Ook werd er veel advies gevraagd over het inschakelen van hulp en het (wettelijk) vertegenwoordigen van de naaste met dementie.

'Als beller naar de DementieLijn word je echt gerustgesteld, ook al ken je de ander aan de lijn niet. Ze begrijpen je en helpen je echt, door vol aandacht te luisteren en met je mee te denken. Dat is zó fijn!'

Brochures

Alzheimer Nederland biedt naast het platform dementie.nl en de DementieLijn ook informatie in de vorm van brochures. Verschillende gratis themabrochures geven voorlichting over het omgaan met dementie: van de 'niet-pluis fase' tot verlies en afscheid. Ook bieden we speciale edities aan, zoals de brochure 'Dementie op jonge leeftijd'.

- In 2022 zijn er 105.893 brochures per post verspreid, een flinke stijging ten opzichte van vorig jaar (in 2021: 76.787). Er zijn daarnaast 85.839 digitale brochures aangevraagd, dat is ook iets meer dan het jaar ervoor (2021: 83.031). Het totaal aantal van 191.732 brochures ligt daarmee een stuk hoger dan in 2021 (circa 160.000).

Evaluatie diensten en mate van ondersteuning

In 2022 is in de Dementiemonitor ook gevraagd aan mantelzorgers naar de bekendheid, het gebruik en de waardering van onze diensten: de brochures, Alzheimer Cafés, het platform dementie.nl en de DementieLijn. Er is niet expliciet gevraagd naar de mate waarin men zich ondersteund voelt. Uit de resultaten kwam onder andere naar voren dat de bekendheid van de diensten groot is, meer dan 85% van de mantelzorgers kent de brochures en de Alzheimer Cafés, 75% kent dementie.nl en 63% de DementieLijn. Ook vinden mantelzorgers de brochures en dementie.nl erg waardevol (> 90%), vindt 80% de Alzheimer Cafés waardevol en 70% de DementieLijn. Omdat we meer inzicht willen hebben in hoeverre mensen met dementie en mantelzorgers zich écht onder-

steund voelen en dit specifiek willen koppelen aan ambities, doelstellingen per dienst en (wensen van) de doelgroep, wordt het onderzoek naar diensten in 2023 nader bekeken en geëvalueerd. Met als doel om voor de toekomst beter inzichtelijk te kunnen maken hoe de diensten bijdragen aan de mate van ondersteuning en hoe we zo nodig gericht kunnen bijsturen.

Geheugentest

Aan mensen die zich zorgen maken over zichzelf of over een ander, bieden we een, speciaal door Alzheimer Nederland ontwikkelde, Geheugentest. Op geheugentest.nl en op onze website kun je deze test doen. In een paar minuten krijg je inzicht in de mate van vergeetachtigheid. Met ernstige zorgen of klachten adviseren we mensen om naar de huisarts te gaan. Er is veel behoefte aan de test: in 2022 deden 588.640 mensen de geheugentest van Alzheimer Nederland. Dit aantal is gestegen ten opzichte van 2021.

Regionale hulpverlening

Ruim 3.500 vrijwilligers van Alzheimer Nederland, verdeeld over 48 regionale afdelingen, zetten zich door het hele land met hart en ziel in. Ze bieden op verschillende manieren ondersteuning aan mensen met dementie en hun naasten. Dit doen ze bijvoorbeeld door belangenbehartiging en het geven van voorlichting. Ook organiseren zij Alzheimer Cafés voor mensen met dementie en mantelzorgers om kennis te delen en in contact te komen met lotgenoten. Daarnaast zorgen zij voor lokale zichtbaarheid door pr en communicatie. Dankzij onze afdelingsvrijwilligers is Alzheimer Nederland landelijk vertegenwoordigd en zijn we altijd dichtbij.

In 2022 is het aantal vrijwilligers stabiel gebleven, in vergelijking met 2021. Dit is uniek, want de landelijke trend laat een daling zien in de interesse voor vrijwilligerswerk. Daarnaast geeft 75% van de vrijwilligers aan dat zij Alzheimer Nederland aanbevelen aan vrienden en collega's om vrijwilligerswerk te doen. Daar zijn we enorm trots op.

2022 gaf ons inzicht in de contactmomenten met vrijwilligers en de mogelijkheden om hen nog beter te ondersteunen in hun werk. Daarnaast zetten we de eerste stappen om ICT-toepassingen voor vrijwilligers te verbeteren. Bovendien verrasten we hen met de Alzheimer Nederland Herinneringen Kerstbal.

Alzheimer Cafés

Vrijwilligers van Alzheimer Nederland organiseren Alzheimer Cafés, Alzheimer Trefpunten en Alzheimer Theehuizen, verspreid door het land. Na een moeilijke periode vanwege Corona, waarin veel bijeenkomsten niet door konden gaan of online plaatsvonden, zijn de vrijwilligers in 2022 weer vol enthousiasme met de bijeenkomsten gestart.

In september 2020, middenin de coronatijd, kreeg Yvonne (64) de diagnose dementie. Samen met haar partner Aytun vindt ze steun in het Alzheimer Café. Aytun: 'Het Alzheimer Café helpt ons. Tijdens de maandelijkse bijeenkomsten in de buurt delen we onze ervaringen en doen we kennis op over allerlei onderwerpen. Zeker net na de diagnose is dit heel waardevol.' Yvonne: 'Het bezoeken van het Alzheimer Café doen we samen. Je komt er mensen met dementie tegen, partners en familieleden van allerlei leeftijden. Mensen die hetzelfde meemaken. Het hoeft niet alleen maar serieus, je kunt ook samen lachen om de dingen waar je tegenaan loopt. De herkenning schept een band.'

Inmiddels zijn er 263 Alzheimer Cafés, Alzheimer Trefpunten en Alzheimer Theehuizen; maandelijks werden hier bijeenkomsten georganiseerd en tijdens elke bijeenkomst is een specifiek thema behandeld, in samenwerking met een (ervarings)deskundige. Voorbeelden hiervan zijn: de invloed van muziek, dementie op jonge leeftijd of het regelen van een levenstestament. Ongeacht de naam kennen de bijeenkomsten dezelfde opzet, met mogelijk een iets andere lokale invulling. Tijdens de bijeenkomsten is er veel ruimte voor het uitwisselen van ervaringen en het stellen van vragen. In 2022 is er extra aandacht geweest voor de (her)start en inhoud van de Alzheimer Cafés, Trefpunten en Theehuizen in de vorm van een publiciteitscampagne. Op regionale televisie en radio zijn eind oktober spots uitgezonden en in enkele bladen, zoals Max magazine en Plus magazine stond een advertorial. De Alzheimer Cafés zijn zeer bekend onder mantelzorgers: 86% van hen kent het Alzheimer Café (Bron: Dementiemonitor 2022).

Onvergetelijke Kookclubs

In oktober 2021 is Alzheimer Nederland gestart met de eerste Onvergetelijke Kookclubs, een initiatief van Alzheimer Nederland in samenwerking met Resto VanHarte, en ondersteund door de Nationale Postcode Loterij. De Onvergetelijke Kookclub is de plek waar mensen met dementie én hun naaste zelf aan de slag gaan om een driegangen-diner te bereiden en vervolgens samen te eten. Plezier, een gezellig avondje uit en het ontmoeten van lotgenoten staan centraal. Bij de Onvergetelijke Kookclub gaat het erom wat nog wél kan. Ieder binnen de eigen mogelijkheden en in een veilige en prettige omgeving. Inmiddels zijn er twintig kookclubs, die maandelijks worden georganiseerd, op verschillende locaties in Nederland.

Linda en haar vader Rob Bijkerk bezoeken geregeld de Onvergetelijke Kookclub in Zeist:

Linda: 'Mijn vader vindt het hier hartstikke leuk. En het betekent voor hem ook echt veel om hier te zijn: hij voelt zich weer volwaardig. Voor mij is het heel bijzonder om erbij te zijn en dit nog echt samen te kunnen doen.'

Regionale voorlichting

Naast landelijke voorlichting en communicatie zijn ook vrijwilligers in de regio actief op het gebied van voorlichting. In totaal kennen wij 209 geregistreerde voorlichters. Tot de activiteiten behoren hoofdzakelijk het verzorgen van algemene publieksvoorlichting met presentaties, het Adoptieproject en het bemensen van stands op beurzen en symposia. Ook is er sinds 2022 een display voor brochures voor permanente zichtbaarheid op locaties, zoals in bibliotheken of Odensehuizen. Om voorlichting nog beter te faciliteren en beter zicht te krijgen op aantallen en impact, is er in december 2022 een inventarisatie onder voorlichters gestart. Op basis van de uitkomsten gaan we regionale voorlichting nog beter inrichten.

Het Adoptieproject is sinds 2018 een samenwerking met het Alzheimer Centrum Limburg: het is bedoeld om mensen met dementie en kinderen samen te brengen. Basisschoolleerlingen van groep 7 en 8 gaan in kleine groepjes op bezoek bij mensen met dementie in een zorginstelling. Daar maken ze een praatje, spelen ze spelletjes met de bewoners, lezen ze de krant voor of gaan ze samen eten. De leerlingen leren zo de wereld van mensen met dementie kennen en begrijpen en de mensen met dementie worden gestimuleerd om samen activiteiten te ondernemen. Dit project kreeg in 2022 de Anti Stigma prijs van Alzheimer Europe.

Wereld Alzheimer Dag

Wereld Alzheimer Dag (WAD) 2022, op 21 september, had als thema 'Samen op pad'. Die dag vragen we extra aandacht voor dementie. De afdelingen van Alzheimer Nederland organiseerden meer dan 100 mooie activiteiten om samen van te genieten én om meer bekendheid te geven aan het onderwerp dementie. Heel bijzonder was in dit kader het bezoek aan de Expo Floriade. Dankzij de inzet van vrijwilligers van afdeling Flevoland brachten 1000 mensen met dementie hier een mooie dag door. Onze nieuwe dementie-rapporteur, Tamara van Ark, die op WAD startte, bezocht hen hier. Daarnaast werden op veel plekken in Nederland symposia georganiseerd, was er een circusvoorstelling speciaal voor mensen met dementie, waren er georganiseerde tochten met de (duo) fiets en wandelingen. Ook werden er met De Graafschap voetbalherinneringen opgehaald. Zangeres Fay Claassen bracht samen met het Residentie Orkest een nieuwe single uit met een zelfgeschreven nummer als een eerbetoon aan haar vader met dementie.

Trainingen van vrijwilligers

Er zijn in totaal 105 trainingen en bijeenkomsten georganiseerd. Dit zijn er iets minder dan vorig jaar. De stijgende lijn van de afgelopen jaren hebben we niet vast kunnen houden (respectievelijk 39, 90, 130 trainingen in de jaren 2019, 2020 en 2021). Wel is het aantal deelnemers gegroeid. In totaal waren dit er 1483 deelnemers, ten opzichte van 1101 in 2021, een groei van ruim 34%. Met dit resultaat zijn we zeer tevreden. We hebben vooral relatief veel bereik gehad met de overleggen belangenbehartiging, DementieLijn en de regio/bestuursoverleggen.

Vrijwilligersevent

Om intensief contact te houden met onze vrijwilligers én om vrijwilligers te bedanken voor hun inzet, organiseerden we in 2022 weer een vrijwilligersdag op locatie. De eerste vrijwilligersdag sinds 2018, waarop we elkaar weer persoonlijk konden ontmoeten. De dag was een groot succes. Meer dan 250 vrijwilligers uit het hele land en tientallen collega's van het landelijke bureau verzamelden zich in het Spoorwegmuseum om elkaar te ontmoeten voor goede gesprekken, mooie workshops, samen bewegen en ontspannen.

Communicatie naar vrijwilligers

Richting onze vrijwilligers maken we voor de communicatie gebruik van een online platform, het Vrijwilligersplein. Dit was ook afgelopen jaar belangrijk om vrijwilligers te informeren en faciliteren. Inmiddels kunnen vrijwilligers hier tien inhoudelijke informatiedossiers en diverse toolkits vinden. Met deze toolkits kunnen zij zelf lokaal aan de slag met campagnes, bijvoorbeeld voor de werving van nieuwe vrijwilligers, de heropening van de Alzheimer Cafés, maar ook de Herinneringen Kerstbal. Daarnaast ontvangen vrijwilligers maandelijks het Vrijwilligersnieuws, een digitale nieuwsbrief.

2.4

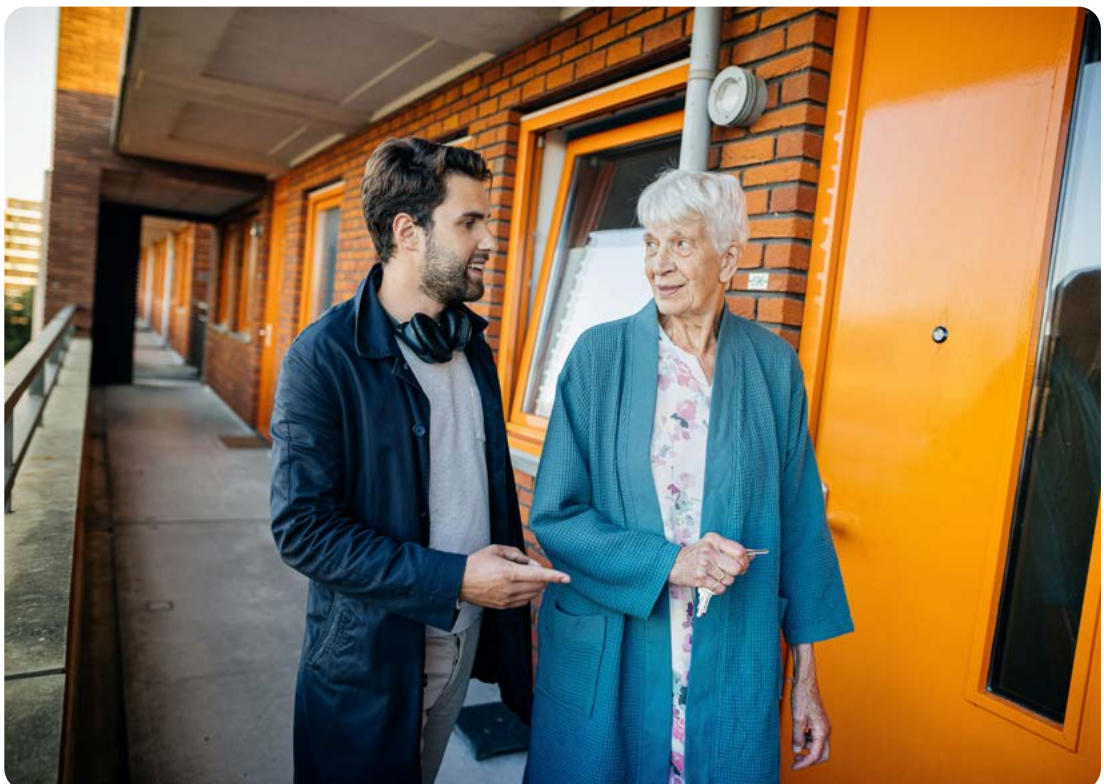
Dementievriendelijke samenleving

Het programma Samen dementievriendelijk heeft als doel om Nederland dementievriendelijk te maken en de kennis over het omgaan met dementie in het dagelijkse leven te vergroten.

In Nederland leven naar schatting 290.000 mensen met dementie. Omdat we steeds ouder worden, stijgt dat aantal in 2040 naar ruim 500.000. Mensen leven gemiddeld 6,5 jaar met dementie. Ongeveer 70% van hen woont thuis. Het is noodzakelijk dat de samenleving is voorbereid op dit stijgende aantal mensen met dementie. Daarom werken we actief aan een dementievriendelijke samenleving.

Dit doen we onder andere met het programma Samen dementievriendelijk. Dit heeft als doel dat mensen met dementie en hun mantelzorgers zich beter ondersteund voelen door de samenleving en zo langer mee kunnen doen. Het is een gezamenlijk initiatief van Alzheimer Nederland en het ministerie van VWS. Met het programma bieden we Nederland handvatten om in het dagelijks leven goed om te gaan met mensen met dementie. We doen dit onder meer door het aanbieden van on- en offline trainingen 'Goed omgaan met dementie', voor individuen en voor groepen/branches. Ook voeren we landelijke campagnes om de bewustwording over de impact van dementie in de samenleving te vergroten en de herkenning van de signalen te bevorderen.

Het programma Samen dementievriendelijk liep oorspronkelijk van 2016 tot 2020 en was onderdeel van het Deltaplan Dementie, dat in 2020 is afgerond. Het succesvolle programma heeft een vervolg gekregen vanuit de Nationale dementiestrategie van het ministerie van VWS, waarin dementie op de lange termijn meer aandacht krijgt. Onder het thema 'Mensen met dementie tellen mee' heeft het een prominente plaats in deze strategie en wordt het gecontinueerd voor de periode 2021 – 2025.

Om het landelijke bewustzijn in de samenleving te vergroten, zijn er in 2022 twee nieuwe commercials ontwikkeld. Er zijn 290.000 mensen in Nederland die dementie hebben. Maar herken jij iemand met dementie? En weet je wat te doen als iemand hulp nodig heeft? Om ervoor te zorgen dat mensen met dementie zo lang mogelijk mee kunnen blijven doen, helpt het als mensen de verschillende signalen van dementie herkennen én vervolgens weten hoe hiermee om te gaan. Dat laten we zien in de commercial. Daarbij verwijzen we naar de online training om nog beter om te leren gaan met dementie. Naast twee basistrainingen zijn er ook twaalf gratis online branchetrainingen voor specifieke beroepsgroepen.

Resultaten van Samen dementievriendelijk

Uit jaarlijks onderzoek blijkt dat de houding van Nederlanders over dementie steeds positiever wordt. 58% van hen wil een bijdrage leveren aan een dementievriendelijk Nederland. Dit was in 2021 56% en in 2020 53%. Ook geeft 54% van de Nederlanders aan dat het voldoening geeft om dementievriendelijk te worden, in 2021 was dit 53% en in 2020 48% (bron: Effectmeting Validators).

- In 2022 kwamen er bijna 443.000 unieke bezoekers op **samendementievriendelijk.nl**. Dat waren in 2021 426.000 bezoekers.
- Bovendien hebben in 2022 hebben bijna 77.000 nieuwe mensen zich geregistreerd op onze website (2021: bijna 74.000).
- Ook zijn er in 2022 meer online trainingen gevolgd, namelijk bijna 55.000. (2021: bijna 50.000).
- Naast de online training zijn we ook weer gestart met de trainingen op locatie. In de periode dat dit mogelijk was, hebben onze 220 vrijwillige trainers 589 keer een training gegeven, met gemiddeld ongeveer 15 deelnemers, online of live. Mede door corona hebben we helaas 189 trainingen moeten annuleren en/of verplaatsen.
- Daarnaast lieten alle social media kanalen een groei in volgers en bereik zien. Ook het aantal abonnees van onze digitale Samen dementievriendelijk nieuwsbrief steeg dit jaar, naar 191.257 abonnees (dec. 2022).

Na afloop van de trainingen is gemeten hoe mensen de trainingen van Samen dementievriendelijk hebben ervaren. Deelnemers aan de trainingen op locatie gaven in november 2022 gemiddeld een 7,9. Aanvragers beoordeelden de training met een 8,6 en SDV-trainers met een 8,2 (evaluatie november 2022).

Binnen het programma werken we ook samen met andere organisaties:

- Zo introduceerden Alzheimer Nederland en NS speciaal voor bewoners van verpleeghuizen de Hoofdreiscoupé. Een Hoofdreiscoupé biedt mensen met dementie de mogelijkheid om weer met de trein te reizen, zonder daarvoor de deur uit te hoeven. Deze treincoupé 'reisde' in 2021 en 2022 langs verschillende verpleeghuizen en bezocht alle provincies. In december schonken NS en Alzheimer Nederland verpleeghuizen treinonderdelen om hun eigen Hoofdreiscoupé voor bewoners met dementie te maken. Medewerkers van verpleeghuizen en naasten van mensen met dementie in het verpleeghuis hebben massaal gereageerd op deze oproep. Uit ruim 600 aanmeldingen zijn 22 verpleeghuizen geselecteerd, die de onderdelen, zoals echte treinbanken, een treintafeltje en een bagagerek, hebben opgehaald. Deze actie kreeg ook veel aandacht in de media.
- Alzheimer Nederland heeft in oktober 2022 een speciaal jongerenprogramma gelanceerd, met lesmateriaal, een online training en gastlessen. Jongeren krijgen in hun omgeving steeds vaker te maken met mensen met dementie. In hun privéleven, maar ook bij hun (bij)baan of stage. Uit onderzoek van Alzheimer Nederland blijkt dat zij weinig weten over dementie en ook niet goed weten hoe ze om moeten gaan met mensen met dementie, maar dat wel graag zouden willen leren. In samenwerking met mbo-scholen leren we jongeren op het mbo hoe ze dementie kunnen herkennen én hoe ze hiermee om kunnen gaan. Het startschot van de campagne werd gegeven door minister Conny Helder en radio-dj Frank van der Lende bij ROC Midden Nederland.

'Ik heb veel aan de gastles gehad! Mensen van mijn stage hebben me zelfs gevraagd waar ik al deze wijsheid vandaan heb.'

— Renate (22), student verpleegkunde

2.5

Voorlichting en communicatie

Alzheimer Nederland wil door voorlichting en communicatie de kennis over dementie en het begrip voor mensen met dementie vergroten én mensen bewust maken van de invloed van de ziekte op de samenleving. Dat is hard nodig. Een op de vijf mensen krijgt dementie en bij vrouwen is dit zelfs één op de drie. Steeds meer mensen krijgen in hun directe omgeving te maken met de impact van de ziekte.

Dit doen we door aansprekende en relevante communicatie, die we op allerlei manieren verspreiden: online, via de landelijke media en lokaal via onze vrijwilligers in de buurt. We nemen in onze communicatie alle terreinen van het dementieveld mee, van preventie en onderzoek tot hulp en ondersteuning, van belangenbehartiging tot een dementievriendelijke samenleving. Onze veelzijdigheid is onze kracht.

Alzheimer Nederland online

Alzheimer Nederland is in 2022 heel zichtbaar geweest. Het aantal bezoekers van onze website www.alzheimer-nederland.nl steeg in 2022 naar 4 miljoen. Dit was in 2021 3,4 miljoen. Daarnaast lieten ook alle social media kanalen een groei zien. LinkedIn is onze grootste groeier met 31,4% ten opzichte van 2021.

- Facebook: 2022 = 143.561, (2021 = 138.000)
- LinkedIn: 2022 = 42.546, (2021 = 32.400)
- Instagram: 2022 = 24.275, (2021 = 21.315)
- Twitter: 2022 = 12.171, (2021 = 12.159)
- YouTube: 2022 = 4129 abonnees, (2021 = 3530)
- Pinterest: 2022 = 785 volgers, (2021 = 652)

Met het populairste bericht op Facebook hebben we maar liefst 2,6 miljoen mensen bereikt. Dit is een video van bewegingsagoog Joël. Op LinkedIn hebben we met het populairste bericht 1,8 miljoen mensen bereikt. Dit is het verhaal van Hans en Wil en hun campertje. Op Instagram hebben we ruim 47.000 mensen bereikt met eveneens een post van bewegingsagoog Joël. Bij de Instagram stories valt op dat stories met een interactief karakter het goed doen. Ook helpt het als er mensen met dementie op de foto staan. De oproep op Twitter om geen 'dementerenden' en 'demente bewoners' te zeggen was het beste bericht. Hier hebben we bijna 5000 mensen mee bereikt.

Ook verstuurt Alzheimer Nederland maandelijks een digitale nieuwsbrief. Het aantal nieuwsbriefabonnees was eind 2022 337.000. Dit aantal is licht gestegen ten opzichte van 2021 (314.000 abonnees).

Derde televisieserie van Restaurant Misverstand

Ook in 2022 was er opnieuw veel aandacht voor dementie naar aanleiding van de tv-serie Restaurant Misverstand. De televisieserie kreeg een vervolg, met acht nieuwe deelnemers met dementie op jonge leeftijd. Zij gingen tijdelijk aan de slag als restaurantmedewerker, onder de leiding van chef-kok Ron Blaauw en met medewerking van Johnny de Mol, prof. Marjolein de Vugt en Henriette Brons van Alzheimer Nederland. Zes weken lang volgden tv-kijkers iedere woensdag wat deze mensen met dementie ondanks hun ziekte nog wel kunnen en hoe de samenleving hen hierbij kan ondersteunen. Het belang van lotgenotencontact en actief blijven met dementie zolang dat kan, werd opnieuw zichtbaar aangetoond. De openheid van de deelnemers zorgde voor een stroom aan positieve reacties op social media. Zij liepen allen weer tegen andere obstakels aan en dit gaf de kijker een beeld van de verschillende symptomen van dementie. De serie is in opdracht van Talpa TV gemaakt, door producent Concept Street, in nauwe samenwerking met Alzheimer Nederland. Alzheimer Nederland heeft de deelnemers voor het programma geselecteerd en de families ook tijdens de opnames intensief begeleid, samen met twee casemanagers dementie.

De kijkcijfers waren weer goed: per aflevering keken ook dit jaar weer meer dan 600.000 mensen. In landelijke mediarubrieken en verschillende regionale en lokale kranten kregen de deelnemers alle ruimte om hun verhaal te vertellen. Het contact vanuit Alzheimer Nederland met deelnemers en familieleden blijft. Zij nemen nu plaats in de adviesraad over de Dementievriendelijke samenleving.

**‘Meedoen aan Restaurant Misverstand was geweldig.
Het heeft mij zoveel positieve energie gegeven
– ik zou het zo weer doen.’**

— Marianne Brandt, deelnemster Restaurant Misverstand

Alzheimer Nederland in de media

Alzheimer Nederland wordt steeds vaker benaderd als expert bij nieuwsberichten over mensen met dementie of om te belichten wat een mogelijk medicijn voor mensen met dementie betekent. Zo hebben we op Radio 1 toelichting gegeven over het Lecanemab <https://www.nporadio1.nl/fragmenten/nos-radio-1-journaal/65f9a447-be7b-4aa6-97eb-a3b3b2ac0859/2022-11-30-nieuw-medicijn-tegen-alzheimer>.

Ook waren we in de media, onder andere bij Pointer, op de radio over één van onze speerpunten: dagactiviteiten voor mensen met dementie, naar aanleiding van de Dementiemonitor 2022. Ook onze nieuwe dementierapporteur Tamara van Ark kwam in het nieuws, samen met Joop en zijn mantelzorger Reino schoof ze aan bij Op1 <https://op1npo.nl/2022/10/12/tamara-van-ark-joop-en-reino-over-dementie/>.

Daarnaast was er in 2022 opnieuw veel aandacht voor de Hoofdreiscoupé, onze samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen (NS), bijvoorbeeld in een artikel in Trouw ‘Arie heeft dementie, maar in de nagebouwde coupé herinnert hij zich zijn treinreizen’. Na de tour langs zorginstellingen in de verschillende provincies, gaven we dit jaar verpleeghuizen zelf onderdelen om een Hoofdreiscoupé te bouwen. Mensen met dementie stonden ook centraal in de Postcodeloterij Miljoenenjacht, waarin Winston meekookte bij de Onvergetelijke Kookclub in Zeist.

Ons jongerenprogramma van Samen dementievriendelijk, de samenwerking met mbo-scholen, dat werd afgetrapt door minister Conny Helder van VWS, radio-dj Frank van der Lende en Christa Reinhoudt, die zelf dementie heeft, kreeg aandacht van RTV Utrecht. Ook rondom Restaurant Misverstand, dementie op jonge leeftijd en het belang om mee te blijven doen is er veel publiciteit geweest. Er waren interviews met deelnemers in diverse regionale kranten. Regionale aandacht, onder andere op AT5 en NH nieuws, was er ook voor de Paaslunches die we samen met KPN organiseerden voor mantelzorgers van mensen met dementie bij verschillende eredivisie clubs: ‘Mantelzorgers van naasten met dementie in de watten gelegd: “We cijferen onszelf vaak weg”’. In december kreeg onze Herinneringen Kerstbal veel aandacht. We zaten onder andere bij Koffietijd om hier meer over te vertellen.

Magazine Alz...

Onze donateurs, vrijwilligers en mantelzorgers, die actief betrokken zijn bij Alzheimer Nederland ontvingen ook in 2022 ons relatiemagazine Alz... In het magazine hebben we aandacht besteed aan uiteenlopende onderwerpen, van resultaten op het gebied van onderzoek en interviews met onderzoekers tot concrete tips, ervaringsverhalen en reportages ter inspiratie. In 2022 zijn er drie edities verschenen, in mei, september en december. Elke editie is in een oplage van ongeveer 130.000 verstuurd.

2.6

Fondsenwerving

Om al onze doelen en ambities te kunnen realiseren en onze impact te vergroten hebben we veel geld nodig. Geld van vele verschillende giftgevers dat door middel van fondsenwerving gedoneerd wordt. We streven hierbij naar duurzame relaties met zoveel mogelijk donateurs en willen ons contact met hen zo persoonlijk en relevant mogelijk maken. Dat gebeurt vanuit de landelijke organisatie en vanuit de regionale afdelingen.

In 2022 hebben we de strategie voortgezet om te blijven bouwen aan het merk Alzheimer Nederland. Hiervoor hebben we ons bekende tv-programma 'Herinneringen voor het leven' in juni, de 'Stop dementie' campagne 'Wat alz..' in het najaar en de campagne rondom de Herinneringen Kerstbal in december ingezet. Daarnaast hebben we een nieuwe campagne ontwikkeld rondom Vaderdag. Deze had het thema Voetbalherinneringen en was gericht op een breed publiek. Zo laten we mensen die nog niet of weinig met dementie te maken hebben op een laagdrempelige manier kennismaken met de ziekte dementie en Alzheimer Nederland.

Dit heeft ons zowel een **aanzienlijke toename van onze fondsenwervende inkomsten** alsook een hogere **bekendheid en waardering** opgeleverd. Binnen de kerndoelgroep vrouw 45 jaar en ouder is de spontane merkbekendheid van Alzheimer Nederland in de afgelopen vier jaar significant toegenomen van 9% naar 21% in 2022. Op de geholpen merkbekendheid (+7%) en merkoverweging (+9%) is ook een significante groei te zien. Tevens is door de campagnestrategie van de afgelopen jaren bij een bredere doelgroep (M/V45+) op alle merk KPI's een significante stijging te zien. (Bron: Onderzoek MSI research - Ontwikkelingen van het merk Alzheimer Nederland 2015-2022 – november 2022)

Fondsenwerving onder particulieren

Voor de fondsenwerving onder particulieren hebben we in 2022 weer een breed scala aan wervingsmethoden ingezet om zo verschillende doelgroepen goed en effectief te bereiken: (e-)mailings, onze online en social mediakanalen, televisie (tv-programma's en spots), belacties, deur-aan-deur-werving en werving tijdens evenementen.

We maakten bewust gebruik van verschillende wervingsmethoden. Dit is gedaan om verschillende redenen; risicospreiding (niet afhankelijk zijn van een enkel acquisitie-kanaal), een breed bereik van mensen en optimaal gebruik van de sterktes van een kanaal. Werving van *nieuwe* donateurs gebeurde vooral via deur-aan-deur-werving, de tv-show en online. Ook hebben we in 2022 twee keer een mailing (per post) gestuurd naar prospects. Daarnaast richtten we ons op *bestaande* donateurs/giftgevers met als doel hen te bewegen om herhaalgiften te doen, producten te kopen of hun bijdrage te verhogen. Hiervoor zetten we met name telemarketing, direct mailings en e-mailings in. Voor het *behoud* van donateurs, dat wil zeggen het voorkomen dat ze stoppen, zijn vooral loyaliteitsmiddelen ingezet, zoals ons relatiemagazine ALZ (voor donateurs vanaf € 25 per jaar), bedankkaarten/-brieven, bedanktelefoontjes en welkomstrajecten.

Naast de steun via een donateurschap, gift of periodieke schenkingsovereenkomst, steunden meer mensen ons werk door het kopen van onze producten. Rondom Moederdag, Vaderdag, Wereld Alzheimer Dag en in aanloop naar de kerst hadden we succesvolle campagnes met verschillende producten. Daarnaast ontvingen we donaties van grote giftgevers (major donors) en via onze regionale afdelingen.

De 'Stop dementie' campagne, het tv-programma 'Herinneringen voor het leven' en de andere campagnes leverden naast zichtbaarheid veel nieuwe donateurs op en hadden een positief effect op de inkomsten uit particuliere donaties. Met als 'overall' resultaat een iets grotere groei in inkomsten en aantallen donateurs dan begroot, ondanks een toenemend aantal opzeggingen in het laatste kwartaal als gevolg van de recessie.

Fondsenwerving onder zakelijke giftgevers

Ook voor de zakelijke fondsenwerving werd een breed scala aan middelen en kanalen ingezet. Net als vorig jaar betrof dit mailings en werving via online- en offlinekanalen. Dit heeft gezorgd voor een stijging van het bedrag aan inkomsten van bedrijfsdonateurs ten opzichte van 2021. Het aantal giften is echter niet gestegen.

Wel zijn er meer bedrijven in 2022 in actie gekomen. De opbrengst uit bedrijvenacties is heel sterk gegroeid en bijna drie keer zo groot als in 2021.

Het programma voor bedrijfsvrienden is gedurende afgelopen jaar aangepast. Hierdoor zijn er geen bedrijfsvrienden of -partners bijgekomen.

Collecte

Elk jaar zetten duizenden collectanten zich in om voor Alzheimer Nederland te collecteren tijdens de collecteweek. Een groot voordeel van de collecte is dat we in korte tijd een grote groep mensen in het land bereiken. De anonieme geefmogelijkheid en laagdrempeligheid dragen bij aan de inkomsten. Dit is alleen mogelijk dankzij de grote inzet van alle collectanten. Dit jaar hebben tijdens onze jaarlijkse collecteweek van 7 tot en 13 november 2022 bijna 18.000 collectanten meegewerkt aan de collecte en is een

recordbedrag van bijna € 2,6 miljoen opgehaald. De hoge opbrengst was mede te danken aan de voorafgaande 'Stop dementie' campagne 'Wat Alz ...' en de mobiele collecte. Naast de landelijke collecteweek werd in 2022 ook tijdens de Goede Doelen Weken geld ingezameld. Tijdens de Goede Doelen Weken werd ook een recordbedrag gedoneerd voor onderzoek naar dementie.

'Als casemanager dementie ervaar ik dagelijks de gevolgen van deze ziekte. Graag draag ik bij aan het mogelijk maken van een oplossing. Geweldig om te zien dat er ook steeds meer gegeven wordt. Dat geeft wel aan dat steeds meer mensen de noodzaak inzien. Laten we samen ervoor zorgen dat deze ziekte stopt!'

— Corine Konink, collectant in Malden

Acties derden

Dit jaar zijn er ook vele sponsoracties opgezet om bij te dragen aan het vinden van een oplossing voor dementie. De onmisbare steun, in tijd en geld, kwam van enthousiaste deelnemers en hun sponsors. Zo werden er indrukwekkende afstanden gewandeld, zoals bijvoorbeeld de Camino Frances naar Santiago de Compostela, het hele Pieterpad en hadden we 40 deelnemers aan de Nijmeegse Vierdaagse. Ook werd de 100 cols-tocht gefietst, werd er van Texel naar Huisduinen gezwommen en werd er 100 km geroeid. Verder werd bijvoorbeeld de Baltic Sea Challenge gereden en de Iron Man Italy Emilia-Romagna afgelegd. Deze prachtige sportieve inzet en sponsoring leidde tot mooie opbrengsten voor Alzheimer Nederland. Ook op creatief gebied zijn er acties opgezet, zo zijn er bijvoorbeeld schilderijen geëxposeerd, waarbij de opbrengt naar Alzheimer Nederland ging. We zijn iedereen zeer dankbaar voor de onmisbare bijdragen, in tijd en geld.

Herinneringenrit 2022

In 2022 heeft Alzheimer Nederland ook zelf een jaarlijks terugkerend fietsevent georganiseerd. Ruim 500 deelnemers deden mee aan onze Herinneringenrit (voorheen 2bike4alzheimer). De meeste deelnemers hebben in de directe omgeving te maken met dementie, dus hun motivatie en enthousiasme is groot. Vanaf De Nieuwe Stad Amersfoort fietsten deelnemers 40 km, 80 km, 120 km of 160 km. Onderweg kwamen ze over de Onvergetelijke Kilometer. Ze werden daar opgewacht door zangeres Sita Vermeulen. Langs de speciale kilometer konden er vergeet-mij-nietjes worden beschreven en geplaatst. Ook kwamen de deelnemers langs portretten van geliefden en werd er stilgestaan bij de mooie herinneringen van toen. De Onvergetelijk Kilometer werd swingend afgesloten door een djembé band. Er werd een prachtig bedrag van meer dan € 200.000,- bij elkaar gefietst voor onderzoek naar dementie.

Nalatenschappen

Nalatenschappen zijn belangrijk voor Alzheimer Nederland. Door Alzheimer Nederland op te nemen in het testament, kunnen mensen bijdragen aan het vinden van een oplossing voor dementie. Voor nalatenschappen richt Alzheimer Nederland zich grotendeels op haar eigen achterban. Daarnaast bereiken we steeds meer nieuwe geïnteresseerden via onze online kanalen, zoals Facebook. De zichtbaarheid van Alzheimer Nederland als goed doel zorgt er mede voor dat we steeds vaker worden gekozen bij een nalatenschap.

In 2022 hebben 156 mensen aangegeven dat ze Alzheimer Nederland in hun testament hebben opgenomen, in 2021 was dit 159. Het aantal opengevallen erfstellingen en legaten is in 2022 afgenomen naar 154, ten opzichte van 2021 (164). Tegelijkertijd is de waarde van de nalatenschappen enorm toegenomen, naar bijna € 11 miljoen. We ontvingen vijfentwintig nalatenschappen van meer dan € 100.000. Hiervan waren elf nalatenschappen boven de € 300.000 en drie zelfs boven de € 500.000. Alzheimer Nederland is blij dat mensen met hun nalatenschap bij willen dragen aan de bestedingen aan dementieonderzoek om zo uiteindelijk een oplossing te vinden tegen dementie.

Mede dankzij dit aantal substantieel grote erfenissen was 2022 wederom een zeer succesvol jaar; de opbrengsten uit nalatenschappen van 2022 zijn aanzienlijk hoger uitgevallen dan verwacht.

3

Organisatie en omgeving

3.1

Bestuur en medewerkers

Alzheimer Nederland is een stichting. We streven een maatschappelijk doel na, zonder winstoogmerk. Dat komt ook naar voren in onze missie. Alzheimer Nederland wordt sinds kort bestuurd door een collegiaal bestuur. Naast directeur-bestuurder Gerjoke Wilmink is per 1 december 2022 een tweede directeur-bestuurder, Patricia Kerckhoff benoemd. Het bestuur geeft leiding aan de organisatie, draagt de eindverantwoordelijkheid voor het beleid en legt verantwoording af aan een onafhankelijke Raad van Toezicht.

Organisatiestructuur

Alzheimer Nederland is afgelopen jaren enorm gegroeid, zowel in inkomsten als in doelbesteding. Dit heeft als gevolg gehad dat we meer hebben kunnen doen en bereiken, ook dankzij het toegenomen aantal medewerkers en vrijwilligersactiviteiten. Alzheimer Nederland is inmiddels dé autoriteit op het gebied van dementie en behoort tot de top 3 van goede doelenorganisaties. De inkomsten van Alzheimer Nederland zijn in de afgelopen tien jaar met bijna 300% gestegen. Ons succes is gebaseerd op een aantal sterke punten:

- een stevige lokale verankering en veel maatschappelijk draagvlak als vrijwilligersorganisatie;
- een grote bekendheid op alle functies (financiering onderzoek, belangenbehartiging en hulp bij dementie);
- een sterk merk voor donateurs en brede publiek.

We hebben de ambitie om komende jaren verder te groeien. Dat betekent ook dat onze organisatie hier op ingericht moet zijn en rekening houdt met de toegenomen complexiteit en aard van de werkzaamheden en het gegroeide aantal medewerkers. Uitgangspunt blijft dat we efficiënt en effectief kunnen opereren.

De huidige organisatiestructuur wordt daarom op punten aangepast:

- Er is een tweede bestuurder benoemd, Patricia Kerckhoff;
- De aandachtsgebieden van het MT zijn slimmer gebundeld, namelijk tot de onderdelen:
 - Wetenschappelijk onderzoek, verdeeld in: de onderzoeksagenda & verdeling van onderzoeksgelden en de duiding van onderzoek;
 - Belangenbehartiging en Regionale hulp;
 - Fondsenwerving;
 - Producten en diensten. Dit is een nieuw onderdeel, waarvoor een nieuw MT-lid is benoemd. Onze diensten en producten worden steeds belangrijker en verdienen

aparte aandacht, denk aan ons platform dementie.nl, de DementieLijn en in de toekomst ook de Alzheimer Cafés en Onvergetelijke Kookclubs;

- Daarnaast ondersteunen verschillende teams de hele organisatie.

De aangepaste organisatiestructuur is geaccordeerd door de Raad van Toezicht en de Ondernemingsraad. De verdere implementatie van de veranderingen vindt in 2023 plaats.

Collegiaal bestuur

De groei van Alzheimer Nederland heeft als gevolg gehad dat de 'span of control' van de directeur-bestuurder enorm is vergroot. Om alle ambities die Alzheimer Nederland heeft te realiseren, heeft de Raad van Toezicht besloten om een tweede bestuurder te benoemen. Met een tweekoppig bestuur kunnen nog meer stappen worden gezet.

Gerjoke Wilmink is directeur-bestuurder en bestuursvoorzitter. Zij heeft de volgende nevenfuncties:

- Lid Bestuur Huis voor de Gezondheid (uit hoofde van hoofdfunctie, onbezoldigd)
- Lid bestuur Samenwerkende Gezondheidsfondsen (uit hoofde van hoofdfunctie, onbezoldigd)
- Voorzitter Stichting Arbo Unie (bezoldigd)
- Lid Raad van Toezicht bij Nationaal Fonds Kinderhulp (onbezoldigd)
- Vice-voorzitter Bestuur Betaalvereniging (bezoldigd)
- Lid College van Beroep Reclame Code Commissie (bezoldigd)

Patricia Kerckhoff is de tweede directeur-bestuurder. Zij heeft geen nevenfuncties.

De bestuurders realiseren de koers en richting van de organisatie, samen met het team van leidinggevendenden, medewerkers en vrijwilligers.

Managementteam

Het beleid van Alzheimer Nederland wordt ontwikkeld door het managementteam (MT). Dit team bestaat uit de directie en de managers van de verschillende onderdelen:

- Wetenschappelijk onderzoek
- Belangenbehartiging en Regionale hulp
- Diensten en producten
- Fondsenwerving

Het MT en de organisatie worden geadviseerd en ondersteund door de volgende teams: Corporate communicatie, Informatiemanagement & ICT, Financiële administratie, Personeel & organisatie, Online marketing en Data Intelligence. Daarnaast wordt het bestuur geadviseerd door het innovatieteam Innovatieve Concepten & Merkactivatie (ICMA).

Medewerkers

In 2021 hebben we Het gele huis geïntroduceerd. Een aansprekende en toegankelijke digitale én fysieke plek, waarin we het goede van thuis en op kantoor werken hebben gecombineerd in een permanente nieuwe werksituatie. In 2022 hebben we mogen ervaren hoe deze manier van werken in de praktijk écht werkt. Medewerkers kunnen flexibel de locatie kiezen, van waar zij hun werk uitvoeren. Niet langer is het gebouw leidend, maar het type werk, het doel van de activiteit, de gewenste mate van interactie, de efficiëntie van communicatie en de persoonlijke voorkeur van medewerkers. We zien dat medewerkers graag werken vanuit ons vernieuwde kantoor in Amersfoort. Het kantoor is volledig ingericht om succesvol hybride met elkaar samen te werken. Medewerkers wisselen dit af met het werken vanuit hun, volledig arbo-verantwoorde ingerichte, werkplek thuis. Gemiddeld genomen werken medewerkers 50% van hun tijd thuis. Afhankelijk van de aard van de werkzaamheden wordt er in sommige functies meer thuis gewerkt en in andere functies juist meer vanuit kantoor. Ook de thuissituatie of de gezondheid van medewerkers kan effect hebben op de verdeling thuis en op kantoor werken. We merken dat het als zeer positief wordt ervaren dat hier nu ruimte voor is.

Ons intranet, Het digitale gele huis, is een belangrijk middel voor de interne communicatie. Zowel het management als de medewerkers plaatsen hier berichten op om collega's te informeren en enthousiasmeren. Ook staan hier nieuws uit de media, informatie over ICT en hulpmiddelen die van belang zijn voor het werken. Er wordt ook steeds meer gebruikgemaakt van interne groepen, zodat men gerichte informatie ontvangt en de mailstroom afneemt.

In 2022 is Alzheimer Nederland uitgeroepen tot één van de beste middelgrote 'workplaces' van Nederland. Uit de feedback van de medewerkers is gebleken dat wij

werken en handelen vanuit betrokkenheid en vertrouwen. Wij zijn als werkgever zo succesvol, omdat we snel schakelen en keuzes durven maken. Zo hebben we tijdens corona besloten het hybride werken voor de lange termijn te omarmen. We hebben bewezen onze krachten te behouden en zelfs op cruciale onderwerpen te verbeteren. Nu is de uitdaging om dit ook de komende jaren te blijven doen. In 2023 gaan we opnieuw meedoen met het onderzoek en we hopen natuurlijk nog steeds tot de 'best workplaces' van Nederland te behoren.

Werving & selectie

Ook Alzheimer Nederland heeft te maken met de krapte op de arbeidsmarkt. Ondanks deze uitdaging waren wij in 2022 zeer succesvol in de werving en selectie van nieuwe medewerkers. Een belangrijke reden hiervoor is onze benoeming van 'Best workplace'. Daarnaast helpen ook ons sterke merk en zichtbaarheid van de organisatie hierbij. Ook maken we stappen op het gebied van diversiteit van ons personeelsbestand. Zo hebben we in 2022 meerdere collega's met een migratieachtergrond aangenomen en zijn we ook succesvol in het aantrekken en opleiden van jong talent. We zien oud-collega's bij ons terugkeren, zowel in dienst als voor tijdelijke opdrachten. En ZZP'ers accepteren geregeld een vaste aanstelling binnen onze organisatie.

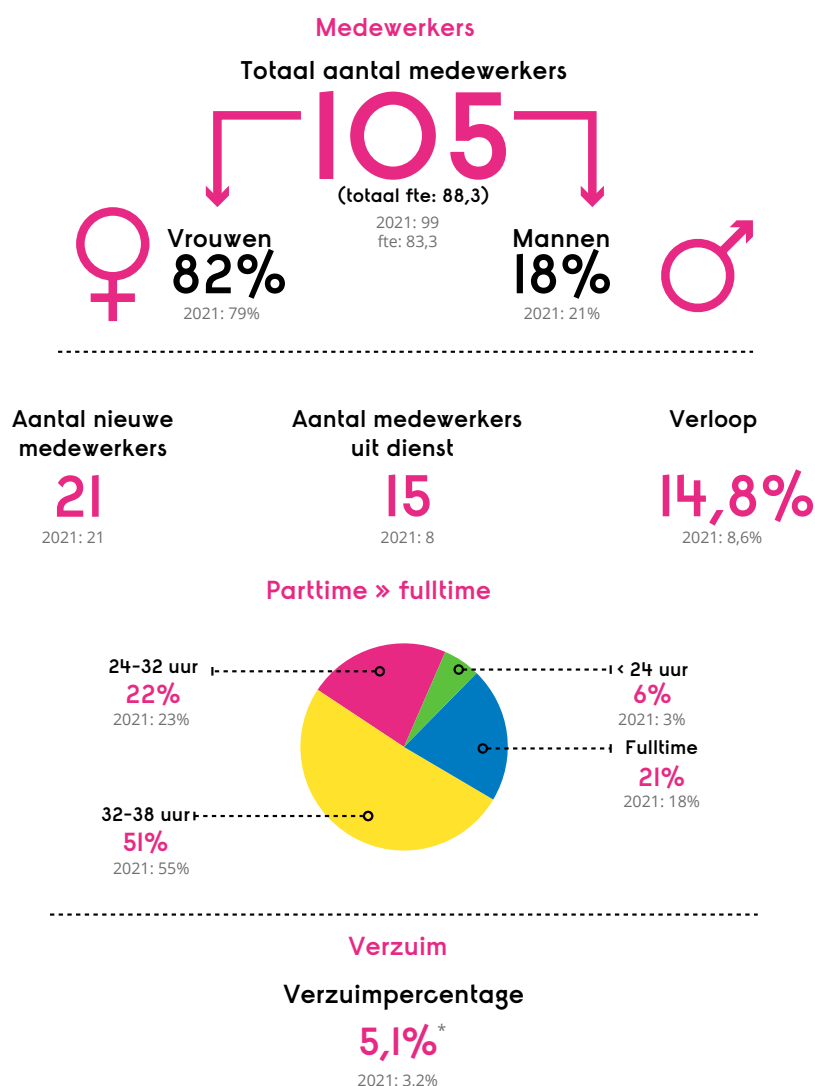
Onboarding

Het afgelopen jaar zijn we als organisatie gegroeid en hebben we meer dan twintig nieuwe medewerkers mogen verwelkomen. We vinden het erg belangrijk dat nieuwe medewerkers een warm welkom krijgen en zich vanaf het begin af aan veilig en thuis voelen binnen Alzheimer Nederland. Daarom hebben we in 2022 'de gele start' geïmplementeerd. De gele start bestaat uit alle activiteiten (binnen de teams, op organisatieniveau en één-op-één met de teamleider) die ertoe leiden dat nieuwe medewerkers op een snelle en bestendige manier vertrouwd raken met hun functie, collega's en de organisatie. Ook zorgt dit ervoor dat medewerkers een eigen netwerk opbouwen binnen de organisatie en organisatiedoelen kunnen vertalen naar persoonlijke doelen. De gele start begint al bij de sollicitatieprocedure, waarbij kandidaten een goed beeld krijgen van de organisatie(cultuur), de functie en hun mogelijk toekomstige collega's. Ook wordt de 'talentscan' ingezet tijdens de sollicitatieprocedure. Zo investeren we direct in de persoonlijke ontwikkeling van (toekomstige) medewerkers. Tijdens het arbeidsvoorwaardengesprek maakt de nieuwe collega kennis met de regels binnen de organisatie en ontvangt hij/zij een routekaart van de activiteiten die plaatsvinden tot de indiensttredingsdatum. Uiteraard is de eerste werkdag een belangrijk moment om kennis te maken met het team en de mentor. Bloemen en een tasje met gele accessoires horen daar natuurlijk ook bij. Daarna begint de inhoudelijke 'onboarding' binnen het team. Het 'onboarding'-programma wordt afgesloten met de 'welkom in het gele huis' week. De eerste lichte nieuwe medewerkers heeft de onboarding inmiddels geëvalueerd en hierover is men unaniem ontzettend enthousiast. Op basis van deze evaluaties blijven we de 'onboarding' continu optimaliseren.

Arbeidsvoorwaarden en functie-loongebouw

Voor 2022 waren er enkele wijzigingen in het functiegebouw. De wijzigingen naar aanleiding van de aanpassingen in de organisatiestructuur zullen in 2023 worden doorgevoerd. Alzheimer Nederland volgt geen CAO, maar heeft een eigen arbeidsvoorwaardenregeling. We hebben uitgebreidere regelingen met betrekking tot mantelzorg en vrijwilligerswerk. Ons loongebouw is marktconform. In juli 2022 hebben wij een inflatiecorrectie toegepast van 2,5% op basis van de gemiddelde inflatie (CPI afgeleid) over het jaar 2021. Gezien het feit dat de actuele inflatie vele malen hoger is, hebben wij ervoor gekozen onze medewerkers in december extra te compenseren met 4% naar rato. Dit is vergelijkbaar met compensaties bij enkele andere goede doelen.

Onze organisatie in cijfers – peildatum 31-12-2022

* Het verzuimpercentage is iets gestegen t.o.v. vorig jaar, vanwege de virussen die na corona die weer de vrije loop kregen. Daarnaast hadden we in 2022 iets meer langdurig verzuim waardoor het percentage hoger ligt dan in 2021.

Vitaliteit

Ook dit jaar stond vitaliteit hoog op de agenda. We hebben blijvend aandacht besteed aan goede informatie over gezond thuiswerken en de invloed van bewegen. Gelukkig konden we dit jaar weer fysiek met elkaar samenwerken en, minstens net zo belangrijk, successen met elkaar vieren. Om de onderlinge verbinding tussen medewerkers te behouden en stimuleren hebben we verschillende leuke en leerzame activiteiten georganiseerd, zoals een samenzijn met kerst. Het hybride werken en ons gele huis dragen ook bij aan de vitaliteit van onze medewerkers.

Een gezonde leefomgeving

Met ons werk dragen we bij aan de kwaliteit van leven van mensen met dementie en hun omgeving. Onze voorlichting is mede gericht op een gezonde leefstijl en leefomgeving. Ook bij de uitvoering van ons werk willen we zoveel mogelijk rekening houden met een gezonde leefomgeving. Zo stimuleren we het gebruik van openbaar vervoer, zowel voor woon-werkverkeer en dienstreizen als bij de organisatie van evenementen. Ook vermijden we steeds vaker de noodzaak van vervoer door telefonisch of online te overleggen. Daarnaast zorgen we voor een gezonde werkomgeving. Wij vormen samen met Mind, het Longfonds, het Diabetes Fonds en de Maag Lever Darm Stichting het Huis voor de Gezondheid. Samen werken we aan een gezonde werkomgeving voor onze medewerkers.

Medezeggenschap

Medezeggenschap van collega's is van direct belang voor de kwaliteit van de besluitvorming en daarmee het functioneren van de organisatie. Meedenken en vormgeven vergroot de effectiviteit van het beleid en het draagvlak daarvoor. Binnen Alzheimer Nederland is er een actieve ondernemingsraad, bestaande uit vijf collega's. Zij worden voor een periode van vier jaar gekozen, met de mogelijkheid om herkozen te worden voor een tweede termijn. De OR is in 2022 twintig keer bijeengekomen, waarvan zeven keer met de directeur-bestuurder. Communicatie met de collega's vond plaats via Het gele huis. Onderwerpen waar de OR zich in 2022 mee bezig heeft gehouden, zijn onder meer: de organisatiewijzigingen, een regeling rondom zakelijke telefonie en een aanpassing in de arbeidsvoorwaarden betreffende inflatiecompensatie.

Specifieke aandacht ging in 2022 uit naar de organisatiewijziging. De OR is vroeg in het proces betrokken bij de plannen. Een compleet conceptplan is gepresenteerd tijdens een OR-bestuurder-overleg. Daarna is er de concept-adviesaanvraag aan de OR voor-

gelegd, zodat zij zich alvast kon verdiepen in het document. De medewerkers in de organisatie zijn daarna over de plannen ingelicht via een strategiebijeenkomst 'Aan tafel met Gerjoke'. Na deze bijeenkomst heeft de OR de officiële adviesaanvraag ontvangen.

Om de collega's zoveel mogelijk gelegenheid te geven om vragen te stellen en eventuele onduidelijkheden aan te kaarten, zijn er verschillende contactmogelijkheden aangeboden. De OR heeft de twee weken aansluitend op de bijeenkomst spreekuren gehouden op kantoor, kaartjes in de OR-brievenbus gekregen, mails ontvangen en telefoongesprekken gevoerd met collega's.

Op die manier heeft de OR uiteindelijk van meer dan één derde van de organisatie input gekregen op de plannen. Die input van alle collega's heeft de OR geanalyseerd en samengevoegd in het OR-advies. Daarnaast is er een document aangeleverd met inhoudelijke ideeën van collega's over de nieuwe structuur. De input en het advies zijn door de directeur-bestuurder en HR gebruikt voor het vormgeven van de vervolgstappen.

De OR is ook betrokken bij de werving van een tweede bestuurder, zoals aangegeven in de nieuwe structuur van de organisatie. Twee OR-leden waren onderdeel van de adviescommissie tijdens het sollicitatieproces van de tweede bestuurder.

De OR blijft betrokken bij de vervolgstappen en bij de evaluatie van de organisatie-wijzigingen.

Vrijwilligers

Alzheimer Nederland is altijd dichtbij. Dit komt omdat we ook een vrijwilligersorganisatie zijn. We zijn trots op de ruim 3.500 vrijwilligers die zich vanuit 48 regionale afdelingen dagelijks inzetten om mensen met dementie en hun naasten te helpen. Vrijwilligers zijn heel belangrijk voor onze organisatie. Ze zijn actief in de verschillende regio's en hebben nauw contact met de achterban. Dankzij onze vrijwilligers weten we wat er leeft en speelt en kunnen we samen onze activiteiten optimaal uitvoeren.

Gedragcodes en richtlijnen

Alzheimer Nederland is een 'Erkend Goed Doel'. Dat wil zeggen dat we als organisatie voldoen aan de strenge kwaliteitseisen van het CBF, de toezichthouder voor goede doelen in Nederland (www.cbf.nl). Het CBF-Erkenningpaspoort toont op een eenduidige en neutrale wijze de belangrijkste informatie van een Erkend Goed Doel.

Alzheimer Nederland is lid van de branchevereniging Goede doelen Nederland en volgt daarmee onder andere de SBF *Code Goed bestuur* goede doelen, de regeling Beloning directeuren goede doelen en de Richtlijn Financieel beheer, zoals die zijn vastgesteld in de Code Goed Bestuur van de Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie (SBF). Deze doelen zijn te vinden op www.goededoelen.nl. Alzheimer Nederland heeft tevens een ANBI-status. Dit betekent dat de Belastingdienst Alzheimer Nederland erkent als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

3.2

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) ziet toe op het beleid van Alzheimer Nederland. Daarnaast functioneert de raad als werkgever van het bestuur en kan de raad, gevraagd en ongevraagd, advies geven. Raadsleden doen hun werk als onbetaalde vrijwilligers.

Commissies

De raad kent twee commissies voor specifieke aspecten van het toezicht:

- De **Financiële Commissie** bestaat uit twee leden van de Raad van Toezicht. Daarnaast neemt het bestuur deel aan deze commissie.
- De **Remuneratiecommissie** bestaat uit de voorzitter en één ander lid van de raad. In een jaargesprek bespreken zij met het bestuur het functioneren van de bestuursleden en de samenwerking met de raad. Op basis van dit gesprek formuleert de commissie een advies voor de honorering van de bestuursleden. Dit gesprek heeft plaatsgevonden in september 2022.

Vergaderingen en thema's

In 2022 heeft de Raad van Toezicht zes keer vergaderd. De raad boog zich onder meer over het jaarverslag en de jaarrekening van 2021, de voortgang van het strategisch plan, de begroting voor 2022 en de aanpassingen in de organisatiestructuur. Daarnaast is stilgestaan bij de risicoanalyse en de vervanging van twee aftredende leden van de Raad van Toezicht. De Financiële Commissie vergaderde vijf keer.

Bezoldiging directie

De Raad van Toezicht heeft op advies van de Remuneratiecommissie het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was in oktober 2022 in het kader van de uitbreiding van het bestuur.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Alzheimer Nederland de regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties, zie ook www.goededoelennederland.nl.

De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. Alzheimer Nederland heeft sinds 1 december 2022 een tweekoppig collegiaal bestuur, bestaande uit een directeur-bestuurder en bestuursvoorzitter, Gerjoke Wilmink en een tweede directeur-bestuurder Patricia Kerckhoff. De weging van de voorzitter van het collegiaal bestuur Gerjoke Wilmink vond plaats door de remuneratiecommissie. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 470 punten, categorie i, met een maximaal jaarinkomen per 1 juli 2022 van € 148.215,-

Het voor toetsing aan het geldende maximum relevante werkelijke jaarinkomen bedroeg voor directeur-bestuurder Gerjoke Wilmink € 145.094 (1FTE). Deze beloning bleef binnen het eerder genoemde maximale jaarinkomen.

Het jaarinkomen met de werkgeversbijdrage pensioen blijft voor directeur-bestuurder Gerjoke Wilmink met een bedrag van € 164.407 binnen het in de regeling opgenomen maximumbedrag van €216.000 per jaar.

- De weging van de tweede bestuurder Patricia Kerckhoff vond plaats door de remuneratiecommissie. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 432 punten, categorie H, met een maximaal jaarinkomen per 1 juli 2022 van € 130.699,-.
- Het voor toetsing van het geldende maximum relevante werkelijke jaarinkomen bedroeg voor de tweede directeur-bestuurder Patricia Kerckhoff € 9.666,-. Deze beloning bleef binnen het eerder genoemde maximale jaarinkomen.
- Het jaarinkomen met de belaste bijtelling en de werkgeversbijdrage pensioen blijft voor de tweede directeur-bestuurder Patricia Kerckhoff met een bedrag van € 10.878,- binnen het in de regeling opgenomen maximumbedrag van € 216.000,- per jaar.

De belaste vergoedingen, bijtellingen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Externe controles

De jaarlijkse externe controle van de jaarrekening is in 2022 uitgevoerd door accountants van Mazars. Ook het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) neemt elk jaar de jaarrekening door en elke drie jaar toetst dit bureau de hele organisatie, in verband met eventuele verlenging van de erkenning als goed doel.

Evaluatie

Jaarlijks evalueert de Raad van Toezicht zijn eigen functioneren, met aandacht voor:

- Samenstelling van de raad, onderlinge samenwerking en communicatie;
- Rollen en taakuitoefening van individuele leden;
- Rol als werkgever, toezichthouder en adviseur;
- Samenwerking met en informatievoorziening door het bestuur;
- Inzicht in maatschappelijke waardering door stakeholders;
- Prioriteiten en aandachtspunten voor de komende periode.

Samenstelling Raad van Toezicht gedurende 2022

Mevrouw mr. drs. J.W.E. Spies – voorzitter

(afgetreden per 31 december 2022, niet herbenoembaar)

Burgemeester van *Alphen aan den Rijn*

Voorzitter *Nederlands Genootschap van Burgemeesters (NGB)*

Voorzitter *Raad van Toezicht Reclassering Nederland*

Lid bestuur *Nationaal Groenfonds*

Lid bestuur *Stichting Carnegie Heldenfonds*

De heer ir. F.A.M. Spijkers – lid/voorzitter Financiële Commissie

(afgetreden per 31 december 2022, niet herbenoembaar)

Partner *Damhuis Elshout Verschure organisatieadviseurs*

De heer drs. V.P. van den Boogert – lid /lid Financiële Commissie

(t/m 2024, herbenoembaar)

Senior Advisor *Boston Consulting Group*

Voorzitter *Raad van Commissarissen Currence (iDeal, iDIN, Acceptgiro)*

Non executive board member Board of Directors *National Bank of Bahrain*

De heer prof. dr. V.E. Lemmens – lid/lid Remuneratiecommissie

(t/m 2024, herbenoembaar)

Lid Raad van Bestuur *Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL)*

Hoogleraar Kankersurveillance *Erasmus Medisch Centrum*

Editor *European Journal of Cancer*

Lid scientific counsel IARC

Lid bestuur *Dutch Peritoneal Oncology Group (DPOG)*

Lid bestuur *Cancer of Unknown Primary Platform the Netherlands (CUPP-NL)*

Lid Methodological council *Santeon*

Lid statistische adviesraad *Nederlandse Hart Registratie*

Redactielid van *Oncologie Up-to-date*

Mevrouw drs. J.R. Coster – lid (t/m 2026, herbenoembaar)

Vice president Corporate Communications *KLM Royal Dutch Airlines*

Mevrouw drs. S. Kalloe – lid (t/m 2026, herbenoembaar)

Lid Raad van Bestuur *Argos Zorggroep*

Lid Raad van Toezicht *Hefgroep-Kinderdam*

Lid Raad van Toezicht *Stichting Driestroom*

Vertrekkende en nieuwe leden Raad van Toezicht

Per 1 januari 2023 namen we afscheid van Liesbeth Spies en Frans Spijkers, omdat hun wettelijke termijn is verstreken. Alzheimer Nederland is hen zeer erkentelijk voor hun inzet de afgelopen jaren voor de organisatie. Per 1 januari 2023 is Ank Bijleveld-Schouten de nieuwe voorzitter van de Raad van Toezicht (RvT) van Alzheimer Nederland. Michel van de Coevering treedt toe als lid van de RvT en de Financiële Commissie. Zij volgen Liesbeth Spies en Frans Spijkers op.

Ank Bijleveld-Schouten is sinds januari 2022 waarnemend burgemeester van Almere en was daarvoor minister van Defensie. Ze is al tientallen jaren actief bij gemeente, provincie en Rijk.

Michel van de Coevering is CFO van leasemaatschappij Hiltermann Lease Groep.

Werving, benoeming en ontslag

De Raad van Toezicht benoemt en ontslaat zelf zijn leden en werft deze aan de hand van een profielschets. We letten op een evenwichtige samenstelling, met leden die expertise hebben op één of meerdere van de volgende gebieden: wetenschappelijk onderzoek rond dementie, marketing, communicatie, media, bedrijfsleven en financiën. Ook willen we iemand met ervaring met (de zorg rond) dementie in de raad en streven we naar een goede verdeling in geslacht, leeftijd en maatschappelijke achtergrond. Alle leden moeten bestuurlijke kwaliteiten hebben en blijf geven van betrokkenheid bij dementie en Alzheimer Nederland. De leden worden steeds voor een periode van vier jaar benoemd en kunnen één keer worden herbenoemd.

3.3

Onze omgeving

Om haar missie te realiseren staat Alzheimer Nederland in nauwe verbinding met de samenleving. Samen met mensen met dementie en hun naasten, met zorgverleners, vrijwilligers, onderzoekers, donateurs, met de politiek en samenleving en vele anderen werken we aan vooruitgang. We zijn ervan overtuigd dat we dit alleen mét elkaar kunnen doen.

Dit betekent dat we niet alleen mensen met dementie en hun naasten ondersteunen en helpen, maar dat we hen ook zoveel mogelijk betrekken bij alles wat we doen. Ook geven we de maatschappij passende informatie en stimuleren we om goed om te gaan met mensen met dementie. Door de financiering van onderzoek werken we aan een toekomst zonder dementie en aan verbetering van de kwaliteit van leven voor de patiënt van nu. Medewerkers en vrijwilligers van Alzheimer Nederland zetten zich hier samen met vele partners voor in.

Communicatie met belanghebbenden

We onderhouden intensief contact met verschillende groepen mensen:

- **Mensen met dementie en mantelzorgers**

In ons werk staan de wensen en behoeften van mensen met dementie en hun naasten centraal. Om dit goed te kunnen doen, is nauw contact en dialoog van groot belang. Zo horen we van hen zelf wat hen bezighoudt en welke behoeften zij hebben, onder meer via meerdere Adviesraden van mensen met dementie, focusgroepen, ons Alzheimer Panel, de Alzheimer Cafés, de DementieLijn en dementie.nl. We betrekken mensen met dementie bij alles wat we doen.

- **Overheid en zorgverzekeraars**

Alzheimer Nederland houdt scherp in de gaten of er voldoende passende zorg is, voor mensen met dementie thuis en bij zorginstellingen. Hiervoor werken we nauw samen met andere patiënten- en ouderenorganisaties, het ministerie van VWS, VenVN en andere professionele organisaties, gemeenten en zorgverzekeraars. We adviseren onder andere over de inkoop van casemanagement en de implementatie van de Zorgstandaard dementie. Ook checken we elk jaar of de informatie over de vergoedingen op de website van de verzekeraars transparant is. Hiervoor hebben we de Keuzewijzer 2023 opgesteld.

- **Onderzoekers**

Alzheimer Nederland werkt op het gebied van onderzoek nauw samen met nationale en internationale onderzoekers, bedrijven en particulieren. Hiervoor zijn diverse samenwerkingsverbanden opgericht, zoals met de vijf Alzheimer Centra, het Expertise Centrum Dementie & Technologie en de Nederlandse Hersenbank (NHB). Ook onderhouden we contacten door cofinanciering binnen onderzoeksprogramma's van ZonMw en het wetenschapsinstituut NWO.

- **Donateurs**

Donateurs zijn van groot belang voor Alzheimer Nederland. Dankzij hen kunnen we het noodzakelijke dementieonderzoek financieren. We zijn afhankelijk van hun giften. We houden hen gedurende het jaar op de hoogte van ons werk, onze activiteiten en de resultaten die we boeken.

- **Brede publiek**

In Nederland zijn momenteel 290.000 mensen met dementie. De verwachting is dat dit aantal in 2040 gegroeid zal zijn naar meer dan een half miljoen. De ziekte raakt helaas steeds meer mensen. Bijna iedereen krijgt te maken met dementie, als patiënt, als mantelzorgers of binnen de familie- of vriendenkring. Daarom willen we zoveel mogelijk mensen informeren over de ziekte, in gesprek gaan en begrip kweken voor de impact van dementie in de samenleving. Via onze websites, social media, ons magazine en de nieuwsbrief betrekken we mensen bij onze standpunten en actuele ontwikkelingen op dementiegebied. Via Twitter en LinkedIn hebben we contact met belangenbehartigers, samenwerkingspartners, politiek, pers en onderzoekers. De volgers van onze Facebook-pagina en Instagram bestaan onder meer uit mantelzorgers en zorgmedewerkers. Door deze verbinding weten we goed wat er speelt onder de diverse groepen en krijgen we inzicht in hun wensen en behoeften.

Samenwerkingsverbanden

Alzheimer Nederland werkt – landelijk en lokaal – samen met vele partners, waarmee we expertise delen, onderzoek doen en beleid maken. Hieronder noemen we een aantal belangrijke.

- Alzheimer Nederland is sinds 2021 één van de vaste beneficianten van de **Postcode Loterij**. De Postcode Loterij heeft haar vaste jaarlijkse bijdrage met ingang van de bijdrage voor 2022 verhoogd van € 200.000 naar € 900.000. We zijn verheugd dat het belang van ons werk wordt erkend; de verhoogde bijdrage helpt ons bij het realiseren van onze missie. Bovendien hadden we in 2021 al een bijdrage van de Postcode Loterij ontvangen om in drie jaar op 30 locaties Onvergetelijke Kookclubs te organiseren. Naast de bijdrage van de Postcode Loterij ontvingen we in 2022 ook geld van de **VriendenLoterij**. Dit betrof de opbrengst van de loten van de VriendenLoterij. Een deel van ieder lot gaat naar organisaties die zich richten op gezondheid en welzijn in Nederland. Beide loterijen behoren tot de Nationale Goede Doelen Loterijen. Dankzij de deelnemers aan deze loterijen kunnen wij investeren in innovatief wetenschappelijk dementieonderzoek en ondersteuning van mensen met dementie en mantelzorgers.
- Ook hebben we een intensieve samenwerking met de vijf **Alzheimer Centra** in ons land, het **Expertise Centrum Dementie en Technologie** en sinds 2022 zijn we ook een langdurige samenwerking met de **Nederlandse Hersenbank (NHB)** gestart. Deze samenwerking is nader toegelicht in paragraaf 2.1.
- Alzheimer Nederland is aangesloten bij het **Kenniscentrum Dementie op jonge leeftijd**. Binnen dit centrum verzamelen en verspreiden circa 36 organisaties samen ervaring en kennis rond dit thema.
- Daarnaast werken we samen met de **Stichting FTD Lotgenoten** en ondersteunen we de **FTD-expertgroep**, een laagdrempelige vraagbaak voor professionals over frontotemporale dementie.

- Als lid van **Patiëntenfederatie Nederland**, een koepel van patiëntenorganisaties, werken we samen om onder andere het gebruik van **zorgkaartNederland.nl** te bevorderen.
- Alzheimer Nederland werkt intensief samen met overheidsinstanties die wetenschappelijk onderzoek naar dementie financieren, om zo onze gezamenlijke slagkracht te vergroten. We werken onder andere samen met **ZonMw** binnen de Nationale dementiestrategie en met **Health-Holland** binnen 'missie IV'; mensen met dementie.
- Internationaal zijn we aangesloten bij **Alzheimer's Disease International (ADI)** en **Alzheimer Europe (AE)**. ADI komt wereldwijd op voor de belangen van mensen met dementie, AE doet dit binnen Europa. Beide organisaties zorgen ook voor kennis- en informatie-uitwisseling.
- Samenwerking is er ook met een Duitse en Franse zusterorganisatie, **Alzheimer Forschungs Initiative (AFI)** en **VAINCRE Alzheimer** in het kader van de subsidieronde 'Call Biomedical Research', onder andere door een gezamenlijke internationale wetenschappelijke raad.
- In het kader van twee zogenaamde Twinning-projecten werken we samen met onze zusterorganisaties in Indonesië en Suriname. Daarnaast ondersteunen we activiteiten van zusterorganisaties op Bonaire, Curaçao en Sint-Maarten. Hierbij werken we ook samen met **Stichting Wiesje** en de **Henri Ostiana Foundation**.
- Alzheimer Nederland is in 2022 een samenwerking aangegaan met het **Landelijk Platform Odensehuizen**, het samenwerkingsverband van Odensehuizen in Nederland. Odensehuizen bieden een informatie-, advies- en ontmoetingsplek voor mensen met (beginnende) dementie, mantelzorgers en hun familie en vrienden.
- De vrijwilligers in onze afdelingen werken regionaal samen met aanbieders in zo'n 63 dementienetwerken. Landelijk werken we samen met het **Dementie Netwerk Nederland (DNN)**.
- Met onze collega's in het **Huis voor de Gezondheid** werken we intensief samen op het gebied van huisvesting, facilitaire ondersteuning en inkoop. Dit levert de deelnemende organisaties zowel kwaliteitsbewustzijn als kostenbesparingen op. Ook voeren we een gezamenlijk vitaliteitsbeleid voor onze werknemers.
- Tevens zijn we aangesloten bij de **Samenwerkende Gezondheidsfondsen** en lid van **Goede Doelen Nederland**, de brancheorganisatie van erkende goede doelen.

Risicomanagement

Om in de toekomst aan onze missie te kunnen blijven werken, moeten we alert zijn op risico's door de ontwikkelingen om ons heen. In 2022 hebben we onze risicoanalyse geactualiseerd. Daarbij bepalen we of het risico preventieve maatregelen behoeft en welke maatregelen nodig zijn als het risico zich manifesteert. Risicobeheersing is een vast onderdeel op de agenda van elk overleg van het managementteam en wordt jaarlijks besproken met de Raad van Toezicht.

Business continuity management

Met business continuity management (bedrijfscontinuïteitsbeheer) analyseren we de potentiële bedreigingen van de organisatie en de impact hiervan op de operatie van de organisatie. In 2022 is een Business continuity management-project uitgevoerd, dat nog doorloopt in 2023. In dit project zijn een Business Impact Analyse en een Risk Assessment uitgevoerd. Doel was om inzicht te krijgen in de impact van een calamiteit, op de onderdelen financiën, reputatie, doelgroepen, operatie en compliance. Op basis daarvan is door het MT een Crisismanagement- en Crisiscommunicatieplan opgesteld met maatregelen om hier adequaat mee om te gaan. Eind 2022 hebben alle teams van Alzheimer Nederland bovendien een start gemaakt met een continuïteitsplan per team. Deze activiteiten samen moeten zorgen voor organisatorische weerstand en veerkracht en een effectieve reactie die zowel de belangen van betrokkenen als onze reputatie, het merk en waarde creërende activiteiten veiligstelt.

Ransomware zien wij als een van de grootste bedreigingen. Door de oorlog in Oekraïne is deze dreiging verder toegenomen. Ransomware-aanvallen zijn meer dan ooit afkomstig van de georganiseerde misdaad. Wij realiseren ons dat het geen kwestie is of het gaat gebeuren, maar vooral wanneer. Het genoemde Crisismanagementplan moet ons helpen hier adequaat op te reageren. Eén van de maatregelen die al is genomen, is het verder uitwerken van 'disaster recovery' plannen met ICT-aanpassingen, waar dat nodig is. Ook worden alle data verhuisd naar een extern datacenter en zorgen we voor offsite en offline backup voorzieningen.

Verder hebben we een 'Incident Response' strategie uitgewerkt. Voor 2023 staan trainingen en een crisisoefening op locatie op het programma om in praktijk te oefenen met crisissituaties en de beste manier om hiermee om te gaan

Een ander potentieel risico dat we hebben benoemd, is de krappe arbeidsmarkt en ongewenst personeelsverloop. Ons HR-beleid is hierop geïntensiveerd met onder andere inzet op diversiteit en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ook blijven we inzetten op een goede notering bij de 'Best Workplaces', zodat we een interessante werkgever blijven voor potentiële nieuwe medewerkers.

Wetgeving en politiek

Alzheimer Nederland zorgt ervoor steeds te voldoen aan relevante wet- en regelgeving. We voldoen aan de normen van de erkenningsregeling categorie D van het CBF. Daarnaast volgen we strenge interne procedures voor onze communicatie-uitingen en stellen wij voorwaarden aan de samenwerking met andere partijen. Transparantie staat bij ons hoog in het vaandel. Ook monitoren we dagelijks de media en de politiek op relevante ontwikkelingen en de impact hiervan op onze organisatie, onze achterban en omgeving.

AVG

Op het gebied van AVG (Algemene verordening gegevensbescherming) waren er bij Alzheimer Nederland geen bijzonderheden. Er waren weliswaar zes incidenten, maar deze hadden allen een zeer beperkte impact. Het betrof, net als in 2021, een aantal keer verkeerd genoteerde e-mailadressen bij de huis-aan-huiswerving.

Op Europees niveau is er veel beweging op het gebied van privacywetgeving. Zo is Google Analytics in meerdere Europese landen verboden en wordt hiervoor ook in Nederland een uitspraak van de Autoriteit Persoonsgegevens verwacht. Daarnaast wordt tussen de EU en de VS gewerkt aan een nieuw privacy-verdrag, omdat het verwerken van persoonsgegevens in de VS (hetgeen veel applicaties doen) niet meer is toegestaan. Verwacht wordt dat er meer rechtszaken zullen volgen en dat er mogelijk ook applicaties, die wij gebruiken, zullen worden verboden. In 2022 hebben we voorgesorteerd op de verwachte aanscherping van de wetgeving door een aantal alternatieve applicaties te verkennen; hiervan wordt de impact van een overstap in kaart gebracht. We willen proactief zijn als het gaat om de bescherming van persoonsgegevens van onze doelgroepen.

Fraude en corruptie

Bij fraude gaat het om oplichting of misbruik van gegevens. Om dit te voorkomen is en blijft informatiebeveiliging voor ons een speerpunt. Phishing-mails zijn aan de orde van de dag en een reëel gevaar is dat medewerkers, zogenaamd uit naam van de directie of het MT, een mail krijgen, bijvoorbeeld om een bankrekening aan te passen of om cadeaubonnen aan te schaffen en te verstrekken aan de fraudeur. Ook met een gedegen e-mailbeveiliging is het risico op CEO-fraude helaas niet uit te sluiten; ook in 2022 hebben we daar weer mee te maken gehad.

Intern nemen we verschillende maatregelen. We wijzen de collega's regelmatig op de risico's van phishing-mails. Ook worden in dit kader regelmatig nep-mails gestuurd met als doel om te laten zien waar je op moet letten én om de alertheid te vergroten. Daarnaast wijzen we onze afdelingsbesturen op de risico's van fraude. Dit hebben we geïntensiveerd, nadat een van onze afdelingspenningmeesters slachtoffer was geworden van pinpasfraude met een bankpas van Alzheimer Nederland.

Om fraude te voorkomen is de interne administratieve organisatie en interne controle zodanig opgezet dat functiescheiding, het vier-ogen principe, de controle op inkoop en het doen van betalingen een belangrijke rol spelen. Het uitgangspunt hierbij is dat alleen de directeur-bestuurder en de adjunct-directeur (tot 1 december 2022) of de tweede directeur-bestuurder (vanaf 1 december 2022) bevoegd zijn tot het doen van betalingen. De fiatting van de inkoop wordt gedaan op basis van een procuratieschema, waarbij uiteindelijk iedere factuur door één van de MT-leden wordt goedgekeurd. Door het team Financiële administratie wordt een aantal keer per jaar een interne audit uitgevoerd naar de volledigheid van de bron-documentatie. Fraude door eigen medewerkers en vrijwilligers vormt een mogelijk (reputatie)risico. Mede om deze reden vragen wij een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) van (nieuwe) medewerkers in MT-functies, HR en financiële administratie, zowel vrijwillig als betaald, en afdelingsbestuurders.

Een financieel risico, dat het moeilijkst is in te schatten, voor iedere organisatie en dus ook voor ons, is een ransomware-aanval. De maatregelen die wij ter voorkoming of ter bestrijding nemen staan hierboven beschreven onder het kopje Business Continuity Management.

Een ander mogelijk risico vormt ook fraude met collectegelden. Om dit te voorkomen nemen we een aantal voorzorgsmaatregelen. In de administratie wordt zoveel mogelijk vastgelegd:

- Een bewijs van aflevering of inname van de collectebus wordt getekend;
- Opbrengsten van de collecte, gekoppeld aan de daadwerkelijk binnengekomen bedragen worden online ingevoegd in ons systeem Nexios;
- Tellingen vinden plaats onder vier ogen (dit wordt ook geregistreerd).

Daarnaast zorgen we voor persoonlijk contact met elke coördinator, die te maken heeft met cashgelden. Bovendien wordt steekproefsgewijs de administratie van de coördinatoren opgevraagd. Bij een vermoeden van fraude neemt Alzheimer Nederland direct contact op met collectanten en wijkhoofden, zodat we kunnen toetsen met de gegevens van de coördinator. In 2022 zijn geen fraudegevallen met collecte gemeld.

Naast onze eigen interne controlewerkzaamheden, wordt ook jaarlijks een interim controle uitgevoerd door onze accountant. Bij de interim controle richt de accountant zich voornamelijk op de kwaliteit van de interne beheersmaatregelen, gericht op processen die in het kader van de jaarrekeningcontrole van belang zijn. Deze werkzaamheden zijn niet primair gericht op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in de organisatie.

Financieel beleid

Alzheimer Nederland voert een voorzichtig financieel beleid. Een aanzienlijk deel van onze inkomsten ligt in het laatste kwartaal van het jaar. Investerings- en fondsenwerving leveren vaak pas later baten op. Dit betekent dat we onze financiën maandelijks monitoren en zo nodig bijsturen op kosten en uitgaven.

Integriteitsbeleid

Vanuit onze maatschappelijke rol hechten wij veel waarde aan het vertrouwen dat de samenleving in ons stelt. Hieruit vloeit vanzelfsprekend voort dat Alzheimer Nederland op een integere wijze uitvoering aan al haar activiteiten wil geven. Een vermoeden van ernstig grensoverschrijdend gedrag melden wij bij de toezichthouder CBF Goede Doelen. In 2023 staat een evaluatie van ons integriteitsbeleid gepland.

Voor sommige functies in de organisatie, zoals onder andere MT-functies, HR en financiële administratie, zowel vrijwillig als betaald, is een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) verplicht. De VOG-verplichting geldt met ingang van 2019 en was vanaf dat moment van toepassing bij nieuwe functiebezettingen.

Alle vrijwilligers en medewerkers worden geacht te handelen binnen de wet- en regelgeving en de algemeen aanvaarde maatschappelijke normen en waarden. De manier waarop we binnen Alzheimer Nederland met elkaar en de (bedrijfs)eigendommen omgaan, hebben wij vastgelegd in onze gedrags- en huisregels. Het melden van een potentieel tegenstrijdig belang dat van (materiële) betekenis voor de stichting kan zijn, wordt direct conform de Meldprocedure Klokkenluidersregeling gemeld.

Het melden van schendingen op binnen de organisatie geldende regels of normen gebeurt bij de externe vertrouwenspersonen van GMD, onderdeel van Zorg van de Zaak, Anja Hanse en Ruben Reinders. Ongeveer twee keer per jaar brengen we de regelingen en bijbehorende meldprocedures onder de aandacht bij onze medewerkers en vrijwilligers via ons intranet, Het gele huis, en het vrijwilligersplein. Indien passend

sluiten we aan bij actualiteiten, zoals na de aflevering van Boos over de mogelijke misstanden bij The Voice of Holland. Bij grensoverschrijdend gedrag voeren wij, zoals in onze regelingen staat, een 'zero tolerance' beleid. In 2022 zijn geen meldingen gedaan bij onze vertrouwenspersoon.

Klachten

Alzheimer Nederland beschouwt een klacht als een signaal, waarmee we kunnen streven naar verbetering van onze dienstverlening en activiteiten. Daarom staan wij open voor kritiek en horen wij het graag als iets niet naar wens verloopt. Dit geeft ons de mogelijkheid iets uit te leggen, eventueel goed te maken en ervan te leren. Klachten nemen we zeer serieus.

Hiervoor hebben we een protocol, dat is afgestemd met het CBF. In 2022 registreerden we in totaal 22 klachten en 192 'uitingen van ongenoegen'. Tot deze laatste categorie behoren op- en aanmerkingen die de melder zelf nadrukkelijk niet als klacht aanmerkt. Als we beide cijfers vergelijken met 2021, dan zien we een lichte stijging.

Een groot deel van de uitingen van ongenoegen ging over onze deur-aan-deur-werving. Mensen gaven aan dat ze (in hun ogen) verkeerd geïnformeerd waren, afspraken niet juist genoteerd waren of beklagden zich over de werver of het tijdstip van werving. Ook uitten mensen soms hun ongenoegen over telemarketing, (frequentie van) direct mailings en (frequentie of boodschap van) tv-spots. Alle klachten en uitingen van ongenoegen hebben wij steeds opgenomen met de direct verantwoordelijke, zodat de kwaliteit van de werving, communicatie en processen, waar mogelijk, verbeterd kunnen worden.

5

Financiën

5.1 Efficiënte besteding van middelen

2022 was voor Alzheimer Nederland financieel een goed jaar. De uiteindelijke omzet van € 34,6 miljoen lag ruim boven de begroting van € 29,5 miljoen en de realisatie in 2021 van € 29,2 miljoen. Vooral de baten van particulieren en de loterijorganisatie waren meer dan uitstekend. Dat is voor een groot deel toe te schrijven aan de nalatenschappen en de Postcodeloterij. De bestedingen zijn met € 32,6 miljoen in lijn met de begroting van € 32,2 miljoen en een stuk hoger dan het bestedingsvolume van € 27,7 miljoen in 2021. De doelbestedingsratio, gerelateerd aan de lasten, is met 83,4% op een hoog niveau gebleven.

'Multiplier effect'

Wat in deze cijfers niet doorklinkt, is dat onze investeringen in wetenschappelijk onderzoek – ruim € 10 miljoen in 2022 - een grotere impact hebben dan het bedrag alleen laat zien. Dit komt door het zogenoemde 'multiplier effect': wat wij aan onderzoek besteden, is van invloed op wat andere financiers aan geld beschikbaar stellen. Dit speelt bijvoorbeeld bij onze investeringen in het Europese JPND-onderzoeksprogramma, waarin Alzheimer Nederland een belangrijke co-financier van onderzoek is.

5.2 Het vermogensbeleid

Solvabiliteit en de liquiditeit

Eind 2022 bedroeg de solvabiliteit van Alzheimer Nederland 40% (2021: 40%). Dit financiële kengetal zegt iets over de financiële gezondheid van een organisatie op de lange termijn. Gebruikelijk is een waarde tussen de 30% en 50%. Binnen de goede doelen maakt Alzheimer Nederland onderdeel uit van het segment 'Gezondheidsfondsen'. De gemiddelde ratio in dit segment lag de afgelopen jaren tussen 30% en 40%. Dit betekent dat Alzheimer Nederland op basis van dit ratio gezien kan worden als een gezonde en fitte organisatie.

De liquiditeitspositie bedroeg 3,1 (2021: 2,8). Dit kengetal is de uitkomst van de verhouding van de vlottende activa en kortlopende schulden. Het geeft aan of we voldoende geld in kas hebben om op korte termijn aan onze betalingsverplichtingen te voldoen. Als de ratio groter dan 1 is, wordt hieraan voldaan. Een ratio van 3,1 betekent dus dat we meer dan voldoende liquide middelen hebben om aan onze lopende verplichtingen te voldoen.

Reserves en fondsen

In overeenstemming met de richtlijnen voor de jaarverslaggeving én de *Handreiking Financieel Beheer Goede Doelen* van Goede Doelen Nederland wordt het eigen vermogen van Alzheimer Nederland aangeduid als reserves en fondsen. De post reserves en fondsen heeft een bijzonder karakter. De organisatie is namelijk gehouden dit vermogen slechts aan te wenden in overeenstemming met de doelstelling, waartoe ze in het leven is geroepen. Daarom wordt gesproken over reserves en fondsen in plaats van over eigen vermogen.

In overeenstemming met de genoemde richtlijnen en de handreiking houdt Alzheimer Nederland een continuïteitsreserve aan. Deze reserve dient voldoende groot te zijn om de continuïteit te waarborgen. Dit betekent dat de gewenste omvang onder andere afhangt van de risico's. Naast de continuïteitsreserve als buffer heeft een organisatie andere financiële middelen nodig, bijvoorbeeld de mogelijkheid tot bezuinigen of reorganiseren, om de continuïteit op de langere termijn te garanderen.

Op basis van een in 2020 uitgevoerde scenario-analyse over de gevolgen van de coronapandemie is de omvang van de continuïteitsreserve eind 2020 bepaald op € 3,5 miljoen. We achten deze buffer nog steeds voldoende om bij een zogenaamd 'zwart scenario' de benodigde reorganisatie te kunnen doorvoeren.

Op basis van een in het najaar 2021 uitgevoerde risicoanalyse is in 2021 het besluit genomen om de continuïteitsreserve jaarlijks met € 250.000 op te hogen. Deze op-hoging heeft te maken met een gewijzigd risicoprofiel als gevolg van de geactualiseerde meerjarenstrategie, waarin we uitgaan van een aanzienlijke groei van de organisatie. Er is in 2022 geen aanleiding geweest om hier van af te wijken.

Alzheimer Nederland heeft een bestemmingsreserve uit nalatenschappen gevormd. Hierbij wordt het uitgangspunt gehanteerd dat het bedrag aan herwaardering in de maanden januari en februari, volgend op het boekjaar en betrekking hebbend op dossiers uit het boekjaar en eerder, wordt toegevoegd aan het saldo van baten en lasten van het boekjaar en bij de reserves apart zichtbaar wordt gemaakt.

Verder houdt Alzheimer Nederland bij het inzichtelijk maken van de reserves rekening met de vorming van bestemmingsfondsen op basis van geoormerkte gelden van geld-verstrekken.

Het gedeelte van de reserves, dat nog resteert en geen betrekking heeft op de vorming van de continuïteitsreserve, bestemmingsreserve of bestemmingsfondsen, wordt gepresenteerd als overige reserve. Alzheimer Nederland hanteert hierbij het uitgangspunt dat de overige reserve een tijdelijke reserve is. Het wordt gebruikt om een overschot in enig jaar aan te wenden voor de doelbesteding in de daarop volgende jaren. In 2022 hebben we in lijn met de begroting een veel groter bestedingsvolume gerealiseerd dan in 2021, een groei van bijna € 5 miljoen. De financiering van het begrote tekort zou plaatsvinden vanuit de overige reserve. De opbrengsten kwamen in 2022 echter ver boven de begroting uit, waardoor de overige reserve nagenoeg stabiel bleef. We onderzoeken in 2023 de mogelijkheden om een deel van de overige reserve onder te brengen in een bestemmingsreserve voor specifieke investeringen in de doelbesteding.

Vooruitblik

Een op de vijf mensen krijgt dementie en het aantal mensen met dementie blijft stijgen. Daarmee is en blijft dementie voorlopig één van de grootste uitdagingen van deze tijd. Tegelijkertijd is het goed om te zien dat steeds meer mensen de urgentie voelen en zich willen inzetten. Dat helpt én blijft ook in de toekomst hard nodig.

In 2023 zullen we ons als patiëntenorganisatie én gezondheidsfonds blijven inzetten voor mensen met dementie en hun naasten. Met duizenden vrijwilligers, mensen met dementie, mantelzorgers, onderzoekers, zorgverleners, donateurs en collectanten werken we aan onze doelstellingen en onze missie: een toekomst zonder dementie dichterbij brengen en de kwaliteit van leven van mensen met dementie en hun omgeving verbeteren.

We zijn de grootste private financier van wetenschappelijk dementieonderzoek. Door investering in breed dementieonderzoek willen wij het verschil maken. Daarnaast bieden we voorlichting over de mogelijkheden om het risico op dementie te verkleinen. We jagen betere zorg aan, adviseren de overheid en bieden zelf landelijk en lokaal directe ondersteuning en informatie. Ook initiëren en financieren we onderzoek dat zich richt op een betere kwaliteit van leven met dementie.

Om dit te bereiken is het nodig dat wij zo veel mogelijk mensen inspireren en mensen en middelen mobiliseren, een sterke en betrokken vrijwilligersorganisatie behouden en onze organisatie goed neerzetten als spil in de samenwerking rond dementie. Dit meten we aan de hand van de volgende criteria:

- Groeien met onze inkomsten en behoud van onze positie in de top 3 van gezondheidsfondsen om onze grote ambities en impact te kunnen realiseren en vergroten;
- Mensen met dementie en mantelzorgers voelen zich beter ondersteund (stijging van >5% Dementiemonitor);
- Stijging van uitgaven voor wetenschappelijk onderzoek. We continueren de stijgende lijn van afgelopen jaren;
- Ratio doelbesteding ten opzichte van de uitgaven is en blijft minimaal 80%.

In onze strategie ligt de focus in de komende jaren op:

- het benutten van onze unieke positie van gezondheidsfonds en patiëntenorganisatie met zowel landelijke als regionale vertegenwoordiging in het land en aandacht voor innovatie;
- 'witte vlekken', die nog niet worden benut, zoals onderzoeksterreinen die dreigen te verdwijnen of er nog niet zijn, of faciliteiten in de ondersteuning die er nog niet zijn;
- keuzes op basis van behoeftenonderzoek, waarbij we ons baseren op de criteria: ernst, langdurend, oplosbaar en prevalentie.

Dit leidt tot de volgende plannen voor 2023, onderverdeeld naar onze vijf speerpunten:

I Wetenschappelijk onderzoek

Door meer onderzoek wil Alzheimer Nederland een toekomst zónder en een beter leven mét dementie dichterbij brengen. Om dit te bereiken zetten we in 2023 in op verdergaande groei in de bestedingen voor wetenschappelijk onderzoek. De bestedingen zullen we op verschillende manieren inzetten: door zelf initiatieven op te zetten, door samen te werken en door onderzoek van anderen aan te jagen. Een belangrijk aandachtspunt zijn de 'witte vlekken', nieuwe kansen bijvoorbeeld in de vorm van innovaties, die we op korte termijn in praktijk kunnen inzetten.

In 2023 ligt de focus op de volgende punten:

- Op het gebied van medische behandeling worden bestaande subsidierondes, zoals de Call Biomedical Research ook in 2023 gecontinueerd. Daarnaast wordt verkend of onderzoeksinitiatieven uit de Nationale Dementiestrategie ondersteund moeten worden.
- Voor preventie zal Alzheimer Nederland samenwerken met verschillende onderzoeksconsortia om de informatievoorziening over preventie en/of het gezond houden van de hersenen te verbeteren.
- Ook onderzoek op het terrein van zorg en ondersteuning blijft een prioriteit. Hiervoor zijn in 2022 de consortia Spread, gericht op praktijkoplossingen voor mensen met dementie en mantelzorgers, en Qolead, gericht op de inzet van Artificial Intelligence, van start gegaan. Health Holland zal in 2023 een subsidieronde organiseren voor het ontwikkelen van gepersonaliseerde hulp op basis van de resultaten van SPREAD+. Alzheimer Nederland zal verkennen hoe ze hierbij kan aansluiten.
- Blijvende inzet voor het behoud van onderzoekstalent voor dementieonderzoek. Dat doen we zowel met onze talentprijs 'Young Outstanding Researcher' als met de subsidies gericht op opleiding, uitwisseling, en behoud van talent.
- De samenwerking met de Alzheimer Centra, het Expertise Centrum Dementie en Technologie, en de Nederlandse Hersenbank wordt ook in 2023 voortgezet.
- In 2022 is gestart met een inventarisatie naar gewenste vestiging van leerstoelen om het wetenschappelijk onderzoek in Nederland extra te stimuleren. De prioritering heeft nog niet kunnen plaatsvinden en is doorgeschoven naar 2023.

De onderzoeksagenda blijft leidend. We zetten in op financiering van wetenschappelijk onderzoek, dat aansluit bij de thema's van de onderzoeksagenda van Alzheimer Nederland. Daarbij gaat het niet alleen om het financieren van onderzoek, maar ook het faciliteren van onderzoek, bijvoorbeeld door advies over doelgroepenparticipatie en implementatie. Ook willen we de impact van onderzoek vergroten door het bereik en het netwerk van Alzheimer Nederland actief in te zetten bij het implementeren en dissemineren van onderzoek.

2 Belangenbehartiging

Ook in 2023 zetten we ons , samen met onze vrijwilligers belangenbehartiging landelijk en lokaal in voor de belangen van mensen met dementie en hun naasten, in de zorg en in de politiek.

- In ons werk op het gebied van belangenbehartiging blijven we in 2023 scherp in de gaten houden of de Nationale dementiestrategie van het ministerie van VWS voldoende wordt opgepakt.
- Extra aandacht besteden we in 2023 aan de thema's zorg, wonen, casemanagement, dagactiviteiten en integratie van de sociale benadering
- Centraal staat het vergroten van het aantal zorgarme jaren door fysieke en sociale uitdagingen. Denk aan onze lobby voor dementievriendelijk wonen. We vragen op verschillende manieren aandacht voor meer woningen voor mensen met dementie in de toekomst, onder andere in Woonzorgvisies van gemeenten en in Woondeals van provincies (Provinciale Statenverkiezingen).
- De Dementierapporteur zal in september haar bevindingen rapporteren. Zij is dan één jaar aan de slag geweest met de drie speerpunten casemanagement, wonen met dementie en dagactiviteiten. Haar bevindingen helpen Alzheimer Nederland om de belangenbehartiging waar nodig en mogelijk aan te scherpen.
- We blijven ontmoetingsplekken stimuleren voor mensen met dementie door algemene en specifieke samenwerking met Odensehuizen. We werken aan een uitbreiding van het aantal laagdrempelige ontmoetingscentra, waarvoor in 2023 een pilot wordt opgezet, met een eigen label.
- Net als vorig jaar gaan we sterk sturen op de opvolging van de vijf adviezen in de focusbrieven. We zullen de ondersteuning en zorg bij dementie bij gemeenten monitoren. Met behulp van de online Dementiescan willen we gesprekken tussen gemeenten en lokale belangenbehartiging intensiveren.
- In 2023 blijven we in de belangenbehartiging richting financiers, zoals gemeenten, zorgverzekeraars en zorgkantoren, gezamenlijk optrekken. Dit doen we met belangenbehartigers uit de regio en van het landelijke kantoor.
- We blijven werken aan een verdere implementatie Zorgstandaard, in samenwerking met de lokale dementienetwerken en de Nationale dementiestrategie.

3 Ondersteuning

De ondersteuning en hulp aan mensen met dementie en hun mantelzorgers blijft ook in 2023 een belangrijke prioriteit. Door onze regionale en lokale structuren te versterken, willen we meer mensen bereiken en hen nog beter ondersteunen. Dat doen we in de regio met onze (online) Alzheimer Cafés en met activiteiten voor mensen met dementie en mantelzorgers. Op landelijk niveau verschuift de hulp nog meer naar ons verbeterde platform dementie.nl.

In 2023 wordt bovendien nadrukkelijk gekeken naar manieren van onderzoek om nog beter te monitoren en evalueren in hoeverre mensen met dementie en mantelzorgers zich ondersteund voelen door onze diensten, aansluitend bij onze doelstellingen en ambities.

We hebben de volgende plannen:

- Mantelzorgers en mensen met dementie nog beter ondersteunen door de impact van ons online platform dementie.nl te vergroten. We sturen op een groei van het aantal kwalitatieve bezoeken, door dementie.nl verder te optimaliseren:
 - In 2023 vindt een grondige contentrevisie plaats, zodat informatie beter vindbaar is en mantelzorgers en mensen met dementie zich beter ondersteund voelen.
 - In samenwerking met de Radboud Universiteit ontwikkelen we informatiemateriaal om beter om te gaan met apathie, een veelvoorkomende klacht bij dementie.
 - Op basis van behoeftenonderzoek onder mantelzorgers maken we de community (blogs en forum) aansprekender en gebruiksvriendelijker.
 - Komende jaren willen we het platform nog meer als een community positioneren, met meer interactiviteit en personalisatie van het aanbod en de functionaliteiten.
- Meer zichtbaarheid en aandacht voor de DementieLijn en verdere professionalisering van de dienstverlening door de inzet van experts.
- Extra aandacht voor het bereiken van meer mensen met een migratieachtergrond met relevante en aansprekende informatie en ondersteuning, onder andere door inzet van een programmamanager, die is gestart in januari 2023.
- Uitbreiding van het aantal Onvergetelijke Kookclubs naar 30, conform de doelstellingen.

Onze vrijwilligers zijn de drijvende krachten voor de regionale ondersteuning in het land is. In 2023 ligt de focus van het vrijwilligersbeleid op het behoud van vrijwilligers. We willen het aantal vrijwilligers en hun tevredenheid graag vasthouden, onder andere door hen beter te faciliteren. Het belangrijkste uitgangspunt is hierbij: 'Focus eerst op behoud, dan pas op groei'. In 2023 is er bovendien aandacht voor een integrale en gebruiksvriendelijke ICT-omgeving voor vrijwilligers, denken we onder meer na over het beter (en sneller) van start gaan van vrijwilligers en verbeteren we de processen rondom werving.

4 Dementievriendelijke samenleving

Het programma Samen dementievriendelijk zullen we ook in 2023 in samenwerking met het ministerie van VWS voortzetten. Binnen dit programma blijven we ons inzetten om meer Nederlanders dementievriendelijk te maken en meer trainingen te geven door gemeenten, wijken en buurten systematisch te benaderen om mee te doen. Hierbij krijgen de regionale afdelingen van Alzheimer Nederland een grotere rol en zoeken we actief de samenwerking met landelijke en regionale samenwerkingspartners. De nieuwe themabijeenkomst 'Iedereen doet mee' voor sport-, zang- en buurtverenigingen zal meer onder de aandacht gebracht worden. Daarnaast worden nieuwe online trainingen voor ziekenhuizen en voor woningcoöperaties ontwikkeld. Ook werken we samen met V&VN en Tao of care (Sociale benadering). Zo versterken we in de volle breedte de sociale benadering van dementie. Door de jongerencampagne voor mbo-scholen betrekken we steeds meer jongeren bij de beweging.

5 Voorlichting en communicatie

Steeds meer mensen krijgen op één of andere manier met de ziekte te maken. Dit betekent dat we ons als samenleving hierop moeten voorbereiden. Alzheimer Nederland wil door voorlichting en communicatie de kennis over dementie en het begrip voor mensen met dementie in de maatschappij vergroten. In 2023 willen wij nog zichtbaarder zijn in de media als het gaat om de thema's rondom dementie die onze doelgroep raken. Met het nieuwe Herinneringen Top 50 Concert, onze tv-show 'Herinneringen voor het Leven' en verschillende samenwerkingen brengen wij dementie onder de aandacht van het brede publiek. Daarnaast richten we onze voorlichting en communicatie op de groep mensen die onze ondersteuning hard nodig heeft. Wij willen hen nog beter ondersteunen door onze diensten zoals de DementieLijn, dementie.nl, de Alzheimer Cafés en Onvergetelijke Kookclubs onder hun aandacht te brengen. Niet alleen dát ze er zijn, maar ook wat zij inhouden en te bieden hebben. Dit zullen we aan de hand van onderzoek in kaart brengen. Verder hebben wij in 2023 extra aandacht voor inclusie van alle mensen met dementie bij alles wat wij doen, zodat iedereen zich in onze organisatie kan herkennen en zich gesteund voelt, ongeacht achtergrond, geaardheid of anders.

Om dit te realiseren is de betrokkenheid en verbinding met onze medewerkers én vrijwilligers essentieel. Om hen optimaal te faciliteren en informeren is de interne communicatie ook een speerpunt voor het komende jaar.

Fondsenwerving

Onze ambitie blijft om een stevige positie in de top 3 van gezondheidsfondsen in Nederland in te nemen. De urgentie van dementie is doorgedrongen in de Nederlandse samenleving. De inkomstengroei is afgelopen jaren sterk gestegen. We willen nu van dit momentum gebruikmaken door verdergaande structurele inkomstengroei te realiseren. Met deze stijgende inkomsten willen we onze doelbestedingen uitbreiden.

In 2023 gaan we weer diverse campagnes voeren, die zowel het merk Alzheimer Nederland versterken als inkomsten genereren. Een belangrijk evenement is het Herinneringen Top 50 Concert op 12 maart in het Ziggo Dome. Ook komt er weer een editie van het tv-programma 'Herinneringen voor het leven'. Daarnaast blijven we onze reguliere wervingskanalen inzetten en nieuwe proposities testen.

Voor inkomsten uit particuliere donaties is in de begroting voor 2023 rekening gehouden met een toename van het aantal opzeggers om financiële redenen. Mogelijk

leidt de recessie ook tot minder donaties en minder instroom van **nieuwe donateurs** dan afgelopen jaar. Daarnaast is voor de inkomsten uit direct mailings **onzeker of het alternatief, Mijn eenmalige gift**, dat branchebreed in de markt is gezet ter vervanging van de papieren acceptgiro, tot inkomstenverlies gaat leiden of niet.

Om inzicht te krijgen in de wensen, motivaties en mogelijke belemmeringen van donateurs houden we in 2023 een kwalitatief onderzoek onder (potentiële) **donateurs**. Met de resultaten kunnen we onze benadering en communicatie met (potentiële) donateurs verbeteren.

Het Herinneringen Top 50 Concert

Op 12 maart 2023 organiseerde Alzheimer Nederland in het Ziggo Dome voor het eerst 'Het Herinneringen Top 50 Concert'. Doel van het concert is zowel het merk Alzheimer Nederland te versterken als inkomsten te genereren. Tijdens dit concert zongen bekende artiesten, zoals Anouk, Brigitte Kaandorp, Waylon, Nick Schilder, Willeke Alberti en Douwe Bob de Nederlandse muziekherinneringen. Gastheren van de avond waren Veldhuis & Kemper. Zij werkten allemaal belangeloos mee aan het concert. Het concert stond in het teken van herinneringen. Dit thema wordt meer en meer direct geassocieerd met Alzheimer Nederland. We weten hoe waardevol herinneringen zijn en hoe belangrijk het is deze te koesteren, omdat het niet vanzelfsprekend is dat herinneringen blijven. De opbrengst van het Herinneringen Top 50 Concert gaat naar Alzheimer Nederland.

Organisatie

Om alle ambities en doelstellingen te bereiken, zijn onze medewerkers en vrijwilligers van cruciaal belang. Binnen de organisatie zullen we vanuit onze visie op het hybride werken, medewerkers ook het komende jaar stimuleren om een optimale werk- en privé balans voor zichzelf te creëren. We zien dat het ziekteverzuim percentage in 2022 is toegenomen ten opzichte van 2021. Deels ligt de oorzaak in virussen die weer meer ruimte krijgen om zich te verspreiden. Een goede balans tussen werk en privé blijft ook, nu alles weer kan, in 2023 een belangrijk punt van aandacht. Daarnaast hebben we in 2022 de organisatiestructuur aangepast. In 2023 gaan we de ontstane vacatures invullen én de medewerkers ondersteunen bij het optimaal samenwerken in deze nieuwe organisatiestructuur. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn multidisciplinair samenwerken, doelgroep denken en projectmatig werken.

In 2023 hebben we de volgende projecten gepland:

- De nieuwe organisatiestructuur implementeren en verankeren en daaruit voortvloeiende vacatures invullen;
- Het optimaliseren en evalueren van ons intranet Het gele huis, om digitale samenwerking nog beter te ondersteunen;
- Het investeren in goede tools voor leidinggevend en medewerkers om in gesprek te blijven over persoonlijke ontwikkeling, functioneren en het behoud van werkplezier;
- Het ontwikkelen van een opleidingsprogramma gericht op onder andere multidisciplinair samenwerken, projectmatig werken en leidinggeven;
- Strategische personeelsplanning om een zo goed mogelijk en toekomstbestendig personeelsbestand op te bouwen en te behouden.

6.1 Begroting voor 2023

Voor 2023 is een begroting gemaakt op basis van onze doelstellingen, ambities en strategie. Ook zijn het jaarplan van Alzheimer Nederland en de plannen van de verschillende teams gebruikt voor het opstellen van deze begroting.

Begroting 2023

Baten	€
Baten van particulieren	29.334.000
Baten van bedrijven	1.666.000
Baten van loterijorganisaties	900.000
Baten van subsidies van overheden	1.484.000
Baten van organisaties zonder winststreven	410.000
Som van de geworven baten	33.794.000
 Baten uit levering van producten en/of diensten	 5.000
Overige baten	70.000
Som van de baten	33.869.000
 Lasten	
Besteed aan doelstelling	
Wetenschappelijk onderzoek	11.252.000
Belangenbehartiging en hulp	8.250.000
Communicatie en publieksvoorlichting	10.828.000
	30.330.000
 Wervingskosten	 4.923.000
 Beheer en administratie	 1.515.000
Som van de lasten	36.768.000
 Saldo voor financiële baten en lasten	 -2.899.000
 Financiële baten en lasten	 -130.000
Saldo van baten en lasten	-3.029.000

Toelichting op de verwachtingen

De begroting voor 2023 laat een negatief saldo van baten en lasten zien van € 3,0 miljoen. Eind 2022 beschikken we over een overige reserve van ruim € 5 miljoen. Deze reserve, de bestemmingsreserve uit nalaten en de bestemmingsfondsen gaan we inzetten voor de financiering van onze plannen en ambities (doelbesteding) in 2023 én daarna.

Deel II

Jaarrekening 2022

Jaarrekening 2022

Balans op 31 december 2022 (in euro's) na bestemming saldo van baten en lasten

		31-12-2022	31-12-2021
Activa			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	ref. 1	947.986	959.810
Materiële vaste activa	ref. 2	513.413	617.205
Financiële vaste activa	ref. 3	155.414	155.414
		<u>1.616.813</u>	<u>1.732.429</u>
Vlottende activa			
Voorraden		32.381	36.260
Vorderingen en overlopende activa	ref. 4	10.171.854	7.653.569
Liquide middelen	ref. 5	21.136.901	19.022.902
		<u>31.341.137</u>	<u>26.712.730</u>
Totaal		<u>32.957.950</u>	<u>28.445.159</u>
Passiva			
Reserves en fondsen			
Continuïteitsreserve	ref. 6.1	4.000.000	3.750.000
Reserve uit nalatenschappen	ref. 6.2	1.723.726	502.877
Overige reserve	ref. 6.3	5.146.443	5.194.032
Bestemmingsfondsen	ref. 6.4	2.291.102	1.962.683
		<u>13.161.271</u>	<u>11.409.593</u>
Langlopende schulden	ref. 7	9.839.259	7.662.256
Kortlopende schulden	ref. 8	9.957.420	9.373.310
		<u>19.796.680</u>	<u>17.035.566</u>
Totaal		<u>32.957.950</u>	<u>28.445.159</u>

Staat van baten en lasten over 2022 (in euro's)

		Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Baten				
Baten van particulieren	ref. 10	29.827.756	25.292.000	25.681.895
Baten van bedrijven	ref. 11	830.657	975.000	454.419
Baten van loterijorganisaties	ref. 12	1.764.705	909.000	990.015
Baten van subsidies van overheden	ref. 13	1.678.818	1.675.145	1.444.851
Baten van organisaties zonder winststreven	ref. 14	418.003	612.000	699.402
Som van de geworven baten		34.519.939	29.463.145	29.270.584
Baten uit levering van producten en/of diensten	ref. 15	1.901	5.000	1.896
Overige baten	ref. 16	48.228	63.000	23.237
Som van de baten		34.570.067	29.531.145	29.295.717
Lasten				
Besteed aan doelstelling				
Wetenschappelijk onderzoek	ref. 17.1	10.066.573	8.693.043	8.291.048
Belangenbehartiging en hulp	ref. 17.2	7.971.819	7.749.528	6.065.665
Communicatie en publieksvoorlichting	ref. 17.3	9.169.027	9.774.037	8.267.593
		27.207.420	26.216.608	22.624.307
Wervingskosten	ref. 17.4	4.176.877	4.645.348	4.004.853
Beheer en administratie	ref. 17.5	1.248.969	1.297.681	1.085.677
Som van de lasten		32.633.266	32.159.637	27.714.837
Saldo voor financiële baten en lasten		1.936.801	-2.628.492	1.580.880
Financiële baten en lasten		-185.123	-200.000	-188.638
Saldo van baten en lasten		1.751.678	-2.828.492	1.392.242

Staat van baten en lasten over 2022 (in euro's)

Het bestuur heeft met goedkeuring van de Raad van Toezicht de volgende bestemming van het saldo van baten en lasten vastgesteld:

	Werkelijk 2022	Werkelijk 2021
<u>Continuïteitsreserve</u>		
- Toevoeging	250.000	250.000
- Onttrekking	-	-
	250.000	250.000
<u>Reserve uit nalatenschappen</u>		
- Toevoeging	1.723.726	502.877
- Onttrekking	-502.877	-276.726
	1.220.849	226.151
<u>Bestemmingsfondsen</u>		
- Toevoeging	1.298.423	2.045.620
- Onttrekking	-970.005	-1.193.388
	328.418	852.232
<u>Overige reserve</u>		
- Saldo van baten en lasten van het boekjaar	1.751.678	1.392.242
- Mutatie continuïteitsreserve	-250.000	-250.000
- Mutatie reserve uit nalatenschappen	-1.220.849	-226.151
- Mutatie bestemmingsfondsen	-328.418	-852.232
	-47.589	63.858
<u>Saldo van baten en lasten</u>	1.751.678	1.392.242

Kasstroomoverzicht over 2022 (in euro's)

Het kasstroomoverzicht is een overzicht waaruit de in- en uitgaande kasstromen in het boekjaar blijken. Het geeft inzicht in de geldmiddelen die gedurende het boekjaar beschikbaar zijn gekomen voor Alzheimer Nederland en hoe die geldmiddelen zijn benut in hetzelfde boekjaar.

	2022	2021
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat boekjaar	1.751.678	1.392.242
Aanpassing voor:		
- Afschrijvingen	328.339	437.722
- Mutaties in langlopende schulden	2.177.003	1.946.828
- Mutaties in werkkapitaal:		
- voorraden	3.879	4.830
- vorderingen	-2.518.286	-266.098
- kortlopende schulden	584.110	1.841.496
	2.326.723	5.357.018
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in verbouwingen	-	-156.781
Investerings in automatisering	-275.001	-57.100
Investerings in inventaris en apparatuur	-85.157	-312.951
Desinvestering in verbouwing	21.798	-
Desinvestering in inventaris en apparatuur	125.637	-
	-212.724	-526.832
Netto kasstroom	2.113.999	4.830.186
Mutatie liquide middelen		
Stand liquide middelen 1 januari	19.022.902	14.192.716
Stand liquide middelen 31 december	21.136.901	19.022.902
	2.113.999	4.830.186

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering van activa en passiva en bepaling van het saldo van baten en lasten

Algemeen

De stichting Alzheimer Nederland is gevestigd in Nederland. Het adres van de statutaire zetel van de organisatie is Stationsplein 121, 3818 LE Amersfoort. Het nummer bij de Kamer van Koophandel is 41181369.

De statutaire doelstellingen van de stichting zijn:

- het vinden van een mogelijkheid om de ziekte van Alzheimer en andere vormen van dementie te voorkomen, te behandelen en te genezen;
- het optimaliseren van de kwaliteit van leven van mensen met dementie en hun naasten;
- het ondersteunen van allen die betrokken zijn bij de zorg voor mensen met dementie;
- het vergroten van de kennis over dementie bij het algemeen publiek en het bevorderen van meer begrip in de samenleving voor mensen met dementie en hun naasten.

De jaarrekening is opgesteld volgens Richtlijn RJ650 Verslaggeving Fondsenwervende Organisaties van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De vaststelling door het bestuur en de goedkeuring door de Raad van Toezicht van Alzheimer Nederland van de jaarrekening 2022 heeft plaatsgevonden in een gezamenlijke vergadering op 19 april 2023.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar.

Functionele valuta en presentatie valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie. Tenzij anders aangegeven, zijn alle bedragen in euro's afgerond.

Continuïteitsveronderstelling

De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en bepaling van het saldo van baten en lasten zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Schattingswijzigingen

Jaarlijks worden de schattingspercentages voor het toerekenen van de personeelskosten aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie door de directie geëvalueerd. Indien nodig leidt dit tot bijstellingen (ook voor de vergelijkende cijfers). Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de toerekening van de kosten van de eigen organisatie.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen onder financiële vaste activa, vlottende activa, liquide middelen en schulden. Alle financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Alzheimer Nederland kent geen afgeleide financiële instrumenten.

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering van activa en passiva en bepaling van het saldo van baten en lasten

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Waardering van activa en passiva

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Materiële en immateriële vaste activa

De materiële en immateriële vaste activa in gebruik voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Er is beleid geformuleerd waarin is bepaald dat activa voor de bedrijfsvoering wordt geactiveerd, maar activa ten behoeve van de doelstelling niet.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

- Immateriële vaste activa: CRM en financiële administratie	14-20%
- Immateriële vaste activa: IT transitie, ombouw website en formulieren	20-33%
- Materiële vaste activa: verbouwingen	9-27%
- Materiële vaste activa: inventaris en apparatuur	10-33%

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere waardevermindering wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen bedragen omvatten vorderingen met een looptijd langer dan één jaar. Deze vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Voor zover van toepassing worden voorzieningen wegens oninbaarheid in mindering gebracht op de vordering.

Vorderingen, overlopende activa, liquide middelen, overige activa, handelsschulden en kortlopende schulden

Vorderingen, handelsschulden en kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde of de geamortiseerde kostprijs onder aftrek van een eventuele voorziening voor risico's op inbaarheid. Indien er geen sprake is van agio, disagio of transactiekosten is de reële waarde gelijk aan de nominale waarde. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering van activa en passiva en bepaling van het saldo van baten en lasten

Reserves en fondsen

Op grond van RJ 650 wordt het eigen vermogen van Alzheimer Nederland aangeduid als reserves en fondsen. De post reserves en fondsen heeft een bijzonder karakter. Alzheimer Nederland is namelijk gehouden dit vermogen slechts aan te wenden in overeenstemming met de doelstelling waartoe ze in het leven is geroepen.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's en om zeker te stellen dat Alzheimer Nederland ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Voor de bepaling van de hoogte van de continuïteitsreserve wordt gebruik gemaakt van de risicoanalyse inclusief de inschatting van de potentiële financiële consequenties van de geïdentificeerde risico's.

Reserve uit nalatenschappen

Er wordt een reserve uit nalatenschappen gevormd. Alzheimer Nederland hanteert hierbij het uitgangspunt dat het bedrag aan herwaardering in de maanden januari en februari volgend op het boekjaar en betrekking hebbend op dossiers uit het boekjaar en eerder wordt toegevoegd aan het resultaat van het boekjaar en bij de reserves apart zichtbaar wordt gemaakt.

Overige reserves

Het gedeelte van de reserves, dat nog resteert en geen betrekking heeft op de vorming van de continuïteitsreserve, bestemmingsreserves of bestemmingsfondsen, wordt gepresenteerd als overige reserve. Alzheimer Nederland hanteert hierbij het uitgangspunt dat de overige reserve een tijdelijke reserve is. Het wordt gebruikt om een overschot in enig jaar aan te wenden voor de doelbesteding in de daarop volgende jaren.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen hebben betrekking op het deel van de reserves waaraan door derden een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven. In de toelichting op de balans worden de bedragen en de beperktere bestemming vermeld.

Pensioenen

De pensioenregeling van de medewerkers van Alzheimer Nederland is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). Het ouderdomspensioen is een toegezegd-pensioenregeling op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon. Indexatie van de pensioenrechten is afhankelijk van de financiële positie waarin het pensioenfonds zich bevindt. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord en, voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen.

De dekkingsgraad bij PFZW per 31 december 2022 is 109,2%. Alzheimer Nederland heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden die op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering van activa en passiva en bepaling van het saldo van baten en lasten

Verplichtingen inzake toegezegde subsidieverplichtingen

Meerjarige verplichtingen worden in het boekjaar verwerkt waarin deze onvoorwaardelijk zijn toegekend. Deze toekenningen worden als subsidieverplichtingen onder de langlopende schulden verantwoord, rekening houdend met het kortlopende deel van deze verplichtingen.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van Alzheimer Nederland zich over verschillende zaken een oordeel vormt en schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen, inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

De personeelskosten van de organisatie worden jaarlijks op basis van schattingen van de directie toegerekend aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie. De toereken percentages van personeelskosten zijn in 2022 als volgt gewijzigd:

	Jaarrekening 2021	Correctie	Jaarrekening 2022
Wetenschappelijk onderzoek	10,9%	0,8%	11,8%
Belangenbehartiging en hulp	35,8%	-0,1%	35,8%
Communicatie en publieksvoorlichting	28,2%	-1,3%	26,9%
Wervingskosten	17,2%	0,7%	17,9%
Beheer en administratie	7,9%	-0,2%	7,7%

Het effect van deze schattingswijzigingen voor de vergelijkende cijfers van 2021 is als volgt:

	Jaarrekening 2021	Correctie	Jaarrekening 2022
Wetenschappelijk onderzoek	8.291.048	74.005	8.365.053
Belangenbehartiging en hulp	6.065.665	-5.964	6.059.702
Communicatie en publieksvoorlichting	8.267.593	-112.934	8.154.659
Wervingskosten	4.004.853	65.281	4.070.134
Beheer en administratie	1.085.677	-20.388	1.065.289

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering van activa en passiva en bepaling van het saldo van baten en lasten

Grondslagen voor bepaling van het saldo van baten en lasten

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Deze toerekening volgt een bestendige gedragslijn. Dit houdt in dat bij de lasten rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen dan wel betaald.

Nalatenschappen en giften

Baten uit nalatenschappen worden opgenomen in het jaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden geschat. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in mindering gebracht op de vorderingen uit hoofde van nalatenschappen. Voor de waardering van het vruchtgebruik wordt aangesloten bij de fiscale regels voor waardering van vruchtgebruik. Onder de fiscale regels zijn afspraken gemaakt over de hoogte van de rekenrente en de leeftijdstaffels.

Overheidssubsidies

Subsidies van overheden worden als opbrengst verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Bestedingen

Toegekende bijdragen aan wetenschappelijke projecten worden als last verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin het besluit tot toekenning schriftelijk aan de aanvrager is medegedeeld.

Personeelsbeloningen - periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Operational lease

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom niet bij de organisatie ligt, worden verantwoord als operational leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Voor de herleiding van de mutatie in de liquide middelen wordt het saldo van baten en lasten van het boekjaar aangepast voor posten in de staat van baten en lasten en balansmutaties die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het boekjaar.

Algemene grondslagen en grondslagen voor waardering van activa en passiva en bepaling van het saldo van baten en lasten

In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt naar kasstromen uit operationele, investerings- en financieringsactiviteiten. De operationele kasstroom omvat onder andere de uitgaven voor rente en belastingen en de ontvangsten van rente en dividenden. Ontwikkelingskosten, investeringen en desinvesteringen in vaste activa (inclusief financiële belangen) worden opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten. De betaling van dividend wordt gezien als een uitgaande kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Kostentoerekening

De richtlijn voor de jaarverslaggeving RJ 650 bepaalt dat de kosten van de eigen organisatie gespecificeerd moeten worden naar verschillende kostencategorieën. Elke medewerker van Alzheimer Nederland wordt toegerekend aan één van die categorieën. De Goede Doelen Nederland heeft richtlijnen vastgesteld welke kosten toegerekend dienen te worden aan de kostencategorie beheer en administratie, namelijk kosten voor bestuur, financiën, planning en control, ICT, receptie, postverwerking, archief en algemeen secretariaat. Op basis van de loonkosten en formatie worden de totale kosten van de eigen organisatie aan de volgende categorieën toegerekend: doelbestedingen, kosten werving baten en kosten beheer en administratie.

Toelichting op de balans (in euro's)

1. Immateriële vaste activa	CRM en FA	Overige	2022	2021
Verkrijgingsprijs	1.214.834	377.264	1.592.098	1.534.998
Cumulatieve afschrijvingen	-485.569	-146.719	-632.288	-357.334
Boekwaarde per 1 januari	729.265	230.546	959.810	1.177.664
Investeringsprijs	73.551	201.450	275.001	57.100
Afschrijvingen	-185.408	-101.417	-286.825	-274.954
Mutaties boekjaar	-111.857	100.033	-11.824	-217.854
Verkrijgingsprijs	1.288.385	578.714	1.867.099	1.592.098
Cumulatieve afschrijvingen	-670.977	-248.135	-919.113	-632.288
Boekwaarde per 31 december	617.408	330.578	947.986	959.810
Afschrijvingspercentages	14% - 20%	20% - 33%		

De investeringen bij de rubriek 'CRM en FA' hebben in 2022 betrekking op de verdere ontwikkeling en implementatie van het centraal klantbeeld in het CRM systeem Nexios. De investeringen in de rubriek 'overige' hebben betrekking op de ombouw van de website van Alzheimer Nederland.

2. Materiële vaste activa	Verbouwing	Inventaris	2022	2021
Verkrijgingsprijs	341.264	1.162.327	1.503.591	1.033.860
Cumulatieve afschrijvingen	-173.793	-712.594	-886.387	-723.619
Boekwaarde per 1 januari	167.471	449.733	617.205	310.240
Investeringsprijs	-	85.157	85.157	469.732
Desinvesteringen	-21.798	-125.637	-147.434	-
Afschrijvingen	-29.049	-159.899	-188.949	-162.768
Afschrijvingen desinvesteringen	21.798	125.637	147.434	-
Mutaties boekjaar	-29.049	-74.742	-103.791	306.964
Verkrijgingsprijs	319.466	1.121.848	1.441.314	1.503.591
Cumulatieve afschrijvingen	-181.044	-746.857	-927.901	-886.387
Boekwaarde per 31 december	138.422	374.991	513.413	617.205
Afschrijvingspercentages	9% - 27%	10% - 33%		

De investeringen bij de rubriek 'inventaris' hebben in 2022 betrekking op de aanschaf laptops en aanschaf meubilair voor de inrichting van de thuiswerkplek van nieuwe medewerkers. Verder heeft het betrekking op investeringen voor de inrichting van het datacenter voor Alzheimer Nederland.

Toelichting op de balans (in euro's)

3	Financiële vaste activa	31-12-2022	31-12-2021
	Bankgarantie Huis voor de Gezondheid	84.135	84.135
	Waarborgsom Huis voor de Gezondheid	69.604	69.604
	Depot PostNL	1.675	1.675
		155.414	155.414

De gestorte waarborgsom heeft betrekking op het aandeel van Alzheimer Nederland in de borgstelling van de samenwerkende organisaties in het Huis voor de Gezondheid met betrekking tot de betaling van drie huurtermijnen. De gestorte bankgarantie heeft betrekking op het aandeel van Alzheimer Nederland in de bankgarantie die de stichting Huis voor de Gezondheid heeft gesteld ten behoeve van de verhuurder. Beide bedragen zijn in 2013 betaald.

4	Vorderingen en overlopende activa	31-12-2022	31-12-2021
	Debiteuren	158.792	16.570
	Vooruitbetaalde kosten	511.245	160.446
	Nog te ontvangen bedragen	9.501.817	7.476.552
		10.171.854	7.653.569

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd van korter dan één jaar. De reële waarde benadert de boekwaarde.

Nog te ontvangen bedragen:

Nalatenschappen	8.250.425	7.008.195
Vordering VriendenLoterij	1.060.892	423.785
Overige	190.501	44.573
	9.501.817	7.476.552

Nog te ontvangen bedragen uit hoofde van nalatenschappen:

Lopende jaar	5.693.234	4.332.231
Eerdere jaren	2.557.190	2.675.964
	8.250.425	7.008.195

De vordering op de VriendenLoterij heeft betrekking op de vaste jaarbijdrage en de lotenopbrengst van het 4e kwartaal en de 14e trekking. Uitbetaling van deze vordering vindt plaats in 2023.

5	Liquide middelen	31-12-2022	31-12-2021
	Rekeningen-courant banken	17.115.529	16.450.331
	Spaartegoeden banken	4.021.372	2.572.571
		21.136.901	19.022.902
	<i>Rekeningen-courant banken:</i>		
	Centraal	16.788.029	16.044.067
	Afdelingen	327.500	406.264
		17.115.529	16.450.331

Toelichting op de balans (in euro's)

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting. Om risico's zoveel mogelijk te spreiden wordt er bij verschillende banken gebankierd.

6	Reserves en fondsen	31-12-2022	31-12-2021
	Continuïteitsreserve	4.000.000	3.750.000
	Reserve uit nalatenschappen	1.723.726	502.877
	Overige reserve	5.146.443	5.194.032
	Bestemmingsfondsen	2.291.102	1.962.683
		13.161.271	11.409.593

6.1	Continuïteitsreserve	2022	2021
	Stand op 1 januari	3.750.000	3.500.000
	Toevoeging	250.000	250.000
	Onttrekking	-	-
	Stand op 31 december	4.000.000	3.750.000

In overeenstemming met de Handreiking Verantwoord Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland, houdt Alzheimer Nederland een continuïteitsreserve aan. Deze reserve dient voldoende groot te zijn om de continuïteit te waarborgen. De gewenste omvang hangt hiermee onder andere af van de risico's. Naast de continuïteitsreserve als buffer heeft een organisatie andere financiële middelen nodig, bijvoorbeeld de mogelijkheid tot bezuinigen of reorganiseren, om de continuïteit op de langere termijn te garanderen.

Op basis van een in 2020 uitgevoerde scenario-analyse is de omvang van de continuïteitsreserve eind 2020 bepaald op € 3,5 miljoen. We achten deze buffer nog steeds voldoende om bij een zogenaamd 'zwart scenario' de benodigde reorganisatie te kunnen doorvoeren.

Op basis van een in het najaar 2021 uitgevoerde risicoanalyse is in 2021 het besluit genomen om de continuïteitsreserve jaarlijks met € 250.000 op te hogen. Deze ophoging heeft te maken met een gewijzigd risicoprofiel als gevolg van de geactualiseerde meerjarenstrategie waarin we uitgaan van een aanzienlijke groei van de organisatie. Er is in 2022 geen aanleiding geweest om hiervan af te wijken. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar het bestuursverslag bij het jaarverslag.

6.2	Reserve uit nalatenschappen	2022	2021
	Stand op 1 januari	502.877	276.726
	Toevoeging	1.723.726	502.877
	Onttrekking	-502.877	-276.726
	Stand op 31 december	1.723.726	502.877

Er wordt een reserve uit nalatenschappen gevormd. Alzheimer Nederland hanteert hierbij het uitgangspunt dat het bedrag aan herwaardering in de maanden januari en februari volgend op het boekjaar en betrekking hebbend op dossiers uit het boekjaar en eerder wordt toegevoegd aan het saldo van baten en lasten van het boekjaar en bij de reserves apart zichtbaar wordt gemaakt.

Toelichting op de balans (in euro's)

6.3 Overige reserve	2022	2021
Stand op 1 januari	5.194.032	5.130.174
Saldo van baten en lasten van het boekjaar	1.751.678	1.392.242
Mutatie continuïteitsreserve	-250.000	-250.000
Mutatie reserve uit nalatenschappen	-1.220.849	-226.151
Mutatie bestemmingsfondsen	-328.418	-852.232
Stand op 31 december	5.146.443	5.194.032

Het gedeelte van de reserves, dat nog resteert en geen betrekking heeft op de vorming van de continuïteitsreserve, bestemmingsreserves of bestemmingsfondsen, wordt gepresenteerd als overige reserve. Alzheimer Nederland hanteert hierbij het uitgangspunt dat de overige reserve een tijdelijke reserve is. Het wordt gebruikt om een tekort danwel overschot in de exploitatie in enig jaar op te vangen. Het streven is erop gericht om bij een overschot deze aan te wenden voor de doelbesteding in de daarop volgende jaren.

6.4 Bestemmingsfondsen	31-12-2022	31-12-2021
Fonds Wetenschappelijk onderzoek	976.470	871.572
Fonds Ondersteuning mensen met dementie en mantelzorgers	1.301.128	1.077.048
Fonds Jetstone	13.504	14.064
	2.291.102	1.962.683

<i>Fonds Wetenschappelijk onderzoek</i>	2022	2021
Stand op 1 januari	871.572	1.062.017
Toevoeging	976.470	871.572
Onttrekking	-871.572	-1.062.017
Stand op 31 december	976.470	871.572

In een aantal testamenten is de uitdrukkelijke wens van de overledene opgenomen dat hetgeen vrijkomt uit de nalatenschap alleen wordt gebruikt voor onderzoek. Vanaf 2020 worden deze gelden opgenomen in het bestemmingsfonds Wetenschappelijk onderzoek.

<i>Fonds Ondersteuning mensen met dementie en hun mantelzorgers</i>	2022	2021
Stand op 1 januari	1.077.048	-
Toevoeging	321.953	1.077.048
Onttrekking	-97.873	-
Stand op 31 december	1.301.128	1.077.048

In een in 2021 vrijgevalen testament is bepaald dat stichting Alzheimer Nederland enig erfgenaam is in de nalatenschap. In het testament is verder opgenomen dat het de wens is van de overledene dat hetgeen vrijkomt uit de nalatenschap alleen wordt gebruikt voor de realisering van dagbesteding en kortverblijf van Alzheimer patiënten, zodat de mantelverzorger de zorg enkele dagen kan uitbesteden.

Toelichting op de balans (in euro's)

<i>Fonds Jetstone</i>	2022	2021
Stand op 1 januari	14.064	14.650
Toevoeging	-	-
Onttrekking	-560	-586
Stand op 31 december	13.504	14.064

Het bedrijf Jetstone heeft aan de afdeling Zuidoost Brabant in 2019 een bedrag beschikbaar gesteld van € 17.605 voor de periode 2019 tot en met 2026. Het bedrag is bestemd voor drie Alzheimer Cafés in de Peelregio met als doel om in genoemde periode iets extra's te kunnen betekenen voor de bezoekers.

7 Langlopende schulden	2022	2021
Subsidieverplichtingen uit hoofde van wetenschappelijk onderzoek:		
Stand per 1 januari	13.473.167	10.429.815
Toekenningen	8.538.935	7.164.045
Betalingen	-5.091.101	-4.108.853
Vrijval aangegane verplichtingen	-28.926	-11.840
Stand per 31 december	16.892.076	13.473.167
	31-12-2022	31-12-2021
Langlopend	9.839.259	7.662.256
Kortlopend	7.052.817	5.810.911
	16.892.076	13.473.167

De vrijval op aangegane verplichten heeft betrekking op projecten die gereed zijn en waarvan de eindrapportage opgeleverd is. De hierbij aangegane verplichtingen zijn niet volledig benodigd geweest voor de realisatie.

8 Kortlopende schulden	31-12-2022	31-12-2021
Subsidieverplichtingen u.h.v. wetenschappelijk onderzoek	7.052.817	5.810.911
Crediteuren	916.344	1.563.914
Vooruit ontvangen subsidies	154.005	363.361
Vooruit ontvangen opbrengsten	238.526	401.802
Overlopende passiva	468.190	417.906
Vakantiegeld en vakantiedagen	470.563	458.079
Belastingen	482.229	345.685
Pensioenen	174.748	11.651
	9.957.420	9.373.310

De kortlopende schulden kennen een looptijd van korter dan één jaar. De reële waarde benadert de boekwaarde.

Toelichting op de balans (in euro's)

<i>Vooruit ontvangen subsidies</i>	Subsidie toewijzing	Nog te ver- antwoorden	Nog te ontvangen	Ultimo 2022
Samen dementievriendelijk	14.934.301	3.081.293	2.995.001	86.292
(Inter-) nationale projectsubsidies	470.685	87.983	25.000	62.983
Overige projectsubsidies	52.988	15.443	10.713	4.730
	15.457.974	3.184.719	3.030.714	154.005

De baten van subsidies worden verantwoord in de exploitatie op basis van de gemaakte kosten in enig jaar (matching principe). De ontvangsten volgen het bevoorschotingsregime van de subsidieverstrekker.

9 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Te ontvangen bedragen vanuit samenwerkingen

Er worden meerjarige toezeggingen gedaan aan Alzheimer Nederland uit hoofde van samenwerkingen. In 2023 en verder zal nog € 111.500 worden ontvangen.

Huurverplichting pand Stationsplein, Amersfoort

Op 15 maart 2013 is de huurovereenkomst met een looptijd van 10 jaar voor het pand aan het Stationsplein te Amersfoort afgesloten. Eind 2019 is overeengekomen deze huurovereenkomst te verlengen tot en met 14 maart 2033. Dit betreft de huur van circa 1.050 m² kantoorruimte op de 4e verdieping, een aandeel in de algemene ruimtes op de niveaus -2, -1, begane grond en 1 en een aantal parkeerplaatsen. Deze objecten worden gehuurd van de Stichting Huisvesting van het Huis voor de Gezondheid. De hiermee samenhangende huurlasten bedragen:

1 jaar	€ 252.779
1 - 5 jaar	€ 1.263.894
> 5 jaar	€ 1.316.556

Voorziening financieel risico huurverplichting pand Stationsplein, Amersfoort

Alzheimer Nederland is gehuisvest in het Huis voor de Gezondheid (HvdG) samen met vier andere gezondheidsfondsen: Longfonds, MIND, Diabetesfonds en MLDS. Stichting HvdG heeft als huurder van het pand een huurovereenkomst afgesloten en separaat overeenkomsten opgesteld met de afzonderlijke fondsen. Met ingang van 15 maart 2020 is een nieuwe huurovereenkomst afgesloten met de verhuurder aan het HvdG, met een looptijd tot 15 maart 2033. Het bestuur van de Stichting HvdG wordt gevormd door de bestuurders van de vijf fondsen.

De fondsen zijn in dit kader bij bestuursbesluit een verplichting aangegaan naar elkaar met betrekking tot een mogelijk financieel risico dat kan optreden bij een of meer van de fondsen als gevolg van onvoorziene financiële omstandigheden, waardoor aanleiding kan zijn om een deel van de gehuurde ruimte af te moeten stoten. Dit besluit is genomen ter vervanging van een in de huurovereenkomst op te nemen breakoptie. De maximaal gezamenlijke verplichting bedraagt € 565.000, waarvan het aandeel voor Alzheimer Nederland maximaal € 130.063 bedraagt. De fondsen kunnen slechts éénmalig aanspraak maken op een uitkering uit deze gezamenlijke verplichting, zijnde per 1 maart 2028.

Toelichting op de balans (in euro's)

De hoogte van de betreffende uitkering zal naar rato van het aantal af te stoten vierkante meters worden vastgesteld en kan nimmer meer bedragen dan 50% van het bedrag dat overeenkomt met het sinds het sluiten van de nieuwe huurovereenkomsten geldende aantal vierkante meters. Een en ander is vastgelegd in een onderhavige overeenkomst tussen de fondsen.

Aanschaf en installatie servers

In 2022 is Alzheimer Nederland verplichtingen aangegaan voor de aanschaf en installatie van nieuwe servers. De ingebruikname wordt in 2023 verwacht. Op basis van de in 2022 aangegane verplichtingen, zijn de hiermee voor 2023 nog samenhangende lasten € 197.000 (inclusief BTW).

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
BATEN			
10 Baten van particulieren			
10.1 Collecte	2.579.797	2.400.000	2.398.783
10.2 Nalatenschappen	10.894.530	6.500.000	8.531.262
10.3 Donaties en giften	15.542.517	15.492.000	14.055.252
10.4 Overige baten particulieren	810.912	900.000	696.598
	29.827.756	25.292.000	25.681.895

10.1 Collecte

Landelijke collecte november	2.322.442	2.280.000	2.156.924
Landelijke collecte vorig jaar	-		4.570
Regionale collectes buiten collecteperiode	206.541	100.000	175.937
Online Collectebus	42.567	20.000	57.453
Overige giften	8.248		3.899
	2.579.797	2.400.000	2.398.783

Het aantal collectanten tijdens de huis-aan-huis-collecte in november 2022 bedroeg 17.648 (2021: 15.711). De gemiddelde cash opbrengst per bus was € 115,50 (2021: € 90,97). De gemiddelde QR opbrengst was € 26,00 en de gemiddelde iDEAL opbrengst was € 100,85. In 2021 konden deze bedragen nog niet gesplitst worden en was de gemiddelde opbrengst inclusief iDEAL-QR code € 103,24.

10.2 Nalatenschappen

Opbrengsten lopend boekjaar	8.074.284		6.067.228
Herwaardering eerdere jaren	2.820.246		2.464.033
	10.894.530	6.500.000	8.531.262

Alzheimer Nederland heeft in 2022 154 nieuwe nalatenschappen ontvangen (2021: 164).

10.3 Donaties en giften

Particuliere fondsenwerving	14.296.475	14.282.000	12.675.767
Major giving	1.086.196	1.150.000	1.227.693
Donaties en giften via regionale afdelingen	159.847	60.000	151.792
	15.542.517	15.492.000	14.055.252

Het donateursprogramma is opgebouwd uit de volgende onderdelen: automatische incasso's van vaste donateurs, overige donaties en giften uit onder andere mailingacties, het major donor programma en programma's bij de regionale afdelingen.

De opbrengst uit automatische incasso's bedraagt in 2022 € 11.641.690 (2021: € 9.930.175).

Het aantal gevers in 2022 bedroeg 265.543 (2021: 262.792). Hiervan waren er 162.193 donateurs met een automatische incasso (2021: 146.808). Het gemiddelde donatiebedrag was in 2022 € 60,68 (2021: € 58,84).

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
10.4 Overige baten particulieren			
Giftboxen voor particulieren	386.393	368.000	224.421
Actiewebsite voor particulier initiatief	424.519	532.000	472.178
	810.912	900.000	696.598
11 Baten van bedrijven			
Bedrijfsdonaties	830.657	975.000	454.419
	830.657	975.000	454.419
12 Baten van loterijorganisaties			
Postcode Loterij - vaste jaarbijdrage	900.000	200.000	200.000
VriendenLoterij - eenmalige bijdrage	168.863	146.000	60.896
VriendenLoterij - lotenopbrengst	681.842	550.000	714.190
Grote Club Actie - Support Actie	14.000	13.000	14.929
	1.764.705	909.000	990.015

Postcode Loterij - vaste jaarbijdrage

De jaarlijkse vaste jaarbijdrage maakt onderdeel uit van de overeenkomst met de Postcode Loterij. Deze samenwerking is door de Postcode Loterij verlengd vanaf 1 januari 2021 met 5 jaar. Met ingang van 2022 is de vaste jaarbijdrage opgehoogd naar € 900.000.

VriendenLoterij - eenmalige bijdrage

In 2021 heeft de VriendenLoterij een eenmalige toewijzing gedaan van € 418.000 voor de realisatie van het project 'Kookclub' in de periode van 2021 tot en met 2023. De baten worden ieder jaar verantwoord op basis van de gemaakte kosten in het betreffende jaar.

VriendenLoterij - lotenopbrengst

Wij werken samen met de VriendenLoterij door loten te werven. Een aanzienlijk deel van ieder lot gaat naar organisaties die zich richten op gezondheid en welzijn in Nederland.

Grote Club Actie - Support Actie

De SupportActie is een nationale loterij waarmee Nederlandse verenigingen, organisaties, goede doelen, stichtingen en instellingen fondsen kunnen werven. Van de opbrengst van de lotenverkoop gaat 80% rechtstreeks naar de organisatie die door de Supporter gesteund wordt. Elk kwartaal vindt er een trekking van de loterij plaats.

13 Baten van subsidies van overheden			
13.1 Subsidies van overheden via landelijke organisatie	1.251.778	1.375.145	1.137.275
13.2 Subsidies van overheden via regionale afdelingen	427.040	300.000	307.576
	1.678.818	1.675.145	1.444.851

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
13.1 Subsidies van overheden via landelijke organisatie			
VWS subsidie - Samen dementievriendelijk	1.083.216	1.185.963	955.254
(Inter-) nationale projectsubsidies	119.705	131.682	115.750
Instellingssubsidie	45.000	45.000	38.783
Overige projectsubsidies	3.858	12.500	27.488
	1.251.778	1.375.145	1.137.275

Het ministerie van VWS heeft voor de periode van 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2021 een projectsubsidie van maximaal € 9.941.300 verleend ten behoeve van het programma 'Samen dementievriendelijk'. In 2021 heeft een nieuwe subsidietoewijzing plaats gevonden voor het programma 'Samen dementievriendelijk 2.0 2021-2025'. Deze toewijzing bedraagt maximaal € 4.993.000 met een eigen bijdrage van Alzheimer Nederland van € 2.496.500. Bij de vaststelling van de subsidie door VWS zal te zijner tijd rekening worden gehouden dat deze begrote eigen bijdrage van Alzheimer Nederland tenminste gerealiseerd wordt.

Met dit programma wordt bevorderd dat de Nederlandse bevolking meer kennis opdoet over dementie en leert die kennis om te zetten in hulp aan mensen met dementie en hun mantelzorgers.

De subsidies bij Alzheimer Nederland hebben een incidenteel karakter.

13.2 Subsidies van overheden via regionale afdelingen

De 48 regionale afdelingen van Alzheimer Nederland verkrijgen via gemeentelijke instanties subsidiegelden. Deze gelden zijn vooral bestemd voor de medefinanciering van de exploitatie van ruim 260 Alzheimer Cafés.

14 Baten van organisaties zonder winststreven			
Bedrijven en coöperaties	18.294	12.000	134.000
Vermogens- en bedrijfsfondsen	164.098	300.000	283.829
Stichtingen, verenigingen en religieuze instellingen	235.496	300.000	281.458
Overig	115	-	115
	418.003	612.000	699.402
15 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten			
Verkoop goederen webshop	1.901	5.000	1.896
	1.901	5.000	1.896

In afwijking op de RJ 650 zijn de baten als netto-omzet opgenomen in plaats van de brutowinst. De kostprijs van de verkopen is in eerdere jaren verantwoord. Hierdoor is de brutowinst niet meer te herleiden.

16 Overige baten			
Overige baten	48.228	63.000	23.237
	48.228	63.000	23.237

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

LASTEN

17 Toerekening kosten eigen organisatie (bijlage 3 RJ 650)

		ref. 17.1	ref. 17.2	ref. 17.3	ref. 17.4	ref. 17.5			
		Doelbesteding							
		Wetenschap- pelijk onder- zoek	Belangen- behartiging en hulp	Communicatie en publieks- voorlichting	Wervings- kosten	Kosten beheer en administra- tie	Totaal 2022	Begroting 2022	Totaal 2021
Bestedingen aan doelstellingen	ref. 18	8.727.610	3.867.609	2.667.911	-	-	15.263.130	13.876.193	12.324.842
Kosten eigen werkorganisatie									
Directe wervingskosten	ref. 19	-	-	3.782.026	2.521.350	-	6.303.376	7.041.317	6.263.809
Personeelskosten	ref. 20	1.019.634	3.125.397	2.070.615	1.260.700	590.514	8.066.860	8.135.177	6.534.555
Huisvestingskosten	ref. 21	68.412	209.698	138.927	84.586	39.620	541.244	425.000	465.326
Kantoorkosten	ref. 22	38.171	117.002	77.515	47.195	22.106	301.989	385.000	323.134
Bestuurskosten	ref. 23	-	-	-	-	59.486	59.486	25.000	20.237
Overige algemene kosten	ref. 24	212.747	652.114	432.034	263.045	123.211	1.683.150	1.767.950	1.406.954
Afschrijvingen	ref. 25	-	-	-	-	414.031	414.031	504.000	375.980
Subtotaal		1.338.963	4.104.210	6.501.116	4.176.877	1.248.969	17.370.136	18.283.444	15.389.995
Totaal		10.066.573	7.971.819	9.169.027	4.176.877	1.248.969	32.633.266	32.159.637	27.714.837

Het model van kostentoerekening maakt duidelijk hoe Alzheimer Nederland de gemaakte kosten verdeeld heeft over de doelstellingen, de werving van baten én beheer en administratie. De totalen van de verschillende kolommen komen overeen met de bedragen in de staat van baten en lasten over 2022.

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

17 Toelichting op de toerekening kosten eigen organisatie

In het model van de kostentoerekening worden de kosten die Alzheimer Nederland maakt, verdeeld over de doelstellingen, de werving baten en beheer en administratie. De totalen van de verschillende kolommen komen overeen met de bedragen die zijn opgenomen in de staat van baten en lasten over 2022 en de toelichting daarop. Uit de kostentoerekening wordt duidelijk hoe de door Alzheimer Nederland gemaakte kosten zijn verdeeld.

De doelstellingen van Alzheimer Nederland zijn als volgt onderverdeeld:

- Wetenschappelijk onderzoek;
- Belangenbehartiging en hulp;
- Communicatie en publieksvoorlichting.

Wijze van toerekening:

- Direct toerekenbare kosten, kosten waarvoor een factuur is ontvangen of een contractuele verplichting is aangegaan, worden direct toegerekend aan de betreffende doelstelling.
- Directe kosten voor werving baten worden voor 60% toegerekend aan de doelstelling communicatie en publieksvoorlichting en 40% aan de werving baten.
- De personeelskosten van de doelstellingen worden direct toegerekend aan de betreffende doelstelling. De personeelskosten van de overige onderdelen van de organisatie worden op basis van schattingen van de directie toegerekend aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie. Jaarlijks worden deze schattingen geëvalueerd door de directie.
- Huisvestingskosten, kantoorkosten, ICT & informatiemanagement en overige algemene kosten volgen het aandeel van de personeelskosten aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie.
- Bestuurskosten, rente- en bankkosten en afschrijvingskosten worden direct toegerekend aan de verschillende bestemmingen.

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
18 Doelbestedingen			
18.1 Wetenschappelijk onderzoek	8.727.610	7.500.000	7.336.566
18.2 Belangenbehartiging en hulp	3.867.609	3.774.193	2.936.764
18.3 Communicatie en publieksvoorlichting	2.667.911	2.602.000	2.051.511
	15.263.130	13.876.193	12.324.842
18.1 Specificatie doelbestedingen wetenschappelijk onderzoek			
Innovatieve subsidieronde	2.723.000	2.700.000	2.849.732
Instellingssubsidies	950.000	550.000	845.000
Talentenprogramma	433.322	650.000	2.254.490
Co-financiering consortia	1.212.652	1.700.000	132.640
Financiering consortia	3.000.000	-	-
Netwerk subsidies	14.000	-	-
Overige subsidies	247.607	1.700.000	1.100.925
Programmakosten	147.029	200.000	153.780
	8.727.610	7.500.000	7.336.566

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

De kosten voor wetenschappelijk onderzoek betreffen grotendeels de kosten op toekenningen voor langlopende subsidieverplichtingen, die opgenomen zijn onder de langlopende schulden. De besteding aan subsidies is inclusief € 28.296 van vrijgevallen (niet tot uitkering gekomen) subsidieverplichtingen. In 2021 was dit € 11.840.

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
18.2 Specificatie doelbestedingen belangenbehartiging en hulp			
Samen dementievriendelijk	1.078.406	1.037.295	963.750
Algemene ontmoetingsplekken	63.187	200.000	57.023
Regionale afdelingen	1.292.137	829.635	711.761
Online platform Dementie.nl	567.168	781.496	704.392
Belangenbehartiging en zorgvernieuwing	618.356	689.085	310.827
Twinning subsidies en internationaal overig	179.345	176.682	140.321
Dialoog en landelijke hulp	69.010	60.000	48.690
	3.867.609	3.774.193	2.936.764

De kosten voor deze doelstelling hebben betrekking op het bieden van hulp, zowel op landelijk als regionaal niveau. Ook belangenbehartiging en zorgvernieuwing vallen hieronder. Het betreffen materiële kosten op basis van facturen of contractverplichtingen.

18.3 Specificatie doelbestedingen communicatie en publieksvoorlichting			
Merk - campagnes en advertenties	1.606.752	1.590.000	1.403.050
Merk - onderzoek	29.883	50.000	31.933
Merk - strategie	54.612	70.000	29.050
Merk - bewaking	11.813	10.000	10.259
Communicatiemiddelen	310.424	215.000	198.521
Online Kanalen	157.774	134.000	121.965
Projecten	109.831	143.000	157.770
Vrijwilligerscommunicatie	62.573	84.000	60.993
Pers en media	298.188	284.000	28.252
Content creatie website	15.285	15.000	3.001
Overige kosten	10.776	7.000	6.719
	2.667.911	2.602.000	2.051.511

De kosten van deze doelstelling hebben betrekking op het vergroten van de kennis over dementie bij het algemeen publiek en het bevorderen van meer begrip in de samenleving voor mensen met dementie en hun naasten.

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
19 Directe Wervingskosten			
Particuliere fondsenwerving	4.424.406	5.340.000	4.595.471
Werving en upgrading online	467.167	519.000	409.888
Collecte	418.452	384.971	395.913
Nalatenschappen	255.127	227.287	216.878
Zakelijke markt	30.978	62.287	108.638
Acties derden - loterijorganisaties	55.000	50.000	50.080
Acties derden - particulier initiatief	207.053	225.487	144.533
Major donor programma	28.718	32.287	27.719
Overige wervingskosten	416.475	200.000	314.688
	6.303.376	7.041.317	6.263.809
Percentage wervingskosten	12%	16%	14%

In het percentage wervingskosten worden de wervingskosten gedeeld door de som van de geworven baten. De wervingskosten zijn hierbij inclusief de toerekening van de kosten uit de werkorganisatie van Alzheimer Nederland.

20 Personeelskosten			
20.1 Salarissen, inclusief sociale lasten	6.622.726	7.076.137	5.608.907
20.2 Overige personeelskosten	1.546.092	1.094.040	967.228
20.3 Doorbelasting personeelskosten	-101.959	-35.000	-41.581
	8.066.860	8.135.177	6.534.555

Personeel eigen organisatie

Op basis van een fulltime dienstverband waren gedurende het verslagjaar gemiddeld 86,2 werknemers in dienst van Alzheimer Nederland (2021: 76,4).

20.1 Salarissen incl. sociale lasten			
Bruto beloningen	5.317.176		4.481.379
Sociale lasten	842.205		685.237
Pensioenlasten	525.220		445.392
UWV Compensatie transitie vergoeding	-7.884		-
Ontvangen ziekengeld en WAO-uitkeringen	-53.990		-3.102
	6.622.726	7.076.137	5.608.907

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
20.2 Overige personeelskosten			
Inhuur derden	1.015.733	540.000	583.984
Reis- en verblijfskosten	138.149	108.000	54.380
Ziekengeldverzekering en vitaliteitsbeleid	102.245	116.000	94.314
Studie- en opleidingskosten	98.245	174.400	79.541
HR Juridisch advies	658	24.000	5.095
Werving en selectie	106.710	36.000	79.914
Onkostenvergoeding	30.249	24.000	27.240
Overige personeelskosten	54.102	71.640	42.759
	1.546.092	1.094.040	967.228

20.3 Doorbelasting personeelskosten

Een aantal fte's uit het formatieplan wordt (mede) gefinancierd door derden:

- European Grant Manager medegefinancierd door onze Duitse en Franse counterparts.
- Medewerker bij stichting Kenniscentrum Dementie op Jonge Leef tijd.
- Medewerker bij stichting Landelijk Platform Odensehuizen.

20.4 Bezoldiging directie en Raad van Toezicht

Alzheimer Nederland wordt vanaf 1 december 2022 bestuurd door een collegiaal bestuur. Per genoemde datum zijn G.J. Wilmink en P.A.M. Kerckhoff beide directeur-bestuurder. Het jaarinkomen van G.J. Wilmink (in loondienst) blijft binnen het maximum van € 148.215 (1 FTE/12 mnd.) van haar functiegroep volgens de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties. Ook het jaarinkomen van P.A.M. Kerckhoff (in loondienst) blijft binnen het maximum van haar functiegroep, te weten € 130.699 (1FTE/12 mnd.). Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingsen, de pensioenlasten en de overige beloningen op termijn samen, blijven voor beide bestuurders binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 216.000.

Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging wordt verwezen naar het bestuursverslag bij het jaarverslag.

De Raad van Toezicht van Alzheimer Nederland doet zijn werk op vrijwillige basis en hiervoor zijn geen vergoedingen verstrekt anders dan een vergoeding voor gemaakte onkosten. Aan de toezichthouders zijn evenmin leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

Bezoldiging directie

<u>Naam:</u>	G.J. Wilmink	P.A.M. Kerckhoff
<u>Functie:</u>	Directeur- Bestuurder (voorzitter)	Directeur- Bestuurder
<u>Dienstverband:</u>		
Aard	Onbepaalde tijd	Onbepaalde tijd
Uren	38	38
Parttime percentage	100%	100%
Periode	01-01 t/m 31-12	01-12 t/m 31-12
<u>Bezoldiging:</u>		
Jaarinkomen		
Bruto loon/salaris	134.346	8.950
Vakantiegeld	10.748	716
	145.094	9.666
Belaste vergoedingen/bijtellings	5.374	294
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	13.939	918
Totaal 2022	164.407	10.878
Totaal 2021	148.797	-

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
21 Huisvestingskosten			
Huur	239.194	220.000	219.724
Servicekosten	98.855	60.000	57.535
Overige huisvestingskosten	203.195	145.000	200.673
Doorbelasting huisvestingskosten	-	-	-12.605
	541.244	425.000	465.326

Sinds februari 2013 is Alzheimer Nederland gevestigd in het Huis voor de Gezondheid aan het Stationsplein te Amersfoort. Hier huren wij de vierde etage en betalen een vergoeding voor het gebruik van de algemene ruimten op de niveaus -2, -1, begane grond en 1. Tevens huren wij 11 parkeerplaatsen in de nabijgelegen parkeergarage.

De doorbelasting van huisvestingskosten in 2021 heeft betrekking op het onderverhuren van m2 aan het Nederlands Gebarent centrum. Deze huurovereenkomst is beëindigd per 1 maart 2021.

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
22 Kantoorkosten			
Porti	183.072	230.000	198.771
Assuranties	39.546	55.000	50.322
Contributies en abonnementen	50.027	45.000	43.588
Kantoorbenodigdheden	11.531	20.000	8.584
Drukwerk	15.238	10.000	2.835
Overige kantoorkosten	2.576	25.000	19.034
	301.989	385.000	323.134
23 Bestuurskosten	59.486	25.000	20.237
24 Overige algemene kosten			
ICT - Software, hosting, beheer en onderhoud	1.410.973	1.455.950	1.163.363
Administratieve dienstverlening	81.167	75.000	117.295
Accountantskosten	52.400	52.000	48.521
Organisatie- en advieskosten	61.768	70.000	15.996
Data Intelligence	3.699	50.000	12.877
Webshop informatiemateriaal	52.385	40.000	40.258
Overige	20.759	25.000	8.644
	1.683.150	1.767.950	1.406.954
25 Afschrijvingskosten			
ICT - Immateriële vaste activa	251.054	316.000	239.183
ICT - Apparatuur	72.828	100.000	58.557
Verbouwingen	29.049	25.000	29.560
Inventaris	61.100	63.000	48.679
	414.031	504.000	375.980
26 Saldo financiële baten en lasten			
Dividend en rente	322	-	44
Bankkosten	-185.446	-200.000	-188.682
Saldo financiële baten en lasten	-185.123	-200.000	-188.638

Toelichting op staat van baten en lasten (in euro's)

RATIO'S

De RJ 650 en de erkenningsregeling van het CBF schrijven het hanteren van een aantal ratio's voor die hieronder worden toegelicht. Deze ratio's zijn voor Alzheimer Nederland een belangrijk financieel sturingsinstrument.

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Percentage wervingskosten	12%	16%	14%
Besteed aan doelstelling	83%	82%	82%
Besteed aan wervingskosten	13%	14%	14%
Besteed aan kosten beheer en administratie	4%	4%	4%

Percentage wervingskosten ten opzichte van de geworven baten

Deze norm betreft de verhouding tussen de kosten werving baten en de som van geworven baten. Het streefpercentage van Alzheimer Nederland is 15-20%. Het percentage in 2022 en 2021 ligt onder dit streefpercentage. Het wordt voor een belangrijk deel verklaard door de groei van de baten van particulieren in beide jaren.

Bestedingen

Alzheimer Nederland gaat uit van een streefpercentage van minimaal 80% doelbesteding en maximaal 5% kosten beheer en administratie. Het gehanteerde referentiekader bij de bestedingen kent dus de volgende onderlinge verhouding:

- Doelstellingen	80%
- Wervingskosten	15%
- Kosten beheer en administratie	5%

De erkenningsregeling van het CBF geeft aan dat de verhouding in elk geval als redelijk wordt beschouwd als het percentage doelbesteding over de afgelopen drie jaar minimaal 70% bedraagt. Bij Alzheimer Nederland is dit gemiddelde 82%.

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

Vaststelling en goedkeuring

De vaststelling door het bestuur en de goedkeuring door de Raad van Toezicht van Alzheimer Nederland van de jaarrekening 2022 heeft plaats gevonden in een gezamenlijke vergadering op 19 april 2023.

mevr. drs. G.J. (Gerjoke) Wilmink - directeur-bestuurder

mevr. P.A.M. (Patricia) Kerckhoff - directeur-bestuurder

mevr. drs. A.T.B. (Ank) Bijleveld-Schouten - voorzitter Raad van Toezicht

dhr. drs. V.P. (Vincent) van den Boogert - lid Raad van Toezicht

dhr. drs. M.C.T. (Michel) van de Coevering - lid Raad van Toezicht

mevr. drs. J. (Judith) Coster - lid Raad van Toezicht

mevr. drs. S. (Shequita) Kalloe - lid Raad van Toezicht

dhr. prof. dr. V.E. (Valery) Lemmens - lid Raad van Toezicht

Deel III

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting Alzheimer Nederland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Alzheimer Nederland te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de reserves en fondsen van Stichting Alzheimer Nederland per 31 december 2022 en van het saldo van baten en lasten over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Alzheimer Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Rotterdam, 19 april 2023

Mazars N.V.

Origineel getekend door: drs. D.D. Plouvier RA

alzheimer
nederland

Colofon

Projectleiding en eindredactie

Vormgeving

Tekst

Fotografie

Alzheimer Nederland

Studio Michelangela, Utrecht

Alzheimer Nederland

Jan Peter Fiering, Janita Sassen, Stijn Rademaker, William Rutten